

Добој

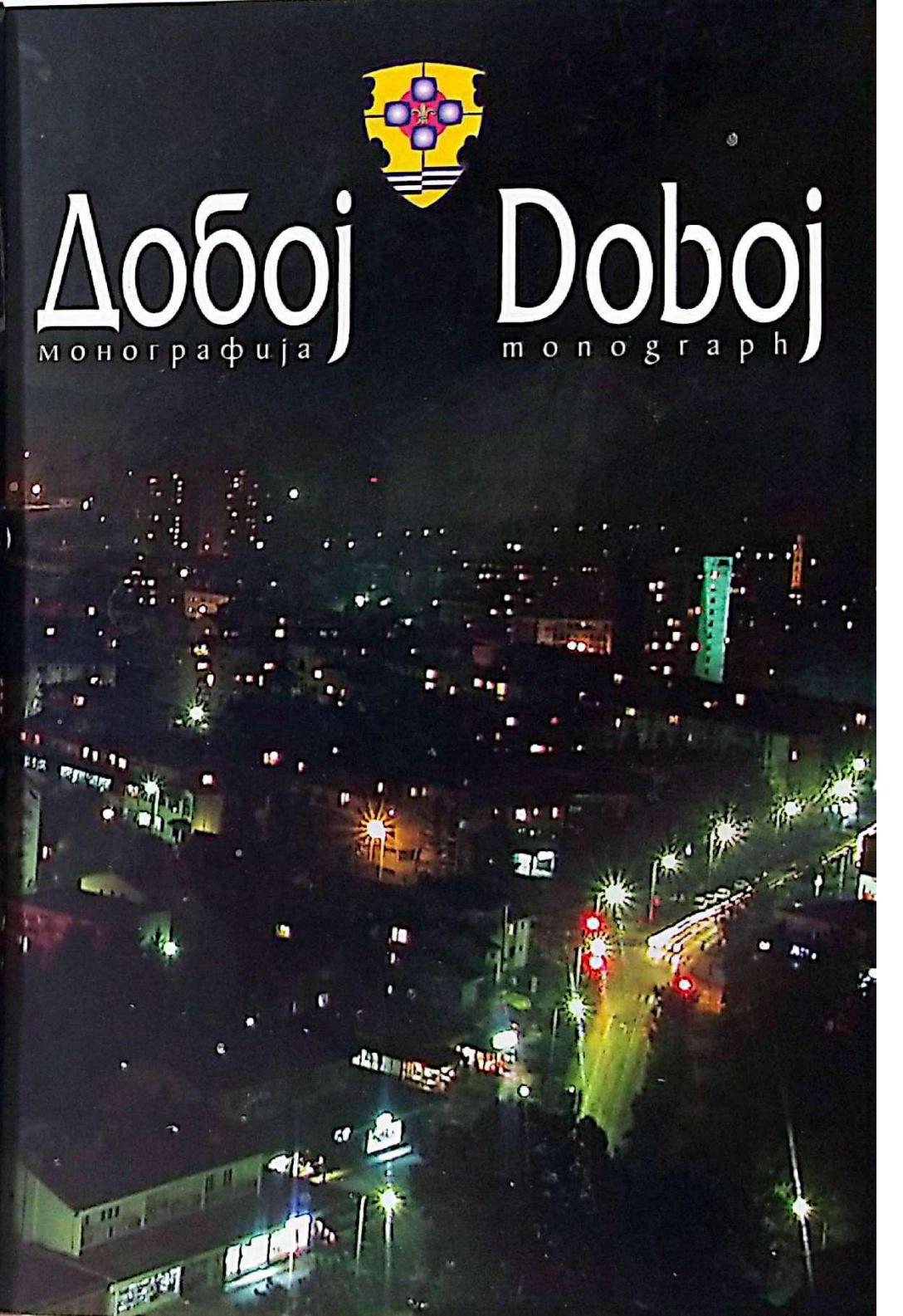
монографија

Doboј

monograph

ДОБОЈ - Монографија • DOBOЈ - monograph

ISBN 99938-20-05-9

9789993820055

Удружење новинара регије
Добој
Новинско-издавачка
кућа "Штампа" Добој

Journalists' association
of Doboј region
Publishing – editorial house
"Press" Doboј

ДОБОЈ
- монографија -

Приредили: Milenko Ђукановић
Миленко Ђукановић
Војо Стјепановић

Prepared by:
Milenko Djukanovic
and Vojo Stjepanovic

Уредник: Milenko Ђукановић
Миленко Ђукановић

Editor:
Milenko Djukanovic

Рецензенти: Вожислав Гњато
Војислав Гњато
Ђорђе Јовановић, виши
кустос - археолог

Reviewers:
Vojislav Gnjato, m. a.
Djordje Jovanovic

Превод на енглески:
Ромео Дрљић

Translations:

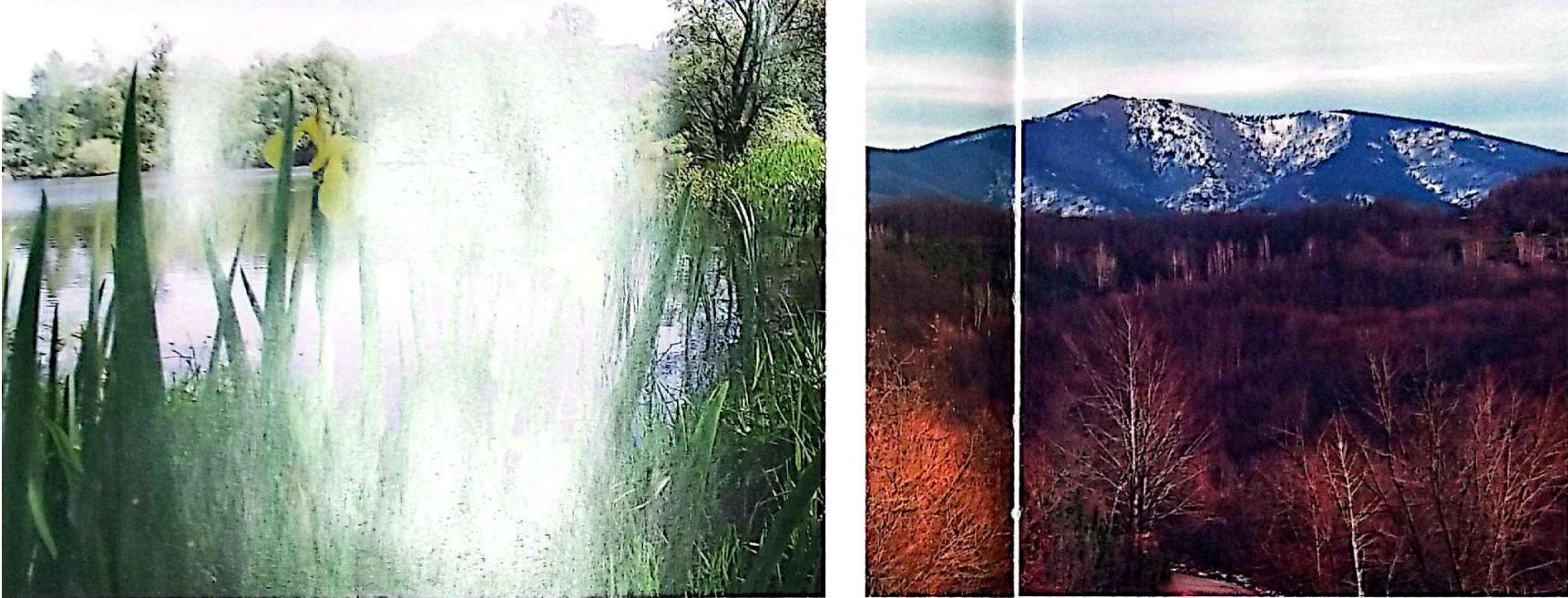
Romeo Drljic

Илустрација корице:
Станоје-Зеле Лујић

Facing page illustrations:
Stanoje Zele-Lujic

ДОБОЈ
- монографија -

ДОБОЈ
- monograph -

ГЕОГРАФСКИ
ПОЛОЖАЈ
И ПРИРОДНЕ
ОДЛИКЕ

GEOGRAPHY &
CHARACTERISTICS
OF THE NATURE

Географски положај

Geography

Добој је центар општине, релативно велике етничко-географске цјелине у средишњем појасу Републике Српске а у сјеверном дијелу БиХ.

Ријетка су мјеста која је природа тако раскошно обдарила као што је овај град и његову ујку и ширу околину. Овдје се сусрећу и чине једну цјелину три ријеке: Босна, која извире испод Игмана и у коју се, спуштајући се са југозападне стране планине Борја, улијева Усора, док један и по километар ниже од кањона Мрчевац, са југоисточне стране подно Озрена, избија Спрема и ту, као и Усора, нестаје у моћнијем кориту ријеке Босне.

Наоколо су висока брда обрасла бујним флором, док према Посавини, уз ток ријеке Босне, почиње да се шири плодна равница.

Специфичан географски положај Добоја одувијек је утицао на смјер и ритам његовог развоја. Смјештен испод обронака Озрена, Требаве и Крњина, а у загрљају три ријеке, Добој је вјечно био и остао важна раскрсница друмског и жељезничког саобраћаја. О томе свједочи и податак да је још 1864. године кроз овај град, од Брада према Сарајеву, изграђен први макадамски пут, 1879. године пуштена је у саобраћај ускотрачна пруга Брод-Добој, а неколико мјесеци касније воз је кренуо и према Сарајеву. Добој је у некадашњој Југославији представљао једно од највећих жељезничких чворишта.

Doboј town is placed in the municipality center which is, relatively speaking, from the ethnic and geography point of view, large ensemble in the middle part of Republika Srpska and in Northwestern part of Bosnia and Herzegovina.

There are no many places subdued that voluntary by nature like Doboј and its vicinity were. That is the place where three rivers meet: Bosnia that springs up under the mountain of Igman, Usora coming down from the southwestern side of Borja mountain and empties into the river Bosnia and Spreca coming from 1.5 kilometer lower from the direction of Mrcevac canyon, on the south east side of the Ozren mountain empties into the much more powerful bed of river Bosnia.

Al the above described is surrounded by the high hills with a rich floras while, into direction of Posavina region, following the bed of river Bosnia, starts the fruitful campus.

Such specific position of Doboј town always had an important influence to the direction of town development. Placed under Ozren, Trebava and Krnjin mountains and, at the same time, hugged by the three rivers, Doboј have always been and it will be for sure important junction of the roads, traffic and railway center. That may be confirmed I fact that in 1864 macadam road form Brod to Sarajevo was built going through Doboј town, in 1879 narrow-gauge was activated connecting Brod and Doboј and just a few months later first train was headed from Doboј to Sarajevo. During a former Yugoslavia era, Doboј was very important and second largest railway junction.

Природне одлике

Подручје општине Добој налази се на брежуљкасто-брдовитим предјелима и пружа се уз ријеке: Босну, Спречу и Усору, а према планинским подручјима. У долинама ових ријека смјестиле су се алувijалне равни које се од југа, у виду уске траке до једног километра, пружају према сјеверу. Од насељеног мјеста Велика Буковица шире се равничарско подручје на око три километра од ријечних обала до почетка брдовитих терена.

Рељефне прилике су од пресудног значаја за формирање земљишта на подручју општине Добој са аспекта вриједности станишта и супстрата за производњу пољопривредних култура. У равничарском дијелу најчешће се узгајају пшеница и кукуруз, затим јечам, зоб и раж. На брежуљкастим подручјима развијена је воћарска производња, а посебно производња шљива, крушака, јабука и сл.

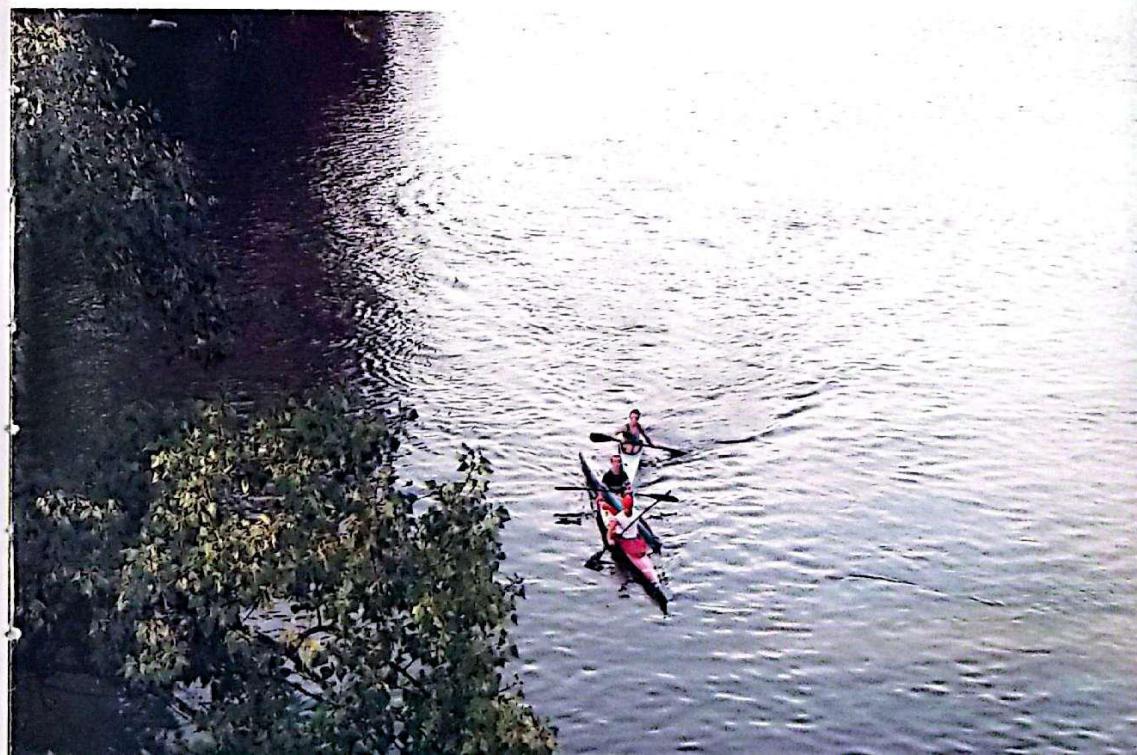
Општина Добој има неке одлике континенталне климе, али непосредно преовлађује умјерено-континентална клима, са карактеристикама мањих количина падавина у релативно уједначеном распореду током године. Средња годишња температура у Добоју износи 10,5 степени Целзијусових.

Characteristics of the nature

Doboj municipality is placed in hilly area following three rivers: Bosnia, Spreca and Usora toward mountainously area. In the river valleys there are some alluvial plain areas from the South, in a form of narrow track 1 kilometer long, to the North. From the place named Velika Bukovica starts spreading big plain area 3 kilometers far from the river shore all the way to the hilly area.

Relieve had the major role in process of land forming in the area of Doboj municipality from the point of land agriculture value for In the plain the most common upbringing grain barge are wheat and corn, oats, rye and barley. In hilly areas, the most developed agriculture branch is fruit upbringing, especially upbringing of plum, pear apple etc.

Doboj municipality area has some characteristics of continental climate but, to be more specific, this area is in the moderated continental climate zone. The main characteristics of the above climate type are less falls in relatively equalized periods during whole calendar year. Average air temperature in Doboj is 10.5 Celsius.

ДОБОЈ - ОТВОРЕН
ГРАД

DOBOJ - OPEN
TOWN

et regnum Princeps ac Illusissimum domino debitas post reconciliatio[n]is d[omi]n[u]s pag.

Quemque potest in collata fide ac recte causa fuisse secretatus vestre simul et copiis magnificorum suorum secretatus vestre. de omnibus nobis gratias, tum quia tendunt ad reformandas et resurgendas misericordias vestras et docent magnitudinem id.

¶ **V**ox enim deus in sanctis, cuius ad auxilium suum semper sunt vigiles mentes
nos. Quodcumque ergo a nobis requiri in circumstantiam scire nuditatum part-
tem ipsorum, ut inveniamus, idem iam per nos tenus, presentibus solita nascimus
moenies, cum in eis, quae invenimus, ad his datus prieclupsus habuimus per mercatores
nostras de Provincia, quae in eis est, sicut in locis suorum. Et in contrabus Bruse et agri que-
ram cum eis coniuncti sunt, quod in video, quod dominus. Magister frater dicit. Cognitio Theueri in
contrabus Bruse, cum eis pugnat paululum contra Cognitio puerum fratrem suum. Preterea
deinde pugnat aperte, per eum, quod in latitudine huius ad postus nostrarum de Constantinopoli que
conformatur, et quod in eis, quod in locis suorum.

Habemus vero pro auctoritate papae de Belarmino, qualiter unus capitolis nominatus Jacob Thucucer congregatus ad Capitulum generali Thucucum, qui hys diebus expectatur in Bohemia pro cuncto ad ratiocinariis vestigii ponentibus, contra regnum Bogene, in quo regno nil depredantur. Que omne conitate sunt ad ipsorum occidentium, durius ratiocinum dominum imperato Thucuctorum pro se conservando.

Rex vero **H**ieronimus **stat** in suis fortis legi, non audiendo sumere fiduciam Thracorum aliquo modo. **D**ominus vero **S**anctus **Sal** se bene haber erga fidelitatem serenitatemque, exigendo se a thew-
ris cum non pugnare donec.

Dominus despotus de Schlawonia est in bona prosperitate et pace cum Turci per omnes iugis confingit.

Die vero xxiiij prefecit p[ro]fessoribus unum cursorum de S[an]cto Bernardo a nobis mercatoribus, per quorum litteras notamus, qualiter die d[omi]ni huius Johannes de Ghara cum multis genitibus facinatus vestre appulerat in Uzora iudeis caputum Dobuy qui ut feruntur venit versus Basnam. De quibus omnibus opinamur, quod maiestas vestra straluncit in aliis informata. Attamen duximus eadem haec referenda, et cum fuerit Dominicus de Ragusio ordinis predicatorum super predictis et alijs novis allegetur colsumus vestras gratias cuius rufi humiliter commendamus.

Raggsy, die xxviii Juny 1915.

—DANA PĀLČA, OVOGA SLOŽA JE JEĐAN TEKUĆI Ć SKERENICE
NAŠIM TRGOVACA Ć ČITIŠ SMO PISAMA SACRNI DA JE 16. OVI
KA IVAN GOSPAŠIĆ SA VELIKOM VOTŠKOM PREZASNOŠĆU VAS
PRISTAJA U UŠĆU POD TÝRANOM **DOBOM**, ON JE KAO KAK
KEMIĆA U VODI.

42 D. B. BURGESS ET AL.

Добој кроз историју

Трагови људског постојања на овом подручју стари су око 6000 година и датирају још од старог каменог доба. Од тада, па кроз периоде млађег каменог и металног доба, како тврде геолози, етнолози и историчари, живот се овдје одвија у континуитету.

Прије досељавања Словена у овим крајевима живјела су разна племена: Илири, Келти, Римљани... Римским освајањем у првом вијеку нове ере и овдје престаје праисторија и почине историјско доба. Током римске власти овдје се зачиње прва урбанизација, о чему најрјечитије говоре остатоци познатог римског фортификационог комплекса на ушћу Усоре у Босну, који се састоји од војничког логора Каструм и насеља Канубе. Крајем четвртог вијека пропада римска власт, од када у ове крајеве све чешће упадају словенска и друга племена током великих сеоба народа са истока према западу.

Досељавањем на ове просторе током 6. и 7. вијека Словени живе у племенским и родовским заједницама и мањим територијалним јединицама – жупама. Касније, са формирањем феудалних држава, жупе улазе у састав државних заједница. Као гранична подручја на сјеверу Босне спомиње се жупа Усора, чија се првобитна територија простире у долини Усоре и долином ријеке Босне од Маглаја до почетка посавске равнице, до Модриче, а затим уз доњи ток ријеке Спрече. Жупом Соли и Усора једно време владао је српски краљ Драгутин Немањић (1284-1321).

Немаји (1204-1211).

Најстарији писани извор о помињању имена Добој потиче из 1415. године. (По једној легенди, која се историјски не верифује, име овог града изведено је од ријечи долина – бојеви!)

Након пада Босне под Турке 1463. године, Турци убрзо освајају и добојску Тврђаву (1476). У овом периоду помињу се и имена неколико сеоских насеља на подручју данашње општине Добој: Којухе (1446), Радња Доња и Радња Горња (1448), Приједор (1528), затим неку годину касније Станићи, Ријека, Буковица, Подновље, Брестово... То је значајан период када се ово подручје мијења, шири и јача досељавањем породица из српскоправославних постојбина Херцеговине, Србије, Црне Горе и дијела Крајине. Године 1879. Добој има 303 куће и 1.355 становника.

Doboj through the history

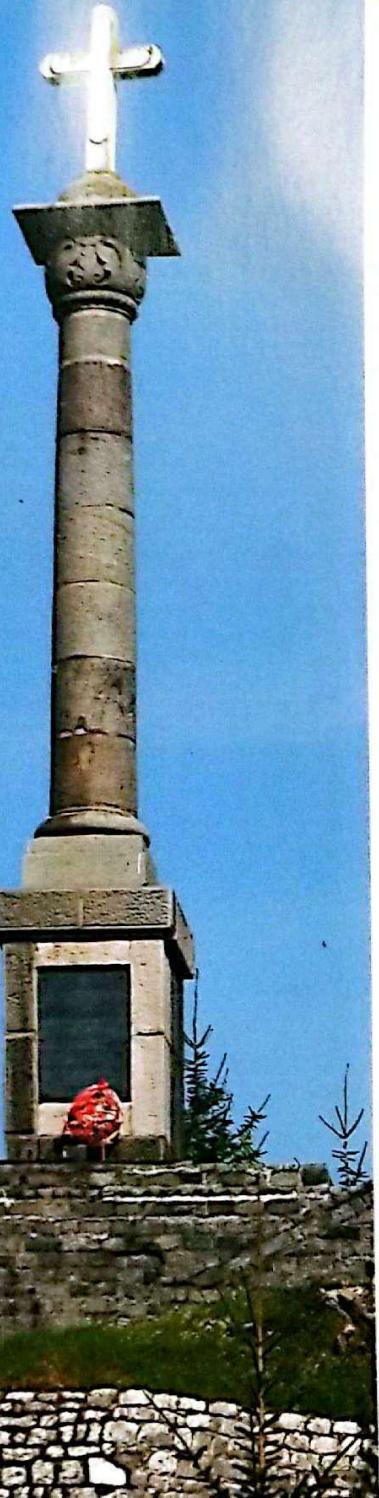
First signs of human existing in this area are more than six thousands years old, dated from Stone Age. According to the geologists, ethnologists and historians, since that time, through Early Stone Age and Metal Age, life in this area are continuous.

Before the Slovenes came to this area, many tribes used to live at the same place such are: Ilirs, Celts, Romans, etc... In first century of new era the Romans conquered complete region and that was the end of prehistory and beginning of history. The Roman Empire starts with first forms of urbanization, which is concluded from the remains of the well-known fortification complex at the place where the Usora empties into the Bosna. The complex is consisted of military camp Kastrum and settlement of Kanube. At the end of Fourth century, when the Roman Empire fell from the power more and more often Slovenes and other tribes coming to this region which was on the way of the Great movement of the people from the East to the West.

Finally, the Slovenes settled this region during sixth and 7th century. They were organized in tribes and clans and small territorial units – tribal states. Later on, simultaneously with feudal states forming, tribal states became parts of state communities. According to the old written acts from that period, tribal state named Usora was placed at the north frontier of the region, originally placed in the Usora river valley, from the town of Maglaj following Usora valley reaching the beginning of Posavina plain till the town of Modrica and finally, following the lower part of the river Spreca. Serb king, Dragutin Nemanjic was the ruler of the tribal states Soli and Usora from 1284 to 1321.

The oldest written form mentioned name of Doboj town dated from 1415 (according to the one of the numerous legends, not historically verified, name of the town came after combination of two words – valley and battles (DOLina – BOJevi in Serbian language)).

When the Turks Empire conquered Bosnia in 1463, they conquered Dobj fortress (in 1476) too. In that period, there were mentioned a few settlements within the area of present Dobj municipality: Kozuhe (1446), Radnja Donja and Radnja Gornja (1448), Pridjel (1528) and few years later Stanici, Rijeka, Bukovica, Podnovlje, Breštovo... That was very significant period of changes, spreading and strengthening of the region since, at that period, a lot Serb – Orthodox families came and settled this area from their traditional homelands Herzegovina, Serbia, Montenegro and some parts of Krajina. In 1879, there were 303 houses in Dobj with population of 1351.

Током аустроугарско-турских ратова крајем 17. и почетком 18. вијека Аустријанци у два маха преузимају Добој од Турака, да би 1878. године освојили цијelu покрајину Босну. Нови окупатор, поред војностратешког циља (поход на Србију), у Босни налази и своје економске интересе. У циљу експлоатације природног богатства Аустријанци одмах почину изградњу жељезничких пруга и модерних, углавном макадамских путева и формирање шумско-прарађивачких предузећа. Уз извјестан економски напредак, окупатор доноси и много зла, прије свега српском православном становништву.

Током Првог свјетског рата Аустријанци у Добоју формирају логор, кроз који је прошло око 45.000 интернираца, углавном жена, дјеце и старапца из Подриња, Старе Херцеговине, Србије и Црне Горе. Према најновијим истраживањима, у овом логору остало је животе око 10.000 заточеника, док су остали депортовани у злогласне логоре Арад у Румунији и Сопронјак у Мађарској. У знак сjeћања на ове српске мученике у Добоју је подигнут споменички комплекс који чине Спомен-црква и Спомен-костурница.

Формирањем нове државне заједнице – Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Добој почиње интензивнији економски и културни развој. Године 1922. изграђен је први водовод, а почетком 1925. године у Добој стиже и електрично освјећење. Двије године касније отвара се грађанска школа трговачког смјера. Сједиштереза овај град постаје 1933. године.

Започет убрзан ритам развоја прекинуо је Други свјетски рат (1941-1945), који је и на добојском подручју донио много зла и невоља. На удару њемачких и усташких јединица посебно су се нашли Срби, Јевреји и Цигани, као и антифашисти из редова других народа на овом простору. Налазећи се у позицији да бране голи опстанак били су приморани да се војнички организују и одупр糊ашистичком терору. Након четвртогодишње народнослободилачке борбе Добој је коначно ослобођен 17. априла 1945. године. Слобода је плаћена високом цијеном – преко хиљаду жртава, највећим дијелом невиног цивилног становништва.

За вријеме трајања Социјалистичке Федеративне Републике Југославије Добој се релативно брзо и успјешно развијао, захваљујући прије свега ентузијазму народа, али и чињеници да је Добој четири и по деценије био политички, економски, културни и образовни центар ширег региона.

Распадом Југославије и почетком међујетничких сукоба у БиХ (1992) и Добој је захватио ратни пожар. Од самог почетка до краја рата Добој је био и остао у саставу Републике Српске, у чије је темеље са простора општине Добој уградило своје животе 1.400 бораца и преко 200 цивила.

Спомен-костурница у Добоју
са крсним знамењем

Charnel House in Doboј
with cross portent

During Austria-Hungary and Turkey wars, at the end of 17th and beginning of 18th century, Austrians take over Doboј from the Turks hands two times and, finally, conquered whole province of Bosnia. New ruler has found in Bosnia (military and strategic importance of Bosnia was more than obvious – to conquer Serbia) some economic interests. In order to exploit natural resources of Bosnia, the Austrians immediately started to build railways and modern, mostly macadam roads, simultaneously founding the forest exploitation enterprises. With minor economy progress of Bosnia, the Austrians brought many evil, mostly for the Serbs – Orthodox population.

During the World War I, the Austrians founded concentration camp. Totally, 45 thousands people were captured in the camp during the First World War mostly women, children and elderly population from Podrinje, Stara Herzegovina, Serbia and Montenegro. According to the freshest researches, approximately 10 thousands prisoners were killed in this camp. The rest of the prisoners were deported to the notorious camps Arad in Romania and Sopronjak in Hungary. As a memory to all Serbs martyrs in Doboј, a Memorial monument complex was built. It is consisted of Memorial Church and Memorial Charnel House.

When the new state was formed – Kingdom of Serbs, Croats and Slovenians Doboј town starts much more intensive economic and culture development. In 1922, first city water supply system was built, in 1925 Doboј electric power system was installed. Two years later Citizens school – merchandise section started with work. Doboј became a district center in 1933.

Fast rhythm of development was ceased by start of World War II (1941 – 1945). As many others regions, Doboј region was faced with many troubles. Germans unit together with Ustase focused their evil intention to Serbs, Jewish and Gypsies as well as to the other members of anti-fascists movement from the other ethnic groups. Local people were forced to organized themselves and to resist the fascism terror. After four years fighting fro freedom Doboј, finally has been liberated on 17th of April in 1945. Doboј paid very high price for the freedom. There were more than thousands victims, mostly innocent civilian population.

Thanks to the enthusiasm of people and a fact that Doboј was economical, political, cultural and educational center of the Region this town was developing fast and successfully in the period of Socialist Federative Republic of Yugoslavia.

When the former Yugoslavia fall apart, Doboј was captured in the middle of multiethnic war in Bosnia and Herzegovina starting in 1992. From the beginning to the end of war in BiH Doboј was part of the territory of Republika Srpska giving more than 1400 lives of soldiers and 200 lives of civilian population.

Спомен-обелиск у
градском парку у Добоју

Monument obelisk in
city park in Doboј

Добој - отворен

Град

У минулих једанаест мирнодопских година Добој је мукотрпно, постепено и упорно зацјељивао ратне ојиљке, опорављајући се из дана у дан и стасавајући поново у један модеран, уређен и перспективан град у Републици Српској и БиХ. Добој је међу првим општинама у Босни и Херцеговини завршио имплементацију имовинских закона и постао препознатљив по броју оствареног повратка изbjеглог и расељеног становништва на своја пријератна огњишта. Данас је то град са свим одликама мултиетничког, мултиконфесионалног и мултикултуралног карактера, град отворен за све људе који желе у њему да живе, раде и стварају, који желе да инвестирају и доприносе његовом развоју.

Град Добој, са око 35.000 становника, административни је центар општине, у којем су, поред институција локалног нивоа, смјештене и бројне установе и институције регионалног и републичког карактера, као што су: Привредна комора регије Добој, Фонд ПИО, Фонд здравствене заштите, Центар јавне безbjедности Добој, Пореска управа, Окружно тужилаштво, Окружни суд, Општа болница „Свети апостол Лука“ Добој, Жељезнице Републике Српске, Републички завод за заштиту здравља, Електро Добој, Телеком Добој, Слобомир П универзитет – Одјељење Добој, Саобраћајно-технички факултет, Медицинска школа...

Према попису становништва из 1991. године на подручју тадашње општине Добој живјело је укупно 102.546 становника, од чега 41.268 Муслимана (40,2%), 40.020 Срба (39,2%), 13.283 Хрвата (12,9%), 5.637 Југословена (5,4%) и 2.338 осталих (2,2%).

Будући да у минулих 15 година није вршен званичан попис становништва тешко је одредити колико људи да-на живи на подручју општине Добој. Према извршеној процјени Републичког завода за статистику (Бања Лука) на подручју општине Добој тренутно живи око 80.000 становника.

Doboј - open town

During the last 11 post war years Doboј was trying to heal wounds from the last war continuously recovering and becoming again modern, well organized town of Republika Srpska and BiH with bright perspective. Doboј was one of the first municipalities in post war Bosnia and Herzegovina with fully implemented property laws becoming famous upon numerous successful returns of the refugees and displaced persons to their pre war houses and apartments. Today, Doboј is town with all characteristics of multiethnic, multi confessional and multicultural town, open for all people willable to live, work or create in it, for those who would like to invest in some business and to contribute to it's much faster development.

The town of Doboј, with population of 35 thousands approximately is administration center of the municipality with many local, regional, republic institutions: Chamber of Commerce of Doboј region, Pension and Invalid Insurance Fund, Health care Fund, Public Security Center Doboј, Tax administration, County Attorney's office, County Court, General hospital "St. Apostle Luka" Doboј, Railways of RS, Republic Health Care Institute, "Electro Doboј", "Telecom", University "Slobomir P" – Doboј Department, Faculty for Traffic Engineering and Medical secondary school.

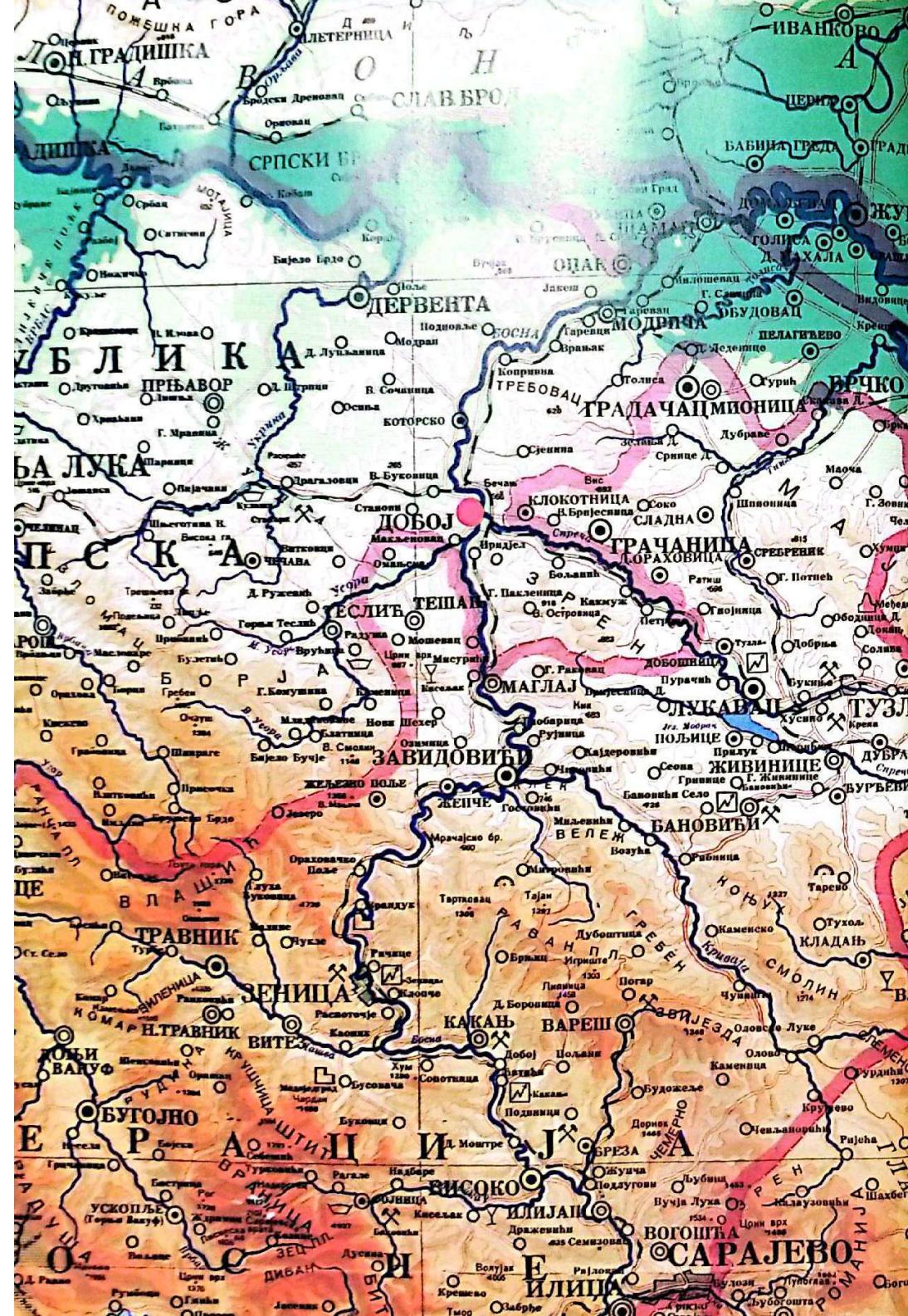
According to the last official list of population made in 1991, population of Doboј municipality at that time was 102,546.00. Out of that number there were 41,268 Muslims (40.2%), 40,020 Serbs (39.2%), 13,283 Croats (12.9%), 5,637 Yugoslavians (5.4%) and 2,338 others (2.2%).

Since the official list was not made ever after, it is hard to make any evaluation about total population of Doboј municipality. According to the evaluation of Republic Institute for Statistics (HQ in Banja Luka), there are approximately 80 thousands people living within Municipality of Doboј.

Обрен Петровић, начелник општине Добој: - Град Добој отворен је за све људе добре воље који у њему желе да живе, раде и стварају, који желе да инвестирају и доприносе његовом напретку

Obren Petrović, Mayor of Doboј: - Doboј town is open for all people of good will who want to live in it, to work and create in it, as well as for those who want to invest in the town and contribute to its progress

Насељена мјеста

Подручје општине Добој, утврђено законом, чини 89 насељених мјеста: Божинци Доњи, Брезици, Больанић, Брестово, Бруслица (дио), Буковац, Бушлетић, Велика Буковица, Врандук, Глоговица, Горња Зелиња, Горња Пакленица, Грабовица, Грапска Горња, Грапска Доња, Добој, Доња Пакленица, Доња Буковица (дио), Доњи Раковац (дио), Драгаловци, Зарјеча, Јабучић Поље, Јелањска, Јоховац, Кладари, Кожухе, Комарица, Конопљишта, Костајница, Которско, Каменица (дио), Липац, Лончари (дио), Лукавица Ријека, Љеб, Јескове Воде, Мајевач, Макљеновац (дио), Мала Буковица, Матузићи (дио), Милјановци (дио), Милјковић, Митровићи, Омањска(дио), Опсине, Осјечани Горњи, Осјечани Доњи, Осојница, Осредак, Остружња Горња, Остружња Доња, Палежница, Плочник, Подновље, Поточани, Приједел Горњи, Приједел Доњи, Присаде, Прњавор Велики, Прњавор Мали, Рјечица Горња, Рјечица Доња, Радња Доња, Рашковци, Ритешић, Свјетлича, Скиповац Горњи, Скиповац Доњи, Сјеница, Сјеница Ријека, Старија, Станић Ријека (дио), Станови, Стријежевица, Суво Поље, Текућица, Тисовиц, Трбук, Трњани, Уларице (дио), Фоча, Церовица, Цвртковци, Чайре, Чивчије Буковиће, Чивчије Осјечанске и Шеварлије.

На подручју општине Добој формиране су 72 мјесне заједнице, као облик непосредног учешћа грађана у локалној самоуправи, путем којих грађани задовољавају своје заједничке потребе и интересе, а прије свега у областима уређења насеља, становиња, комуналне дјелатности, здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине, образовања, културе, спорта и физичке културе.

Populated settlements

According to the actual Law, territory of Doboј municipality is consisted of 89 populated settlements: Bozinci Donji, Brezici, Boljanic, Brestovo, Brusnica (part of it), Bukovac, Busletic, Velika Bukovica, Vranduk, Glogovica, Gornja Zelinja, Gornja Paklenica, Grabovica, Grapska Gornja, Grapska Donja, Doboј, Donja Paklenica, Donja Bukovica (part of it), Donji Rakovac (part of it), Dragalovci, Zarjeca, Jabucic Polje, Jelanjka, Johovac, Kladari, Kozuhe, Komarica, Konopljista, Kostajnica, Kotorcko, Kamenica (part of it), Lipac, Loncari (part of it), Lukavica Rijeka, Ljeb, Jeskovke Vode, Majevac, Makljenovac (part of it), Mala Bukovica, Matuzici (part), Miljanovci (part), Miljkovic, Mitrovici, Omanjska (part), Opsine, Osjecani Gornji, Osjecani Donji, Osojnicna, Osredak, Ostruznja Gornja, Ostruznja Donja, Paleznica, Plocnik, Podnovlje, Potocani, Pridjel Gornji, Pridjel Donji, Prisade, Prnjavor Veliki, Prnjavor Mali, Rjecica Gornja, Rjecica Donja, Radnja Donja, Raskovci, Ritesic, Svetlicha, Skipovac Gornji, Skipovac Donji, Sjenina, Sjenina Rijeka, Stanari, Stanic Rijeka (part), Stanovi, Strijezevica, Suvo Polje, Tekucica, Tisovac, Trbuk, Trnjani, Ularice (part), Foca, Cerovica, Cvrtkovci, Caire, Civcije Bukavocke, Civcije Osjecanske and Sevarlije.

Presently, there are 72 Local communities presenting the basic form of direct citizens' participation in local governance, preferably in the fields of housing, communal activities, health and social care, environment care, education, culture and sport.

Локална самоуправа

Грађани општине Добој своје основне потребе и своја права задовољавају путем органа локалне самоуправе. Непосредан облик учешћа у локалној самоуправи грађани остварују путем збора грађана, референдума, јавних расправа, грађанских иницијатива и мјесних заједница, а посредно путем својих представника изабраних у Скупштину општине.

Примјерено провјереним демократским принципима уређења друштва и локалне самоуправе, и на подручју општине Добој политички живот креирају политичке партије. Судећи по њиховом броју, националном, идеолошком, социјалном и религијском опредјељењу, могло би се казати да је политички живот на овим просторима веома интензиван, разнолик, квалитетан и богат. Овакву констатацију, међутим, друштвена збиља понекад демантује, нарочито на плану квалитета политичког живота. То је дијелом и посједица уситњености политичких субјеката. О томе илустративно говори и податак да на подручју општине Добој дјелује, стално или повремено, 25 политичких странака и коалиција. Ни једна од њих нема своје матично сједиште у Добоју.

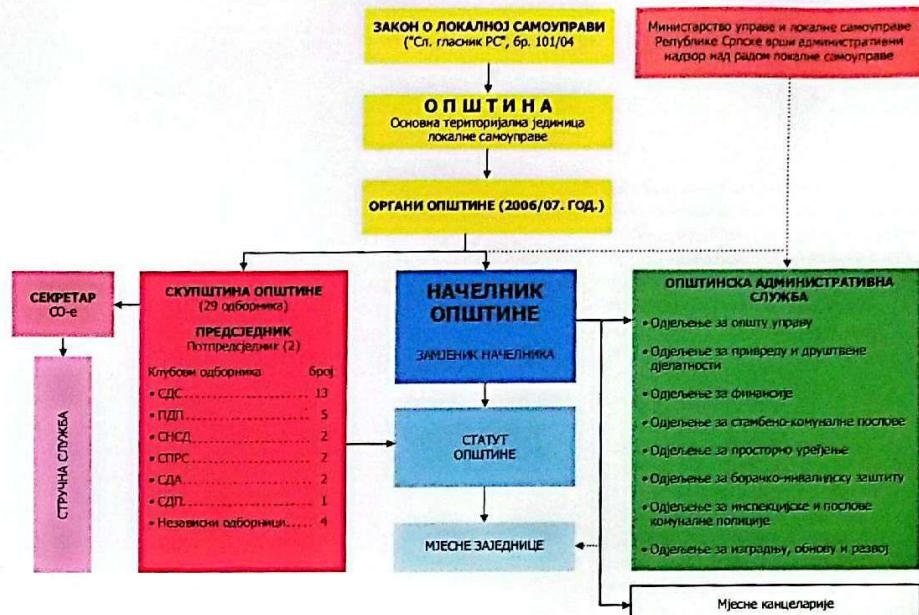
Енес Суљкановић, предсједник Скупштине општине Добој: - Добро припремљене сједнице најбоља су гаранција ефикасног рада Скупштине

Local governance

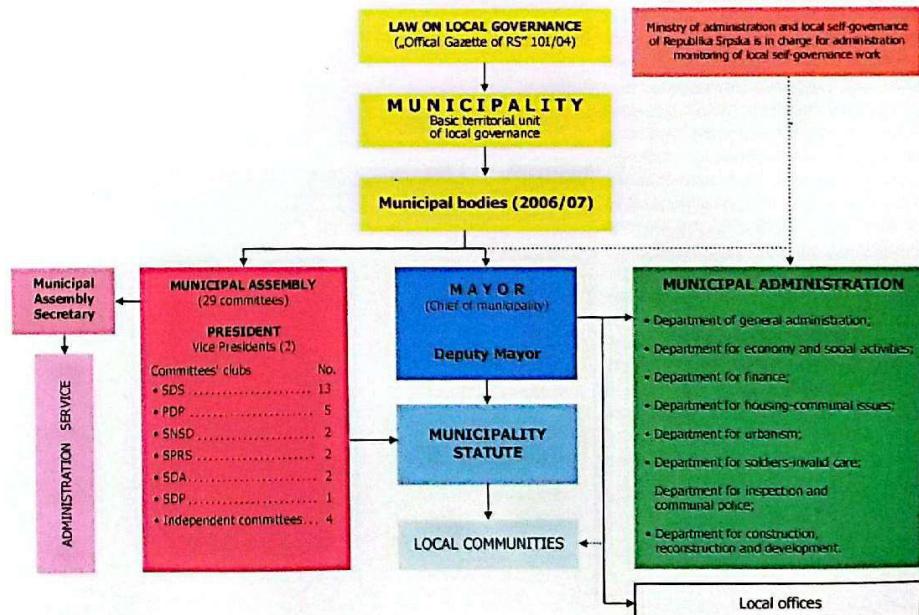
Citizens of Doboј municipality may accomplish their basic needs and their basic rights through the different local governance bodies. Direct participation in local governance citizens accomplish through the citizens' assemblies, referendum, public discussions, initiatives of the citizens and local communities. Indirect form of citizens' participation in local governance is through their legal representatives in the Municipal assembly.

In accordance with all basic democratic principles, political parties create political life in Doboј municipality. Judging upon their number, national, ideological, social and religious determination we may say that political scene in Doboј municipality is intensive, different, high quality and rich. Sometimes this claim may be refute especially on the ground of political life quality. That is partly consequence of many minor political parties. In order to confirm that we would like to point out that there are 25 active political parties or coalition within the territory of Doboј municipality. Neither one of them has no its main head quarters in town of Doboј.

ШЕМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ ОПШТИНЕ ДОБОЈ

LOCAL GOVERNANCE STRUCTURAL SCHEME

Скупштина општине Добој

Скупштину општине Добој, као орган одлучивања и креирања политичке општине, чини 29 одборника, који се на непосредним изборима бирају на период од четири (4) године. Од бројних политичких партија само њих шест има своје представнике у општинском парламенту, и то: Српска демократска странка – 13 одборника, Партија демократског прогреса (ПДП) – 5, Савез независних социјалдемократа (СНСД) – 2, Социјалистичка партија Републике Српске (СП РС) – 2, Странка демократске акције (СДА) – 2 и Социјалдемократска партија (СДП) – 1 одборника. У Скупштини општине Добој дјелују и четири независна одборника.

Скупштина општине Добој укључена је у пројекат „Развој општина у БиХ“, који реализује Центар цивилних иницијатива. У оквиру тог пројекта донесена је одлука о покретању и штампању Инфо-летка, и то након сваке сједнице Скупштине општине, а у циљу обезбеђења јавности рада и потпунјег информисања грађана о свим ставовима и одлукама које се доносе на Скупштини. Такође, у оквиру поменутог пројекта донесена је и Одлука о јавним расправама у општини Добој, те Одлука о увођењу одборничког часа. У припреми су Одлука о анкети и критеријумима у мјесним заједницама и Одлука о критеријумима за расподјелу средстава невладиним организацијама.

Предсједник Скупштине општине Добој је **Енес Суљкановић**, а потпредсједници **мр Бранислав Гарић** и **др Драган Ђурановић**.

Основни подаци

Укупна површина.....	813,90 km ²
Површина града	16,20 km ² (2%)
Површина подсегија:	
- Крњин	334,09 km ² (41%)
- Требава	202,02 km ² (25%)
- Озрен	193,28 km ² (24%)
- Вучијак.....	68,31 km ² (8%)
Надморска висина	146 м
Географски положај:	
- сјеверни географски положај	44
- источне географске дужине	18
Годишња количина падавина	900-1000 mm
Средња годишња температура	10,5 °C
Укупно становника.....	80.060 (статистичка процјена)
Град Добој, око.....	35.000
Густина насељености.....	97,11 становника/km ²
Број домаћинстава, око	22.500
Странка демократске акције (СДА)	89
Број мјесних заједница	72
Пољопривредно земљиште.....	37.185 хектара
Шуме.....	29.922
Укупна путна мрежа	631 km
- магистрални путеви.....	42 km
- регионални	126 km
- локални.....	218 km
- некатегорисани	200 km
Жељезничка мрежа (дужина пруга)	89,10 km

Basic data

Total area	813.90 km ²
Town area	16.20 km ² (2%)
Areas of sub regions:	
- Krnjin	334.09 km ² (41%)
- Trebava	202.02 km ² (25%)
- Ozren	193.28 km ² (24%)
- Vucijak	68.31 km ² (8%)
Level above the sea.....	146 m
Geographic position:	
- North geographic position	44
- East geographic length	18
- Year amount of falls	900-1000 mm
- Average year temperature	10.5 °C
Total population	80.060 (statistic estimation)
Town population	approximately 35.000
Population density	97.11/km ²
Housing units	around 22.500
Settlements	89
Local communities.....	72
Agriculture land.....	37.185 hectares
Forest land.....	29.922
Total roads length	631 km
- interregional roads	42 km
- regional roads.....	126 km
- local roads.....	218 km
- non-categorized	200 km
Railways length	89.10 km

Municipal assembly

Municipal assembly of Doboј, as a legislative and politics creation body, is consisted of 29 committees, whose mandate is four years long. Out of many political parties only 6 has theirs representative in Municipal Assembly: Serbs Democratic Party (originally SDS) – 13 committees, Party of Democratic Progress (PDP) – 5 committees, Union of Independent Socio-Democrats (SNSD) – 2 committees, Socialist Party of Republika Srpska (SPRS) - 2 committees, Party of Democratic Action (SDA) – 2 committees and Social-democratic Party (SDP) – 1 committee. There are 4 independent committees in Doboј Municipal Assembly.

Municipal Assembly is engaged in project "Municipal Development Project – MDP" implementing by NGO "Center of Civil Initiatives". One of the activities from that project is printing of info-brochures after the each assembly session. The goal of this activity is to increase the level of transparency and level of citizens informing upon assembly decisions and other activities. Also, this project resulted with the Assembly Decision on public hearings in Doboј municipality, Decision on committees hour. Presently Assembly is preparing Decision of queries and criteria in Local community offices and Decision on finances allocation to the NGO sector.

Assembly President is **Mr. Enes Suljkanovic** with vice-presidents **M.A. Branislav Garic** and **Ph. D. Dragan Djuranovic**.

Начелник општине

Начелника општине, према Изборном закону Републике Српске, бирају грађани на општим непосредним изборима на период од четири године. Начелник заступа и представља општину, носилац је извршне власти у општини, те руководи Општинском административном службом и одговара за њен рад.

На локалним изборима у октобру 2004. године кандидат Српске демократске странке **Обрен Петровић** остварио је ујерљиву победу и тако постао први начелник општине Добој изабран на непосредним изборима од стране већине грађана. За његовог замјеника Скупштина општине Добој изабрала је **Мирка Околића** (СДС).

Начелник општине утврдио је структуру и унутрашњу организацију Општинске административне службе, а у складу са критеријумима ефикасности, дјеловности и економичности. Осам ресорних одјељења покрива све законом и Уставом предвиђене послове локалне заједнице (види шему локалне управе). Општинска административна служба има укупно 169 запослених.

Започети процес реформе локалне самоуправе одвија се у континуитету и предвиђеном динамиком, где примат имају људски ресурси, техничко-технолошко унапређење процеса рада, квалитет и експедитивност у пружању услуга, те унапређење односа са јавношћу.

Најзначајнији документ, чију је израду, креирање и усвајање приредила актуелна извршна локална власт, свакако је Стратешки план економског развоја Добоја 2007-2012. година, те Комуникационска стратегија општине 2006-2009. година, која треба да подржи овај план.

Mayor (chief of municipality)

In accordance with Law on Elections of Republika Srpska, citizens elect Mayor in general direct elections for the period of four years. Mayor represents and presents Municipality, he or she is a holder of executive power in municipality heading municipal administration and she or he is responsible for Municipal administration work.

Candidate of SDS, Mr Obren Petrovic won the municipal elections in October of 2004 becoming the first Mayor of Doboј municipality elected directly. Municipal assembly appointed Mr Mirko Okolic (SDS) for vice Mayor of Doboј municipality.

Mayor has established internal organization and structure of the municipality administration in accordance with criteria for efficiency and thrift. There are eight municipal departments covering all tasks of municipality in accordance with a Law and Constitution (see the Local governance scheme). There are 169 employees in Doboј municipality.

The most important document, created and prepared by actual executive local authorities, is Strategic Plan of Doboј Economic Development from 2007. to 2012. and Municipal Communication Strategy from 2006 to 2009.

Обрен Петровић,
начелник општине Добој

Obren Petrovic, Mayor
of Doboј municipality

Нове перспективе развоја

Користећи повољан географски положај, велике природне потенцијале, постојећу инфраструктуру, људске ресурсе, као и исказане потребе ужег и ширег окружења за капиталним пројектима у привреди и друштвеној надградњи, општина Добој има реалне претпоставке за нову етапу привредног, економског, културног и сваког другог развоја.

За такав један свеукупан напредак и преобрађај ми већ имамо формулисане стратешке планове и оперативне програме, у чију ћемо реализацију ићи етапно и синхронизовано, водећи рачуна о складном развоју свих сегмената друштва.

Наш стратешки циљ је да у наредних десетак година Добој постане водећи саобраћајни, комуникациони и дистрибутивни центар Републике Српске, Босне и Херцеговине и региона западног Балкана, са развијеним пратећим услугама и индустријама. Такви развојни пројекти у области привреде отвориће перспективе и за развој осталих сегмената друштва. У том погледу наша стремљења су да Добој уистину буде културни, образовни и спортско-рекреативни центар регије, као и најуреденији и туристички најатрактивнији град на ријеци Босни. Сви ови и други наши планови имају заједнички именитељ: унапређење квалитета живота у граду и на селу.

Имајући на уму да је оваква наша визија развоја добила широку подршку у јавности, те да постоји спремност и одлучност постојеће гарнитуре локалне власти да истраје у започетим процесима економског и друштвеног опоравка, реално је очекивати да се високо постављени циљеви развоја општине Добој остваре у предвиђеном року.

Настојаћемо да посебан допринос у томе пружи општинска управа, и то њеном досљедном реформом, како би технолошки модернизована, организационо и кадровски оспособљена била истински сервис свим грађанима. На тај начин омогућићемо потенцијалним инвеститорима и предузетницима да брзо и ефикасно рјешавају административно-законску процедуру неопходну за почетак инвестирања, као и пружања других услуга за континуирано одвијање свеукupnih друштвених реформи.

New perspectives of development

Using its great geographic position, large natural potentials, existing infrastructure, human resources and some obvious interests for capital investments in economy of Doboј, we can say that Doboј municipality has real chances for new phase of economic, industrial, cultural and any other type of development.

We have already made municipal strategies and operational programs to achieve above-mentioned level of development. Implementation of strategies will start gradually, synchronized, taking into consideration parallel development of the every society segment.

Our strategic goal is to make of Doboј traffic, communication and distributive center of Republika Srpska, Bosnia and Herzegovina and West Balkan region with well developed following services and industries. That kind of developing projects in the field of commerce will open some perspectives for the development of other segments of the society. That is why our intentions are to put Doboј to the throne of culture, education and sports in the region, to make it the most attractive tourist town on the river Bosnia. All these and our other plans have the common goal: improvement of the life quality in the town and villages.

Concerning the fact that this vision of development has enormous public support and that the local authorities will continue started processes of economy recovery, it is realistic to expect to achieve this highly placed goals as it was planned.

We will give all necessary efforts from the municipal administration to become true service of all citizens of Doboј municipality. In that way, we will make possible for all investors and businesspersons to go through the legal – administrative procedure necessary for starting the business as fast as possible.

Невладин сектор

Општина Добој може се похвалити веома богатим и разноликим спектром невладиних организација. О томе најрјечијите говори податак да на подручју општине дјелује преко 90 удружења грађана, друштава, савеза и клубова. Највећи број њих бави се хуманитарном дјелатношћу, рјешавању социјалних питања, те питањима културе, образовања, спорта и дјечије заштите. Одређен број невладиних организација бави се едукативним пословима по разним основама, учествује у предлагању и креирању важних општинских одлука, као и истраживачким радом, прије свега на плану унапређења демократије и укупног друштвено-политичког живота.

Општина Добој подржава и подстиче рад невладиног сектора, учествујући у субфинансирању одређених пројектата у којима препознајеши друштвени интерес и значај.

Non-government organizations sector

There are a lot of different NGO in Doboј municipality. To be more specific, there are over 90 registered associations, union and clubs. Most of them act in the fields of humanitarian work, social care, culture education, sport and children care. Some of the active NGO's deal with different types of education upon different bases – participate in important municipal decisions, science researches from the field of democracy improvement.

Doboј municipality supports and encourages NGO sector participating in co financing some specific projects of general social interest and importance.

Центар за социјални рад

Центар за социјални рад основан је од стране Скупштине општине Добој, са основном функцијом обављања послова социјалне и дјечије заштите, породичне заштите и старатељства, извршења васпитних мјера, те осталих услуга социјалног и другог стручног рада у овој области.

У остваривању своје законске улоге Центар се сусреће са бројним проблемима различитог карактера, а чије је заједничко исходиште у веома неповољном привредно-економском и укупном друштвеном амбијенту ужег и ширег окружења.

На то, поред осталог, указују и подаци да на подручју општине Добој има око десет хиљада незапослених, пензионера 9.455, од чега више од једне половине (око 5.000) има пензију мању од 200 КМ. Цијена потрошачке корпе за четворочлану породицу износи преко 400 КМ.

У Центру је регистровано 1.200 корисника права из социјалне заштите по разним основама, а новчана помоћ износу 41 КМ. Право на додатак за дјецу остварило је 789 породица, што значи да је код њих приход по члану домаћинства испод 48 КМ.

Центар се финансира буџетским средствима општине Добој, која у 2006. години износе 1.171.000 КМ.

Social care center

Social care Center was founded by the Assembly of Doboј Municipality, with basic goal to renew tasks from the fields of social and children care, family care and guardianship, implementation of correctional measures and other services from the field of social care and other experts' work in this field.

Implementing its role, given by the law, Center faces different kind of problems coming out from the unfavorable conditions in the field of economy at the first place and same situation in many other fields.

Concerning above mentioned and knowing the fact that in the moment there are approximately 10 thousands unemployed, 9,455 retired persons (more than half have a pension smaller than 200 KM. Average cost of life for four members family is 400 KM per month.

There are 1200 registered regular beneficiaries of Center services in the field of social care and total monthly financial help is 41 KM. Totally, 789 families has a legal right to use children help, which comes out the fact that they have less than 48 KM of total incomes per month.

Doboј municipality finances Center's regular work through regular budget finances and total amount of finances that will be transferred to the Center in 2006 is 1,171,000.00 KM.

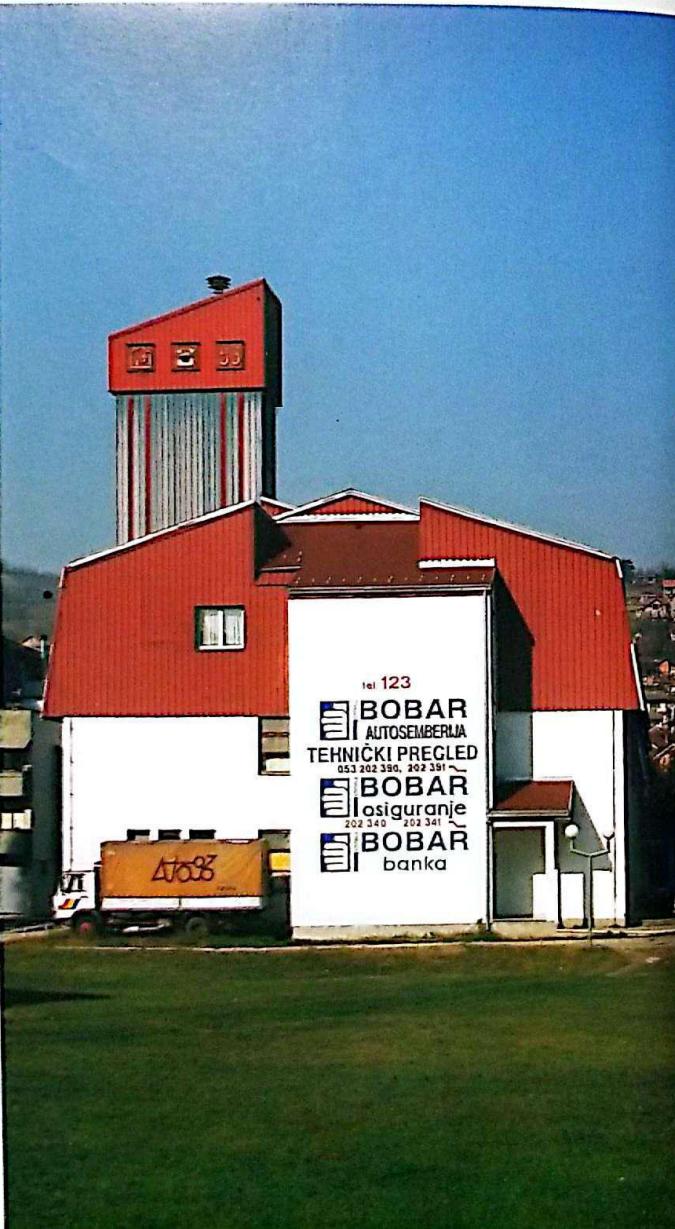
Територијална ватрогасна јединица Добој

Територијална ватрогасна јединица Добој основана је Одлуком Скупштине општине Добој. У почетку је дјеловала као добровољно ватрогасно друштво, затим, Јавно предузеће Професионална ватрогасна јединица, а од 2001. године дјелује као посебна општинска организација Територијална ватрогасна јединица Добој.

Први писани траг о ватрогаству у Добоју спомиње се 1898. године, када је основано Ватрогасно друштво при жељезничком чвршту Добој, а ватрогаство у БиХ почело се организовати 1.879. године. Територијалном ватрогасном јединицим руководи старијешина са два помоћника, а организована је кроз службу превентивне и одржавања са три запослена радника, два радника у административно-финансијској служби и оперативна јединица која броји 28 професионалних ватрогасаца, од којих 14 има звање руководиоца акције гашења пожара.

Оперативни састав је организован кроз стално смјенско дежурство са једним одјељењем. Јединица је смјештена у Ватрогасном дому површине 1.700 квадратних метара, који је изграђен 1965. године у центру града. Располаже са два навална возила, једним комбинованим и једним пратећим возилом, два возила за шумске пожаре, једне аутомеханичке љењице, техничко возило за спашавање из саобраћајних незгода, спирална спусница, ускочница и остала пратећа, скупна и лична опрема.

Служба је стручно оспособљена и технички опремљена за редовно одржавање технике, сервисирање и испитивање ватрогасне опреме за почетно гашење пожара.

Territorial firefighter unit Doboj

Territorial firefighter unit Doboj was founded by Decision of Doboj Municipal Assembly. In the beginning it was Voluntary Firefighter Associations and, than, Public company Professional Firefighter Unit. Since 2001, it is independent municipal organization – Territorial Firefighter Unit Doboj.

First written trace on firefighting in Doboj dated from 1898, when Firefighter Association was founded as a structural part of Railway junction Doboj. Beginning of Firefighting in Bosnia and Herzegovina happened in 1879.

The head of firefighter unit is chief with his two assistants working through the services of preventive and maintenance with three employees, two employees in administration-finance section and finally, operational unit with 28 professional firefighters (14 of them have the title of firefighting action leader).

Operational team is organized in a way of constant shift duties in one department. This unit HQ is placed in the Firefighting House (1.700 square meters), built in 1965, in the center of the town. Unit has two action vehicles, one combined and one escort vehicle, two vehicles for forest fires fighting, one mechanic ladder technical vehicle for saving in case of traffic accidents and other following firefighting equipment.

This unit is capable and technically equipped for regular technical maintenance, servicing, and inspection of the firefighting equipment for initial firefighting.

Обданиште “Мајке Југовић”

Прва предшколска установа у Добоју је основана 1966. године у адаптираном простору Дома ученика. До 1991. године предшколска установа одвија рад у пет објеката од којих су четири у власништву дјечијег обданишта, а пети објекат је и даље био под закупом од Дома ученика. Обухваћено је било око 500 дјеце предшколског узраста.

Данас обданиште носи назив „Мајке Југовић“ и ради у три објекта у граду. Са дјечом предшколског узраста и млађег школског узраста ради изузетно стручан кадар са завршеним педагошким академијама и педагошким факултетима, те остали стручни радници.

У току је градња четвртог објекта модерног типа обданишта, што ће дјеци омогућити квалитетно васпитање и безбрежно одрастање.

Kindergarten “Majke Jugovic”

This first preschool education institution was founded in 1966. Until 1991 kindergarten was working in 5 buildings, out of that 4 buildings were property of kindergarten and the fifth one was rented from Doboј Dormitory. There were 500 kids in then kindergarten inn that period.

Presently, the name of the kindergarten is “Majke Jugovic” and it working in three buildings within the town territory. There are enough experts – pedagogues working with the kids.

The fourth building of kindergarten is under construction at the moment. It will be kindergarten of modern type for the education of preschool kids on high level.

ВЈЕРСКЕ
ЗАЈЕДНИЦЕ

RELIGIOUS
COMMUNITIES

Православно архијерејско намјесништво добојско

Српска православна црква је епископална, са Патријархом као врховним поглаваром на челу цркве, а што се види из Устава Српске православне цркве (чл. 12. и 13.) Њена главна административна подјела је на епархије, како у црквојерархијском тако и у црквеноуправном погледу. На челу епархије стоји надлежни епископ као њен непосредни поглавар.

У црквоадминистративном погледу епархије се, ради лакшег управљања, дијели на архијерејска намјесништва, црквене општине, парохије и манастире.

Архијерејско намјесништво сачињава одређен број црквених општина и парохија, које су под надзором архијерејског намјесника (намјесник је словенска ријеч и значи – замјеник), кога искључivo поставља надлежни епископ (тачка 15 чл. 108). О оснивању и називу, укидању и свим промјенама одлучује надлежни епископ. Архијерејско намјесништво добија назив по мјесту свог сједишта.

Orthodox archery regency of Doboj

Serb Orthodox Church is Episcopal, with Patriarch as a supreme head of a church, which is in accordance with Constitution of Serbs Orthodox Church (articles 12. and 13.). Main Church administration is consisted of eparchies. Head of an eparchy is an Episcopate in charge as its direct head.

From the point of view of church administration eparchy (in order to easier heading), is consisted of archery regencies, church communities, parishes and monasteries.

Archery regency is consisted of the church communities and parishes, supervised by the archery regent appointed exclusively by the Episcopate in charge (item 15, Article 108.). Episcopate in charge decides about founding, name, cessation and all other changes. Archery regency gets name after the name of the place where it is.

Црква св. апостола Петра и Павла у Добоју

Church of St. Apostles Peter and Pavle in Doboј

Детаљи иконописа у цркви св. апостола Петра и Павла у Добоју

Icon script details in the Church of St Apostles Peter and Pavle in Doboј

На подручју општине Добој налази се и дјелује Архијерјеско намјесништво добојско. Овде напомињемо да се државне и црквене границе углавном не поклапају. Архијерјеском намјесништву добојском припадају съедеће црквене општине и парохије:

БОЧИЊА - црквена општина и парохија једна, храм св. Петке Параскеве саграђен 1938. године осветио је епископ зворничко-тузлански Нектарије. Парохију опслужује свештеник прото-намјесник Далибор Ђекић.

БОЉАНИЋ - црквена општина и парохија једна. Храм Свете Тројице, подигнут 1905. г. осветио је митрополит зворничко-тузлански Григорије. Филијални храм у Конопљиштима – Усековање главе св. Јована Крститеља, осветио је епископ зворничко-тузлански Василије 2002. године, као и филијални храм у Брезицима – Воздвиђење Часног Крста, 2003. године. Парох протонамјесник Зоран Илић.

БЛАТНИЦА - црквена општина и парохија једна. Храм св. Цара Лазара, подигнут 1938. г. осветио је епископ зворничко-тузлански Нектарије.

Филијални храм св. Вазнесења Господњег у Палинама осветио је епископ зворничко-тузлански Василије 2004. г., а храм св. Арханђела Гаврила у Јасеници 2005. г.

Храм св. Великомученице Марине у Козлини-ма (Федерација) није саниран, као ни храм св.

That is why the archery regency in Doboј is named Archery Regency of Doboј. It is necessary to point out that state and church borders do not coincide. Archery Regency of Doboј is consisted of following church communities and parishes:

BOCINJA – church community and one parish. Temple of Saint Paraskeva, built in 1938, dedicated by Episcop of Zvornik-Tuzla, Nektarije. Parish service leads priest Dalibor Djekic.

BOLJANIC – church community and one parish. Temple of Saint Three built in 1905, dedicated by Metropolitan of Zvornik – Tuzla, Grigorije. Branch temple in place of Konopljiste - Beheading of St. Ivan Krstitelj, dedicated by Episcop of Zvornik-Tuzla, Vasilije in 2002, same as branch temple in place of Brezici - Temple of Honour Cross in 2003. Parish is Zoran Ilic.

BLATNICA – church community and one parish. Temple of St. Emperor Lazar built in 1938, dedicated by Episcop of Zvornik-Tuzla, Nektarije.

Branch temple Svetog Vaznesenja Gospodnjeg in Paline, dedicated by Episcop of Zvornik-Tuzla Vasilije in 2004, and temple of St. Archangel Gavril in 2005.

Temple of St. Great Martyr Marina in place of Kozline (B&H Federation) is not reconstructed as well as temple of St. Jevandjelista Marko in place of Jezera. In place of Blatnica, in graveyard of Milici

Унутрашњост храма св. апостола Петра и Павла у Добоју

Interior of the St Apostles Peter and Pavle in Doboј

Јеванђелисте Марка у Језерима. У Блатници у Мильића гробљу храм Преподобног Сисоја је у изградњи. Парох - јереј Јован Михајловић.

VELIKA BUKOVICA - црквена општина једна, парохије двије. Храм св. Пророка Илије, подигнут 1924. г. осветио је епископ шабачки Михајло.

Филијални храм у Лужанима - св. апостола Петра и Павла, подигнут 1995. године, осветио је епископ зворничко-тузлански Василије. У Руданци је у току изградња храма Св. Василија Остршког. Пароси:protoјереј Раденко Тодоровић и јереј Милидраг Стокановић.

VRUĆICA - црквена општина једна, парохије три. Храм св. апостола Петра и Павла, подигнут 1923. г. осветио је епископ бањалучки Василије.

Филијалне храмове у Бањи Врућици - Вазнесење Господњег и у Жарковини - Свете Тројице, осветио је 1997. године епископ зворничко - тузлански Василије. Пароси: protoјереј - ставрофор Петар Нинковић и протонамјесник Мирко Ђукарић.

GRACANICA (Федерација БиХ) - храм Вазнесења Господњег, подигнут 1921. г. осветио епископ бањалучки Платон 1925. године. Овај храм је саниран и освештен од стране епископа зворничко-тузланског Василија 1997. године.

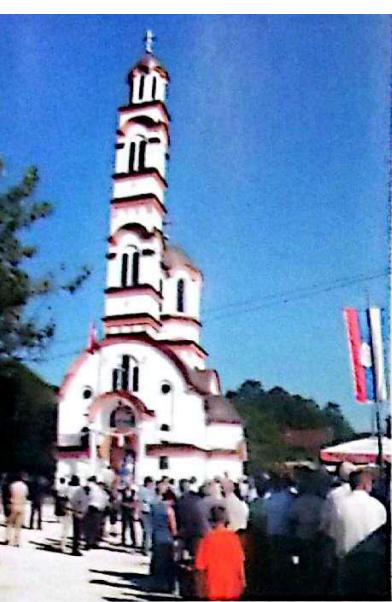
Парох протонамјесник Мирко Николић.

there is temple of Prepodobni Sisoje under construction. Parish – priest Jovan Mihajlovic.

VELIKA BUKOVICA – church community and two parishes. Temple of St. Profit Ilijа built in 1924, dedicated by Episcop from Sabac, Mihajlo. Branch temple in place of Luzani of St. Apostles Petar and Pavle built in 1995, dedicated by Episcop of Zvornik-Tuzla, Vasilije. At the moment, under construction is temple in place of Rudanka named temple of St. Vasilije Ostroski. Parishes – priests Radenko Todorovic and Miliđrag Stokanovic.

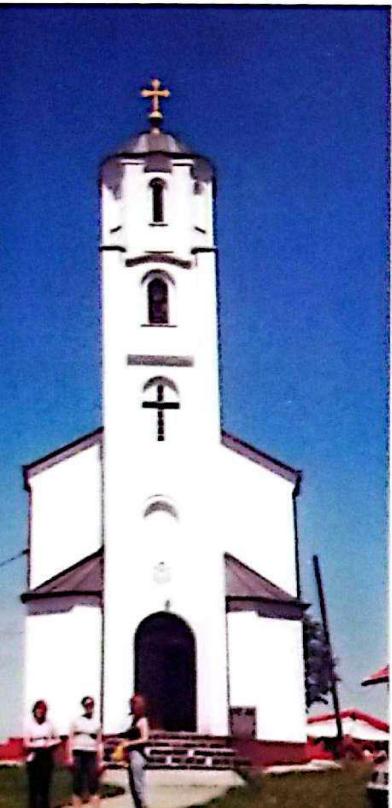
VRUĆICA – one church community and three parishes. Temple of St. Petar and Pavle built in 1923, dedicated by Episcop of Banjaluka, Vasilije. Branch temples in Banja Vrucica – Vaznesenje Gospodnje and in place of Zarkovina – Svetе Trojice, both dedicated in 1997 by Episcop of Zvornik and Tuzla Vasilije. Parishes – priest Petar Ninkovic and Miro Djukaric.

GRACANICA – (BiH Federation) – Temple of Vaznesenje Gospodnje, built in 1923, dedicated by Episcop of Banjaluka, Platon in 1925. This temple was reconstructed and dedicated by Episcop of Zvornik and Tuzla, Vasilije in 1997. Parish is a priest Mirko Nikolic.

Православни храм св.
великомученика Прокопија
у Костајници

Orthodox Temple of St.
Prokopije in Kostajnica

Православни
храм на Дугим
Њивама

Orthodox
Temple in
Duge Njive

ДОБОЈ - црквена општина једна, парохије четири. Храм св. апостола Петра и Павла, саграђен 1936., осветио епископ зворничко-тузлански Нектарије 1938. године.

Филијални храмови: Рођење Пресвете Богородице у Добоју, Вазнесења Господњег у Плочнику, Светога Саве у Придјелу, Преподобног Сисоја у Польицу и Свете Петке у Костајници су у изградњи. Пароси:protoјереј-ставрофор Ратко Врачевић, protoјереј - ставрофор Радован Грујић и јереј Раствко Максимовић.

КАРАНОВАЦ - једна црквена општина и парохија. Храм св. Пророка Илије. Филијални храм св. цара Константина и Јелене у Сочковцу у изградњи. Парох - протонамјесник Мирко Николић.

КЛАДАРИ - црквена општина једна и парохија једна. Храм рођења Пресвете Богородице осветио 1976. г. протосинђел Василије Качавенда.

Филијални храм св. апостола и јеванђелисте Марка у Малом Прњавору осветио епископ зворничко-тузлански Василије 1990. г., као и храм Преноса моштију св. Николаја у Торинама 2001. године. У току је изградња цркве св. Огњене Марине у Зарјечи. Парох - протонамјесник Жарко Милашиновић.

КОПРИВНА - црквена општина и парохија једна. Храм Вазнесења Господњег, саграђен 1984., осветио митрополит Димитрије други. Филијални храм Свете Петке у Доњој Копривни, саграђен 2005. г., осветио је епископ зворничко-тузлански Василије. Парох - протонамјесник Вукан Субић.

КОЖУХЕ - црквена општина и парохија једна. Храм Св. пророка Илије, саграђен 1972. г., осветио епископ зворничко-тузлански Лонгин. Парох - protoјереј Мирко Јокић.

ЛИПАЦ - црквена општина и парохија једна. Храм Св. Великомученице Недеље осветио епископ зворничко-тузлански Василије 2000. г. Филијални храм Воздвижења Часног Крста у Сувом Пољу осветио епископ зворничко-тузлански Василије 1997. године. У току је изградња цркве Свете Петке у Текућици. Парох - протонамјесник Слободан Михајловић.

МАГЛАЈ (Федерација БиХ) - црквена општина и парохија једна. Храм Св. Пророка Илије, саграђен 1909. г., осветио митрополит Евгеније. У току је обнова храма. Парох - протонамјесник Далибор Ђекић.

МЛАДИКОВИНЕ - црквена општина и парохија једна. Храм Покрова Пресвете Богородице, саграђен 2000. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Парох - protoјереј-страврофор Драгомир Хаџи-Стевић.

ОСЈЕЧАНИ - црквена општина једна, парохије двије. Храм Ваведења Пресвете Богородице, саграђен 1881. г., осветио митрополит зворничко-тузлански Димитрије други. Филијални храм у Доњим Осјечанима Св. Тројице, саграђен 1994. г., осветио је епископ зворничко-тузлански Василије. Пароси: јереј Љубиша Гачић и јереј Александар Лучић.

ОСРЕДАК - црквена општина и парохија једна. Храм Св. апостола Луке, саграђен 1962. г., осветио епископ зворничко-тузлански Лонгин. Филијални храм Успења Пресвете Богородице у Јебу, саграђен 1988. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Филијални храм Св. великомученика Прокопија у Ступама у изградњи. Парох - јереј Драгиша Томић.

ДОБОЈ - one church community and four parishes. Temple St. Apostles Petar and Pavle built in 1936, dedicated by Episcopate of Zvornik and Tuzla, Nektarije in 1938. Branch temples: Birth of St. Mother of God in Doboj, Vaznesenja Gospodnjeg in place of Plocnik, Sveti Sava in Pridjel, Prepodobnog Sisoja in Poljice and temple of St. Petka in place of Kostajnica all under construction. Parishes: Ratko Vrcevic, Radovan Grujic, Rastko Maksimovic

KOPRIVNA - one church community and one parish. Temple of Vaznesenje Gospodnjeg, built in 1984, dedicated by Metropolitan Dionisije The Second. Branch Temple of St. Petka in Nonja Koprivna built in 2005, dedicated by Episcopate of Zvornik-Tuzla Vasilije. Parish - priest Vukan Subic.

KOZUHE - church community and one parish. Temple of St. Profit Ilja, built in 1972, dedicated by Episcopate of Zvornik - Tuzla region, Longin. Parish - priest Mirko Jokic.

LIPAC - church community and one parish. Temple of St. Velikomucenica Nedjelja, dedicated by Episcopate of Zvornik and Tuzla Region, Vasilije in 2000. Branch Temple of Vozdvizdenje of the Holly Cross in place of Suvo Polje dedicated by Episcopate of Zvornik - Tuzla Region Vasilije in 1997. Presently, under construction is Church of St. Petka in place of Tekucica. Parish - priest Slobodan Mihajlovic.

MAGLAJ (BiH Federation) - one church community and one parish. Temple of Profit Ilja, built in 1909, dedicated by Metropolitan Evgenije. Reconstruction is ongoing. Parish - priest Dalibor Djekic.

MLADIKOVINE - one church community and one parish. Temple of Pokrov of Presveta Bogorodica, built in 2000, dedicated by Episcopate of Zvornicko-Tuzlanski Vasilije. Parish - priest Dragomir Hadzi-Stevic.

OSJECANI - one church community and one parish. Temple of Vavedenje Presvete Bogorodice, built in 1881, dedicated by Metropolitan of Zvornicko - Tuzlanski Dionisije the Second. Branch Temple of Svetе Trojice in place of Osjecani Donji, built in 1994, dedicated by Episcopate of Zvornicko Tuzlanski Vasilije. Parishes - priests Ljubisa Gacic and Aleksandar Lucic.

OSREDAK - church community and one parish. Temple of St. Velikomucenik Prokopije, built in 1962, dedicated by Episcopate of Zvornik - Tuzla, Longin. Branch Temple of Uspenje Presvete Bogorodice in place of Ljeb, built in 1988, dedicated by Episcopate of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Branch Temple of St. Veliko - mucenik Prokopije placed in Stupe is under construction. Parish - priest Dragisa Tomic.

Црква Преображења
Господњег у Подновљу
Church of Preobrazanje
Gospodnje in Podnovlje

Црква Пресвете Богородице у Скиповцу
Church of Presvete Bogorodica in Skipovac

Црква Свете Тројице
у Ђољанићу

Church of Svetе
Trojica in Boljanic

ОЧАУШ – црквена општина и парохија једна. Храм Св. великомученика Прокопија, саграђен 1989 - 2003. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије, као и филијални храм џе епископ зворничко-тузлански Василије 1988. године. Парох протонамјесник Илија Дујковић.

ПАЛЕЖНИЦА – црквена општина и парохија једна. Храм Св. пророка Илије, саграђен 1935. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Филијални храм Преподобног Сисоја у Г. Палежници, саграђен 2001. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије.

ПРИБИНИЋ – црквена општина једна, парохије двије. Храм Св. цара Константина и Јелене, саграђен 1900. г., осветио митрополит дабробосански Николај Мандић. Филијални храм св. Опјене Марине у Булетићу у изградњи. Пароси: јереј Драгиша Симић и јереј Душко Недић.

РАКОВАЦ (Федерација БиХ) – парохија напуштена. Храм Силаска Светога Духа, саграђен 1891., осветио митрополит дабробосански Ђорђе Николајевић. Филијални храм у Д. Раковцу порушен. Парохију опслужује протонамјесник Далибор Ђекић.

РАСТУША – црквена општина и парохија једна. Храм Покрова Пресвете Богородице у изградњи. Филијални храм Преподобног Сисоја у Укриници. Парох –protoјереј-ставрофор Недељко Пришић.

СКИПОВАЦ (Федерација БиХ) – парохија напуштена. Храм Покрова Пресвете Богородице, саграђен 1975. г., осветио епископ зворничко тузлански Лонгин. Парохију опслужује protoјереј Мирко Јокић.

СРПСКА ГРАПСКА – црквена општина и парохија једна. Храм Вазнесења Господњег, саграђен 1894. г., осветио митрополит Николај Мандић. Филијални храм Св. великомученика Прокопија у Костајници у изградњи. Парох – протонамјесник Чедо Готовац.

СТАНАРИ – црквена општина и парохија једна. Храм Свете Петке, саграђен 1936. г., освештен јерејским освећењем за вријеме епископа зворничко-тузланског Нектарија. Филијални храм Св. цара Константина и Јелене у Д. Радњи, саграђен 1990. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије, као и филијални храм Свете Петке у Д. Остружњи 2001. г. Парох: protoјереј-ставрофор Станислав Рађен.

СТАНОВИ – црквена општина и парохија једна. Храм Рођења св. Јована Крститеља, саграђен 1987. г., осветили епископи зворничко-тузлански Василије, марчански Данило, бањалучки Јефрем и хвостански Никанор. Филијалне храмове Преподобног Сисоја у Јесковим Водама и Св. Петке Трнове у Тисовцу осветио епископ зворничко-тузлански Василије 1999. године, односно 2005. године. Парох: protoјереј-ставрофор Петар Петровић.

СТРИЈЕЖЕВИЦА – црквена општина и парохија једна. Храм Рођења Пресвете Богородице, саграђен 1991-1994. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Филијалне храмове Преподобног Сисоја у Осојници (1998) и Свете Петке у Горњој Пакленици осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Парох: protoјереј-ставрофор Стојан Јовановић, архијерејски намјесник добојски.

ТЕСЛИЋ – црквена општина једна, парохије три. Храм Св. пророка Илије, саграђен 1925. г., осветио митрополит бањалучки Василије Поповић.

OCAUS – church community and one parish. Temple of St. Velikomucenik Prokopije, built in period from 1989 to 2003, dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla, Vasilije as well as branch Temple in place of Gornji Ugodnovic in 1988. Parish – priest Ilija Dujkovic.

Paleznicica – church community and one parish. Temple of St. Profit Ilija, built in 1935, dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Branch Temple of Prepodobni Sisoje in place of Gornja Paleznicica, built in 2001, dedicated by Episcope of Zvornicko-Tuzlanski Vasilije.

PRIBINIC – church community and two parishes. Temple of St. Emperor Konstantin and Jelena built in 1900, dedicated by Metropolitan Dabrobosanski Nikolaj Mandic. Branch Temple of St. Ognjena Marina in Buletic is under construction. Parishes – priests Dragisa Simic and Dusko Nedic.

RAKOVAC (BiH Federation) – parish is abandoned. Temple of Sveti Duh, built in 1891, dedicated by Metropolitan Dabrobosanski Djordje Nikolajevic. Branch Temple in place of Donji Rakovac is destroyed. Priest Dalibor Djekic serves this parish.

RASTUSA – church community and one parish. Temple of Pokrov of Sveta Bogorodica is under construction. Branch Temple of Prepodobni Sisoje in place of Ukrinica. Parish – priest Nedeljko Prisic.

SKIPOVAC (BiH Federation) – parish abandoned. Temple of Pokrov of Presveta Bogorodica, built in 1975, dedicated by Episcope of Zvornicko-Tuzlanski Longin. Priest Mirko Jokic serves the parish.

SRPSKA GRAPSKA – church community and one parish, Temple of Vaznesenje Gospodnje, built in 1894, dedicated by Metropolitan Nikolaj Mandic. Branch Temple of St. Velikomucenik Prokopije in place of Kostajnica is under construction. Parish – priest Cedo Gotovac.

STANARI – church community and one parish. Temple of St. Petka, built in 1936, dedicated during the time of Episcope of Zvornicko-Tuzlanski Nektarije. Branch Temple of St. Emperor Konstantin and Jelena in place of Donja Radnja, built in 1990, dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla Vasilije, same as branch Temple of St. Petka in place of Donja Ostruznja in 2001. Parish – priest Stanislav Radjen.

STANOVNI – church community and one parish. Temple of Rodjenje of St. Jovan Krstitelj, built in 1987, dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla Vasilije, Episcope of Marcanski Danilo, Episcope of Banjaluka Jefrem and Episcope Hvostanski, Nikanor. Branch temples of Prepodobni Sisoje in place of Ljeskove Vode and St. Petka Trnova in place of Tisovac are dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla, Vasilije in 1999, that is 2005. Parish – priest Petar Petrovic.

STRIJEZEVICA – church community and one Parish. Temple of Rodjenje Presvete Bogorodice, built in 1994, dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Branch temples of Prepodobni Sisoje in place of Osojnica (1998) and St. Petka in Gornja Paklenica are dedicated by Episcope of Zvornik-Tuzla Vasilije. Parish – priest Stojan Jovanovic, archery regent of Doboј.

TESLIC – church community and one parish. Temple of St. Profit Ilija, built in 1925, dedicated by Metropolitan of Banjaluka Vasilije Popovic.

Православни храм Рођења Пресвете Богородице у Добоју у изградњи

Orthodox Temple of Redjenje Presvete Bogorodice in Doboј – under construction

Литију кроз Добој предводи Његово преосвештенство епископ зворничко-тузлански господин Василије

Procession through Doboј headed by Episcopе Zvornicko- Tuzlanski Mr. Vasilije

Филијални храм Св. Георгија у Влајићима (1996) и капелу Св. Киријака Отшелника у Теслићу (1994) осветио епископ зворничко-тузлански Василије. У току је изградња филијалног храма Свете Тројице у Теслићу, храма св. цара Лазара Косовског у Г. Радњи и храма на Ружевића брду, где је постављен велики крст.

Пароси:protoјереј-ставрофор Саво Кнежевић, protoјереј-ставрофор Цвико Ђукић и protoјереј-ставрофор Борислав Шањић.

ТЕШАЊ (Федерација БиХ) – парохија напуштена. Храм Покрова Пресвете Богородице, саграђен 1971. г., осветио епископ зворничко-тузлански Лонгин, а филијални храм Св. великомученице Недеље у Росуљама, саграђен 1989. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Парохију опслужује протонамјесник Далибор Ђекић.

ЦЕРОВИЦА – црквена општина и парохија једна. Храм Св. апостола Петра и Павла, саграђен 1892. г., осветио митрополит дабробосански Ђорђе Николајевић. Филијални храм Св. цара Константина и Јелене у Витковцима, саграђен 2004. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Парох: протонамјесник Мирољуб Живковић.

ЧЕЧАВА – црквена општина и парохија једна. Храм Рођења Пресвете Богородице, саграђен 1976. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије.

Филијални храмови-капеле на гробљима: у Продановићима, Гајском, Планама и Спасовишту. Парох: јереј Драган Ерић.

Напомињемо да се на подручју општине Добој налазе и три црквена општине које припадају Архијерејском намјесништву дервентском, те дајемо основне податке и о њима.

Branch Temple of St. Georgije in place of Vlajici (1996.) and chapel of St Kirijak Oteselnik in Teslic (1994.), dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Construction of branch Temples of St. Trin - ity in Teslic, of St. Emperor Lazar Kosovski in place of Gornja Radnja and Temple on Ruzevicevo Hill are ongoing. Parishes – preisest Savo Knezevic, Cviko Djukic and Borislav Sanjic.

TESANJ (BiH Federation)- parish abandoned. Temple of Pokrov Presvete Bogorodice was built in 1971, dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Longin and branch Temple of St. Velikomucenice Nedelje in place of Rosulje was built in 1989, dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Priest Dalibor Djekic serves the parish.

CEROVICA – church community and one parish. Temple of St. Apostles Petar and Pavle was built in 1892, dedicated by Metropolitan Dabrobosanski Djordje Nikolajevic. Branch Temple of St. Emperor Konstantin and Jelena in place of Vitkovci was built in 2004, dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Parish – priest Miroslav Zivkovic.

CECAVA – church community and one parish. Temple of Rosenje Presvete Bogorodice, built in 1976, dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Branch Temples-chapels at the graveyards: in places of Prodanicici, Gajsko, Plane and Spasoviste. Parish: priest Dragan Eric.

We have to point out that there are three church communities within the area of Doboј municipality belonging Archery Regency of Derventa. Those communities are:

БРЕСТОВО – црквена општина и парохија једна. Храм Покрова Пресвете Богородице, саграђен 1991-1997. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије. Филијални храм Рођења Пресвете Богородице у Брестову (1999) и Рођења Пресвете Богородице у Г. Брестову (2000) осветио епископ зворничко-тузлански Василије. У изградњи је храм Св. великомученика Димитрија у Цвртковицма. Парох: protoјереј Цвијетин Митровић.

МАЈЕВАЦ – црквена општина и парохија једна. Храм Покрова Пресвете Богородице, саграђен 1800. г. од дрвета, а садашњи саграђен 1936. г.

Филијалне храмове: Св. Петра и Павла у Г. Мајевцу (1997), Св. Јована Крститеља у Ритешићу (1998), Св. пророка Илије у Трњанима (1999) и Св. Петке Параскеве у Шешцијама (2005) осветио је епископ зворничко-тузлански Василије. Парох: протонамјесник Миладин Вуковић.

ПОДНОВЉЕ – црквена општина и парохија једна. Храм Преображења Господњег, саграђен 1991. г., осветио епископ зворничко-тузлански Василије.

Филијални храм Св. великомученице Марине у Г. Вишњику (1990) и Св. Јована Владимира на Липи (2003) осветио епископ зворничко-тузлански Василије. У изградњи је храм Св. великомученика Прокопија у Глоговици.

Припремио:
Протојереј-ставрофор Стојан Јовановић,
архијерејски намјесник добојски

BRESTOVO – church community and one parish. Temple of Pokrov Presvete Bogorodice, built in 1997, dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Branch temple of Rodjenje Presvete Bogorodice in Brestovo (1999.) and Rosenja Presvete Bogorodice in Gornje Brestovo (2000.) are dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Construction of temple of St. Velikomucenik Dimitrije in place of Cvrtkovci is ongoing. Parish – priest Cvjetin Mitrovic.

MAJEVAC – Church community and one parish. Temple of Pokrov Presvete Bogorodice, built in 1800. from wood and, in present condition, was built in 1936. Branch Temples of St. Petar and Pavle in place of Gornji Majevac (1997), of St. Jovan Krstitejl in place of Ritesic (1998.), of St. Profit Ilja in place of Trnjani (1999.) and Temple of St. Petka Paraskeva in place of Seslje (2005.) are dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla Vasilije. Parish – priest Miladin Vukovic.

PODNOVLJE – church community and one parish. Temple of Preobrazenje Gospodnje, built in 1991, dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla Vasilije. Branch Temples of St. Velikomucenica Marina in G. Visnjik (1990.) and St. Jovan Vladimir in place of Lipa (2003.) are dedicated by Episcopе of Zvornik-Tuzla, Vasilije. Temple of St. Velikomucenik Prokopije in Glogovica is under construction.

Prepared by
Priest Stojan Jovanovic,
Archery Regent of Doboј

Исламска вјерска заједница

Историјат Исламске вјерске заједнице на подручју Добоја свакако се везује за развој са-мог мјеста – града Добоја. Значајнији развој почине 152. године, када подручје Сребреничке бановине остаје под османлијском влашћу. Године 1521. саграђена је прва џамија у Добоју од стране султана Селима II и она и данас носи назив Селимија, по свом градитељу.

Друго насеље које је формирало послије Добоја је Котар, данашње Которско, у којем је изграђена друга џамија на овом подручју, мада о томе нема историјских података.

У периоду Османске владавине, затим Аустроугарске, те Краљевине Југославије и СФРЈ, Исламска заједница се развијала са самим гра-дом, чије је становништво било око 80% бо-шњачко, исламске вјере.

УРЕЂЕЊЕ ИСЛАМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

Исламска заједница у БиХ је у Европи једи-на организована исламска заједница, чија орга-низација почине са доношењем првог свеобух-ватног законског акта – Статута за аутономну управу исламских вјерских и вакуфско-меариф-ских послова у БиХ, којег је 15. априла 1909. године санкционисао цар Франој Јосиф. Овај статут је настао као пољедица снажног отпо-ра и сталног борбеног става и нерасположења према Аустро-Угарској, којим се стекао аутоно-мни статус Исламске заједнице. Даљи нормати-вни развој Исламске заједнице текао је овим током:

- 31. јануара 1930. године донесен је Закон о Исламској вјерској заједници Краљевине Југославије;
- 25. марта 1936. године донесен је Устав Исламске заједнице Краљевине Југославије;

Islamic religious community

History of Islam religious community in the area of Doboј is directly connected to the development of Doboј town. Significant development starts in year of 152, when the area of Srebrenica Ban's regional unit stayed under the governance of Osmanlije. In 1521 first mosques was built up in Doboј by the sultan Selim the second. It was named after its constructor – Selimija.

The second formed settlement after Doboј is Kotar presently Kotorско, where the second mosque in this area was built, although there are no historical proofs upon that claim.

During the period of Osman ruling, after that Austro-Hungarian and in the period of Yugoslavia Kingdom as well as SFRJ, Islamic community was developing simultaneously with the town. At that time, 80% of the population was Bosniacs, Islam religion.

STRUCTURE OF ISLAM COMMUNITY

Islam community in Bosnia and Herzegovina is the only organized Islam community in Europe whose organization started with first general legal act – Statute of autonomic administration of Islam religious and vakuf-mearif affairs in Bosnia and Herzegovina, which was sanctioned by the Emperor Franjo Josif on 15th of April of 1909. This Statute came out as a result of powerful re-sistance and permanent enemy attitude to Austrian-Hungarian rule. That act brought autonomy to Islam community. Further development of Islam community was as follows.

- The Law on Islam religious community in Kingdom of Yugoslavia was passed on 31 January of 1930;
- The Constitution of Islam community in Kingdom of Yugoslavia was passed on 25 March of 1936.

Џамија Селимија у Добоју
Mosque Selimija in Doboј

Interior of Mosque
Trnjak in Doboj

- 26. августа 1947. године донесен је Устав Исламске вјерске заједнице ФНРЈ;

- 5. новембра 1969. године донесен је Устав Исламске вјерске заједнице СФРЈ;

- 8. априла 1993. године донесена је Уставна одлука Исламске заједнице у Босни и Херцеговини. Раствором СФРЈ Босна и Херцеговина је призната као самостална држава, те се овом уставном одлуком преуређује Исламска заједница у новом државно-правном оквиру.

- 26. новембра 1997. године донесен је Устав Исламске заједнице у Босни и Херцеговини који је данас на снази.

По овом уставу Исламска заједница је устројена преко својих организационих јединица.

Џемат је најнижа организациона јединица која нема статус правног лица. Џемат у правилу сачињава скupina од најмање 100 мусиманских домаћинстава која живе на једном подручју и која су међусобно повезана.

Меџлис је виша организациона јединица Исламске заједнице која у правилу обухвата најмање седам њемата који чине повезану ћелију.

Муфтија је главни вјерски орган на подручју муфтијука, чије подручје одређује Сабор Исламске заједнице. У Босни и Херцеговини има осам муфтијука: Бихаћки, Бањалучки, Тузлански, Гораждански, Мостарски, Сарајевски, Травнички и Зенички.

Ријасет Исламске заједнице је највиши вјерски и административни орган у Исламској заједници. На челу Ријасета је реис-ул улема.

Сабор Исламске заједнице је највиши представнички и законодавни орган Исламске заједнице.

- On 26th August of 1947 The Constitution of Islam community of FNRJ was passed;

- The Constitution of Islam community of SFRJ was passed on 5th November of 1969;

- On 8th of April of 1993 A Constitutional Decision of Islam community of Bosnia and Herzegovina was passed. By falling apart of former Yugoslavia, BiH has became a independent state and Islam community was rearranged in new legal framework by above Constitutional Decision.

- On 26th November of 1997, Constitution of Islam community in Bosnia and Herzegovina has been passed and that one is still actual.

In accordance with above defined, Islam community structure was defined in a way of its organizational units.

Dzemat is the basic and lowest organizational unit with no legal status. It is consisted of at least 100 Muslim cooperating households within the specific area.

Medzlis is a higher instance of The Islam community consisted of at least seven dzemats connected among themselves.

Muftija is head organizational unit within the area of Muftiluk, whose territory is defined by The Parliament of Islam community. There are eight Muftiluks in Bosnia and Herzegovina: Bihać, Banjaluka, Tuzla, Gorazde, Mostar, Sarajevo, Travnik and Zenica.

Rijaset of Islam community is the head religious and administrative body. Head of Rijaset is reis-ul ulema.

The Parliament of Islam community is the top of representative and legislative body of Islam community.

Educational, humanitarian-social and economy-financial issues, Islam community perform in the in-

Одгојно-образовне, хуманитарно-социјалне и привредно-финансијске дјелатности у Исламској заједници обављају се у установама Исламске заједнице (медресе, факултети, вакуфска дирекција итд.)

ОБЈЕКТИ И ОРГАНИЗАЦИОНЕ ЈЕДИНИЦЕ ИСЛАМСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ НА ПОДРУЧЈУ ОПШТИНЕ ДОБОЈ

На територији општине Добој дјелује Меџлис Исламске заједнице Добој као правно лице ИЗ, са сједиштем у улици Ослободилачкој бр. 1, и обухвата њемате са сљедећим објектима:

- Џемат Селимија у граду Добоју на Чаршији, њамија Селимија,
- Џемат Трњак у граду Добоју, њамија Трњак,
- Џемат Орашје у граду Добоју, орашка њамија,
- Џемат Мильковача са мильковачком њамијом,
- Џемат Макљеновац са макљеновачком њамијом,
- Џемат Придјел са придјелском њамијом,
- Џемат Поточани-Шеварлије са шеварском њамијом,
- Џемат Сухо Поље са сухопољском њамијом,
- Џемат Грапска са грапчанском њамијом,
- Џемат Сјенина са сјењанском њамијом,
- Џемат Сјенина Ријека са ријечком њамијом,
- Џемат Чивчије са чивчијанском њамијом,
- Џемат Чајре са чајранском њамијом,
- Џемат Горње Которско са горњом њамијом,
- Џемат Доње Которско са доњом њамијом,
- Џемат Буковица са Месџидом и
- Џемат Бешићи са Месџидом.

Бајро ефендија Цафић, проф., главни имам
Меџлиса Исламске заједнице Добој

stitutions of Islam community (medresas, faculties, vakuf offices,...)

BUILDINGS AND ORGANIZATIONAL UNITS WITHIN THE TERRITORY OF DOBOJ MUNICIPALITY

Within the territory of Doboј municipality, with a legal status, is Medzlis of Islam community Doboј with HQ in the Street of Oslobodilačka 1. It is consisted of dzemats with following buildings:

- Dzemat Selimija in Doboј, settlement Carsija, mosque Selimija;
- Dzemat Trnjak in Doboј, mosque Trnjak;
- Dzemat Orasje in Doboј, mosque of Orasje;
- Dzemat Miljkovac, mosque of Miljkovac;
- Dzemat Makljenovac, mosque of Makljenovac;
- Dzemat Pridjel, mosque of Pridjel;
- Dzemat Potocani- Sevarlije, mosque of Sevarlije;
- Dzemat Suho Polje, mosque of Suho Polje;
- Dzemat Grapska, mosque of Grapska;
- Dzemat Sjenina, mosque of Sjenina;
- Dzemat Sjenina Rijeka, mosque of Rijeka;
- Dzemat Civcije, mosque of Civcije;
- Dzemat Cajre, mosque of Cajre;
- Dzemat Gornje Kotorsko, mosque Gornja;
- Dzemat Donje Kotorsko, mosque Donja;
- Dzemat Bukovica with Mesdzid;
- Dzemat Besici with Mesdzid.

Жупа Добој

Parish Doboј

Жупа Добој основана је 01. 09. 1896. године. Благопојни надбискуп Јосип Стадлер увиђоје да градић Добој постаје средиште цијелога краја. Због развоја индустрије, напосе зато јер је Аустро-Угарска у Добоју, односно на Усори отворила шећерану, у Добој се почело досељавати мноштво људи из цијеле Монархије, напосе из дијелова Хрватске. Тако се указала потреба за оснивањем нове жупе, јер је жупа Сивша, којоје до тада територијално припадало ово подручје, била предалеко.

Колико је одлука била исправна показују подаци из године 1910. кад је посвећена – отворена новосаграђена жупна црква. Те године у жупи је било 1.900 католика.

До године 1935. жупа је била посвећена свetoј Кристини, дјевици и мученици. Тада патрон постаје Пресвето Срце Исусово.

Све до 1945. године у жупи су дјеловала многобројна католичка, али и хрватска друштва. Године 1941. отворена је дуги низ година грађена зграда Хрватског католичког дома. Комунистичке власти су је одузеле и у њој се сада налази Музеј. Одузет је и сам жупни уред (Сада зграда Суда за прекраје), као и око 30.000 m² земљишта у власништву Цркве.

Сваки од три рата која је жупа преживјела (два свјетска и овај посљедњи) оставила су тешке посљедице на живот Хрвата католика. Раздобље комунизма такође је оставило тешке посљедице, јер се Добој, уз сав други развој, претварао у средиште разних служби. Многи свјетиеници осуђени су на дугогодишње казне затвора управо у Добоју. И не само свјетиеници.

Но, права катастрофа додигла се посљедњим ратом. Године 1991. жупа је бројила преко 4.000 вјерника, Хрвата, католика. Већи дио њих је програн, избегао, а немали број је и убијен. Жупна црква као и углавном сви сакрални објекти у жупи су потпуно уништени. Жупа сада броји око 800 вјерника. Око 500 их је у самом граду Добоју (већина их је и цијело вријеме рата била ту); 300 вјерника је у насељу Макљеновац, у општини Усора и они су сви повратници. Мањи дио вјерника живи у граду Грачаница.

Нова жупна црква почела се градити 2001. године на мјесту где је готово 100 година стајала стara црква, срушена 1992. Њена градња је већим дијелом завршена 2005. године, кад је и посвећена. Саграђена је добротом многих.

Иако десеткована, с битно промијењеним околностима, добојска жупа живи под божанској заштитом Пресветог Срца Исусова.

Јосип Сенјак, жупник у Добоју

Doboј Parish was founded on 01.09.1896. Archbis-
hop Josip Stadler has noticed that Doboј town was be-
coming center of the whole region. Due to industry de-
velopment, mostly because Austria-Hungary opened
sugar factory in Doboј, in the area called Usora. A lot of
population from whole Austria-Hungary Monarchy and
some parts of Croatia moved into Doboј at that period.
All above mentioned resulted with a need to open Par-
ish center in Doboј because, at that time active Parish
Sivsa, was too far.

That the decision was right can be seen from the
data from 1910, when the new Parish church was built.
There were 1.900 Catholics at that time in Doboј Par-
ish.

By the end of 1935, this Parish was dedicated to
St Christine-The Virgin. In 1935, Presveto srce Isusovo
became a patron of the church.

A lot of Catholic and Croats associations were active
in the Parish up to 1945. In 1941, building of Croatian
Catholic House was opened. Communist government
deprived the building of the Parish and today, it is a
building of the Museum in Doboј. Same government
deprived Parish Main Office of the Parish (today it is
the building of the Misdemeanor Court) as well as 30
thousands square meters of the land-property of the
Church.

All three wars that Parish survived (two world wars
and the last one) have left serious consequences to the
life of the Croats Catholics in Doboј Parish. Communist
period had caused hard consequences too, because
Doboј, simultaneously with the general development,
became a center of many secret and police services.
Many priests have been sentenced to a long-term pris-
on sentences in Doboј. Not only the priests.

However, the real disaster happened in the last
war. In 1991, there were more than four thousands of
Catholic believers in this Parish, Croats Catholics. Mostly
they have been expelled, or simply ran away and some
of them were killed. Parish church and all other sacral
buildings were destroyed. Presently, there are 800 be-
lievers in this Parish. Around 500 live in the town of
Doboј (mostly they were here during the war); 300 be-
lievers live in the settlement of Makljenovac, municipal-
ity Usora. All of them are returnees. Some Croats minor-
ity live in the town of Gracanica. These numbers speak
for themselves.

Construction of the New Parish church started in
2001 at the same place where the old – more than 1000
years old, was (destroyed in 1992). Mostly, the construc-
tion was over in 2005, when it was dedicated. Good will
of the many people helped to rebuild the church.

Although it had less members than usually, with a
significantly changed circumstances, Doboј Parish lives
under the protection of Holy heart of Jesus.

Josip Senjak, Doboј Parish priest

Жупна црква Пресветог Срца Исусовог у Добоју
Parish church of Presveto Srce Isusovo in Doboј

Синагога у Добоју
Synagogue in Doboј

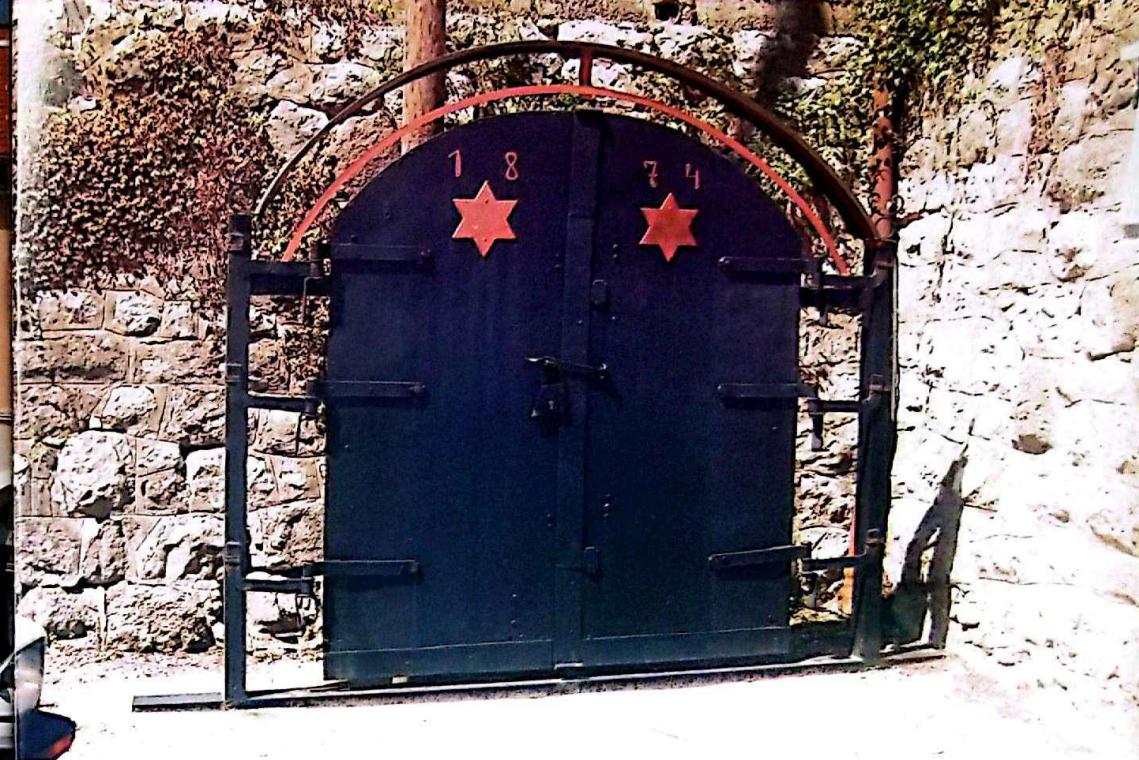
Јеврејска заједница

Први трагови јеврејства на овим просторима датирају још из другог вијека нове ере. Међутим, масовније насељавање Јевреја историја биљежи послије шпанске инквизиције 1492. године, а најстарија јеврејска општина у БиХ је формирана у Сарајеву 1567. године.

Јеврејска општина Добој формирана је 1871. године и од тада дјелује и ради до данашњих дана. Поред Јеврејске општине, Добој је и сједиште Јеврејске заједнице Републике Српске, а предсједник Јеврејске општине Добој, Јозеф Атијас, једини је рабин који обавља све вјерске обреде ове популације становништва.

Прва Синагога у Добоју подигнута је 1874. године. Током Другог свјетског рата, у вријеме нацистичке окупације, Нијемци су Синагогу прво претворили у коњушницу, а потом је срушили, док је 93 одсто јеврејског становништва одведено у логоре из којих се никада нису вратили. Од некадашње Синагоге пронађена су једино улазна врата која су уградјена у данашњу Синагогу у Добоју.

У БиХ данас дјелује пет јеврејских општина, а Добој је једини град у Републици Српској који, поред других вјерских објеката, краси и јеврејска Синагога. Овакав вјерски објекат у БиХ постоји још само у Сарајеву.

Jewish community

First signs of the Jewish population in this region date from the 2nd century of the New Age. However, more massive settle an area by the Jewish population occurred after the Spanish inquisition period in 1492, and the oldest Jewish municipality was placed in Sarajevo, founded in 1567.

Jewish municipality in Doboј was founded in 1871 and it still active. Besides the HQ of Jewish municipality, Doboј was the center of Jewish community of Republika Srpska. President of Jewish municipality Doboј is Jozef Atijas, only Rabin who performs all religious rituals for the Jewish population.

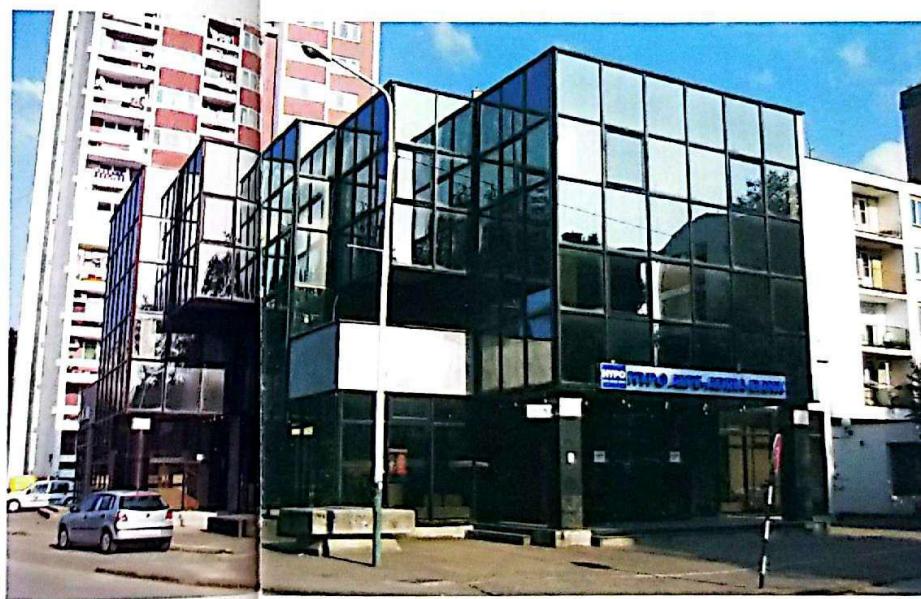
First synagogue in Doboј was built in 1874. During The Second World war while the country was occupied by the Nazis, Germans made the horse stable from the synagogue and destroyed it later on. At the same period 93% of Jewish population was removed into the camps never coming back. The only part left after the synagogue was destroyed was entrance door which was found later in and installed at the entrance to present synagogue in Doboј. There are five Jewish municipalities presently in Bosnia and Herzegovina and Doboј is the only town in Republika Srpska with Jewish synagogue in it, besides the buildings of other religions. Same type of building today exists only in Sarajevo.

Jewish population in Doboј gave a great contribution in the fields of economy, culture, health, merchandise and handicraft. Jewish capital was invested in first sugar factory placed in Usora area founded in 1891. First doctor of medicine was Jewish Simon Levi, doctor Rihard Skuteski founded first singing association in Doboј in 1927 while his spouse was the first nurse in Doboј.

The first veterinarian mention in Doboј history was Leopold Kalc mentioned in some documents from 1920. The Pesah brothers were first Doboј merchandisers with private merchandise store. Jewish were the owners of the first Doboј bank and first printing firm. First lawyer in Doboј was Jewish Emil Rubinstein.

During the last civil war in Bosnia and Herzegovina members of the Jewish community in Doboј were inactive in politics but, at the same period, they were involved in humanitarian aid collecting and distribution to the persons who needed it, no matter whether they were Jewish or not.

Presently, Jewish community has no many members comparing it to the other present religious communities. Still, it is very active in taking care of Jewish identity, culture and tradition, simultaneously developing good relations with other ethnicities.

ПРИВРЕДА

ECONOMY

Привредна кретања

Structure of an economy

Доминантан сегмент привреде Добоја прије рата чинили су индустрија и рударство, који су заједно са грађевинарством и производним занатством у друштвеном производу општине учествовали са око 50%, а у укупној запослености са око 55%.

У овој области главни носиоци развоја у металопрерадивачкој грани била је „ТДСК-а“ Добој, у оквиру машиноградње „Трудбеник“ Добој, у производњи електричних машина и апарате „ТННО“ Добој, у производњи базних хемијских производа „Хемопродукт“ Добој, у производњи угља Рудник липничка „Станари“ Станари, у производњи камена, шљунка и пијеска „Кречњак“ и „Творница креча“, у производњи финалних производа од дрвета „Развитак“ и „Ентеријер“, те грађевинске предузеће „Радник“ и ЖПТ Добој. С обзиром да је Добој велико саобраћајно чвориште, постао је и сједиште Жељезница Републике Српске.

Као привредни центар региона, Добој је велику пажњу посврћивао и посвећује развоју комуналних услужних дјелатности. Јавна предузећа „Прогрес“, „Водовод“ и „Градска топлана“ учинила су да Добој буде међу чистијим градовима у Републици Српској, да има довољне количине квалитетне питке воде, квалитетно гријање и сл.

У претходном периоду већина предузећа на подручју општине Добој налазила се у изузетно тешкој материјалној ситуацији, са врло извесним уласком у процес стечаја и ликвидације. До 2005. године закључен је поступак ликвидације за 15 привредних субјеката. Због низа неповољних околности индустријски капацитети доведени су на ниво искоришћености од око 10%, док многи уопште нису ни активни.

Обим укупне индустријске производње у 2005. години износио је свега 24% од просјечне остварене производње у првом тромјесечју 1992. године. У овој области данас је запослено око 2.000 радника или свега 31,5% у односу на просјечну запосленост у периоду I-III 1992. године.

ПРИВРЕДНА СТРУКТУРА ПО ВРСТАМА ПОСЛОВНИХ СУБЈЕКАТА

Привредну структуру општине Добој чини укупно 428 предузећа, гдје највећи удио имају приватна предузећа – 344, затим акционарска друштва – 63 и остала предузећа 21. Што се тиче структуре запослености по врстама субјеката, највећи број

The most dominant segment of pre war Doboј economy was consisted of industry and mining with construction and production handicraft. That branch was participating in total public product with 50%, and total employment was 55% covered with above-mentioned economy branches.

Leader-companies, at that period, were metal processing factory "TDSK", Doboј, from machinery industry it was "Trudbenik", Doboј, in the field of electric machines producing leader "TNNO", Doboј, in the field of chemistry products "Hemoprodukt", Doboј, in coal mining - Lignite mine Stanari, in the field of lime stone, gravel and sand producing "Krecnjak" and "Tvornica kreca", in the field of final wood products "Razvitak" and "Enterijer" and construction companies "Radnik" and ZGP Doboј. Concerning the fact that Doboј was traffic and transport center it became the HQ of "Railways of Republika Srpska".

As an economy regional center Doboј was focused to development of communal services. Public companies "Progres", "Vodovod" and "Gradska toplana" made of Doboј one of the cleanest town in Republika Srpska, town with the purest drinking water in Republika Srpska, high quality city central heating system, etc.

During the previous period, most of the companies within Doboј municipality territory are in extremely hard financial situation, with an obvious probability to go under the bankruptcy and liquidation process. Until 2005, procedure of the liquidation was closed and completed in 15 companies. Due to a lot of negative circumstances, industrial capacities are working at 10% of it's real capacity and many of them are not active at all.

Total level of an industry production in 2005, was only 24% of average production in first quarter of 1992. (three months). Presently, in this field there are 2.000 employees, or only 31.5% comparing it to the employment level in the first quarter of 1992.

ECONOMY STRUCTURE BY TYPE OF ECONOMY SUBJECTS

Economy structure of Doboј municipality is consisted of: 428 companies, mostly private companies - 344, stock companies - 63 and rest types of companies - 21. If we are talking about the type of the companies, most employees work in the public

radnika и даље запошљава јавни сектор (државне институције) – 4.412, потом акционарска друштва – 3.637, приватна предузећа – 3.079, те предузетници – 3.016 радника.

Тенденција запослености у акционарским друштвима је у сталном паду, док у приватним предузећима биљеки благи раст. Поред тога, приватна предузећа су и у финансијском смислу (у просјеку) позитивно пословала, док акционарска друштва и остала предузећа биљеке константно негативан финансијски резултат. Све ово евидентно указује на негативне ефекте приватизације на подручју општине Добој.

Укупна запосленост на подручју општине Добој, према подацима Фонда ПИО, износи 14.144. Незапосленост је у константном порасту, и према званичним подацима, порасла је са 8.205 лица у 2002. години на 9.634 у 2005. години.

Највише је назапослених неквалификованих радника (3.726) и квалификованих радника (3430). Посебно забрињава велик број незапослених лица са средњом стручном спремом (1.852) – 19% у укупној структури незапослености. Основни узрок оваквом стању је недовољно запошљавање у пољопривреди. У осталим секторима привреде, осим пољопривреде и грађевинарства, изостала је потражња за таквом радном снагом.

ПОЉОПРИВРЕДА

Општина Добој има изузетно повољне природне услове за развој пољопривреде, где се у првом реду подразумијева повољна бонитетна структура земљишта, обиље воде, умјерено континентална клима и повољан географски положај. Међутим, стање у пољопривреди, анализирано преко неколико кључних показатеља, карактерише континуирано опадање значаја пољопривреде у укупном привредном развоју.

Продуктивност пољопривредне производње је ниска, прехрамбена индустрија у замирању, генетски потенцијал и у анималној и у биљној производњи је незадовољавајући. Неадекватни закони о наслеђивању земљишта имају да посљедицу да се површина просјечног пољопривредног газдинства све више смањује, што је важан ограничавајући фактор за економски исплативу производњу.

Према процјенама, на територији општине Добој (под претпоставком да пољопривредно становништво чини нешто више од 70% укупног становништва), има приближно 16.800 сеоских домаћинстава.

Пољопривредне површине представљају природно богатство и основни ресурс за примарну пољопривредну производњу, и на тој основи развој прерадивачких капацитета. На територији општине Добој пољопривредне површине учествују са 59%, док у структури пољопривредног земљишта преовлађују оранице које заузимају 33.535 хектара или 41%. Ако се томе додају површине под ливадама, које су најчешће на ограничном земљишту, онда је површина продуктивног земљишта погодног за биљну производњу још већа око 37.185 хектара, односно 46%.

sector (state companies) – 4.412, than in the stock companies – 3.637, in the private companies – 3.079 and entrepreneurs employ 3.016 workers.

Tendency of the number of employees in the stock companies falling down constantly, while in the private companies slightly enlarging that number. Besides that, private companies had a positive business balance, while stock and other companies have negative relation of incomes and outcomes constantly. All mentioned facts show negative consequences of the privatization process in Doboј Municipality.

According to data from Employment Fund, total number of employees in Doboј municipality is 14.144. Unemployment constantly grows up – from 8.205 in 2002. to 9.634 in 2005.

Mostly unemployed are nonqualified workers (3.726) and qualified workers (3.430). Reason to be worried comes out the fact that there is 1.852 unemployed persons with secondary school graduated – 19% of total number of unemployed. Basic reason for this is – not enough workers in the field of agriculture.

AGRICULTURE

Doboј municipality has extremely good conditions for agriculture development, with good structure of the land, plenty of water sources, regular continental climate and good geographical position. However condition of agriculture, analyzed through few key indicators, is in negative tendency constantly.

Agriculture productivity is at low level, food industry dying, genetic potential in animal and plant agriculture is not satisfactory. Non-adequate Law on land inheriting caused the consequence that average agriculture farm becomes smaller and smaller, which is disadvantaging factor for serious agriculture productivity.

According to some estimation, in Municipality of Doboј (agriculture population makes 70% of total population of Doboј municipality) there are 16.800 village agriculture-housing units.

Agriculture areas are natural resources and basic resources for the primary agriculture and development of the processing capacities. Agriculture areas make 59% of total territory of Doboј municipality, out of that 59% plowed fields covers 33.535 hectares or 41%. In addition, there are a lot of meadows, which enlarge total surface suitable for vegetable bringing up, approximately 37.185, that is 46%.

There are seven agriculture cooperatives in Doboј municipality: AC "Bosnakop", AC "Kozuhe", AC "Krnjinka", AC "Osječani", AC "Podnolje", AC "Cerovica" and AC "Trebavakomerc".

На подручју општине Добој постоји седам земљорадничких задруга: 33 „Боснакооп”, 33 „Кокуће”, 33 „Крњинка”, 33 „Осјечани”, 33 „Подновље”, 33 „Церовица” и 33 „Требавакомерц”. Од укупне површине општине Добој (81.390 ха) у посједу задруга се налази око 586 хектара. Земљорадничке задруге карактеришу неријешена имовинска питања, неизвјестан статус радника, лоше финансијско стање, као и неријешена питања у вези са законском обавезом поновне регистрације.

Највеће су обрадиве површине засијане кукурузом, затим пшеницом и кромпиром. Ова структура је веома неповољна имајући у виду да производња житарица на просјечном, доминантном пљоштевидном имању од 1-3 хектара не може бити економски оправдана, нити је на њој могуће засновати комерцијалну сточарску производњу.

СТОЧАРСТВО

Ратна дешавања и миграција становништва и стоке су проузроковали велике губитке у сточном фонду. Поред смањења сточног фонда у односу на предратно стање, и ниска продуктивност је карактеристика сточарске производње.

Производња млијека по крави годишње од 2.500 литара, плодност у овчарству 120% и производња млијека од 60 литара годишње по овци, те индекс прашења у свињарству од 2.0, довољни су показатељи нивоа производње.

Значајан покретач формирања робних производња у сточарству може бити мљекарско-праћивачка индустрија. У прилог овоме иде чињеница да се постепено, али континуирано, повећава организован откуп и прерада млијека. Највећи откуп врши Мљекара „Млијеко продукт“ из Козарске Дубице, потом „Натура вита“ из Блатнице и „ДТД“ из Шњеготине.

ВОЋАРСТВО

Воћарска производња, као и производња поврћа, представља грану пљоштевидне која може бити конкурентна на отвореном тржишту, како због повољних природних услова, тако и због цијене радне снаге у земљама у окружењу. Ради се о високородним културама које се могу успјешно гајити на мањим површинама.

Према званичним статистичким подацима, у воћарској производњи најзаступљенија је шљива (322.578 родних стабала), затим јабука (42.342), крушка (27.348), трешња (23.773), вишња (14.162), ораси (7.134), бресквса (5.900), дуња (4.993) и кајсија (3.112).

Треба нагласити да се у области воћарства све више развија и расадничарска производња, што у значајној мјери утиче на побољшање сортимената увођењем високородних комерцијалних

Out of total territory of Doboј municipality (81.390 hectares), property of CA's are 586 hectares. Agriculture cooperatives have many problems with unsolved property status, unsolved status of the employees, negative finance situation and unsolved issues regarding legal re-registering.

The most bringing up agriculture cultures are corn, wheat and potato. This is not a positive fact because, concerning the fact that grain barge bringing up cannot make any profit if the land under cultivation is less than three hectares, and it is not possible to start commercial cattle raising under these conditions.

CATTLE RAISING

Wař population, and cattle migration caused a lot of loss in the cattle fund. Besides reducing of the cattle fund comparing it with a pre-war period, additional characteristic of the cattle raising is low productivity.

Milk production per one cow is 2.500 liters per

year ship fertility index is 120% and milk production per ship is 60 liters per year index of bear sowing is 2.0.

Big importance of developing of the cattle raising is milk-processing industry. The most improved dairy store are Dairy store "Mlijeko product" from Kozarska Dubica, "Natura vita" from Blatnica and "DTD" from Snjegotina.

FRUIT GROWING

Fruit growing, as well as vegetable growing, are the branches of the agriculture that may be competitive in the open market because of the favorable natural conditions and prices of the labor comparing them with same factors in the neighbor countries. We are talking about highly fruitful cultures.

According to the official statistics, the most common fruit culture in this area is plum (322.578 trees), apple (42.342 trees), pear (27348), cherry (23.773), sour cherry (14.162), nuts (7.134), peach (5.900), quince (4.933) and apricot (3.112).

It is necessary to point out that there is positive tendency in fruit growing – hot housing, which has

сортити и приближавање технологије гајења европским стандардима.

ШУМАРСТВО

Шумским земљиштем и шумама на подручју општине Добој газдује Шумско газдинство Добој, као организациона јединица ЈП „Шуме РС“. Шумскопривредно подручје налази се на територији општина Добој и Модрича и подијељено је на шест господарских јединица: „Озрен“, „Преслица-Јабланица“, „Крњин“, „Требава-Лукавица“, „Требава“ и „Вучијак“.

У државном власништву налази се 58% шума, док је преостали дио у приватном власништву.

Највише су заступљене изданачке шуме, затим изданачке шумске културе, те високе шуме са природном обновом и високе деградирале шуме. Као врста најзаступљенија је буква, бор, храст, јела и смрча.

Шумско газдинство Добој своје производе углавном пласира купцима на подручју дубојске регије и то: „Нова форма“ Шамац, „Прења“ Каравац, „Дрвопрерада Илић“ Каравац, „Ентеријер“ Которско и „Нарип МБ“ Подновље.

Ово подручје отворено је магистралним путевима у правцу сјевер-југ (Брод-Сарајево) и запад-исток (Бања Лука-Тузла). До насељених мјеста су изграђени путеви, што чини подручје отвореним и приступачним.

positive influence to implement European standards and technologies in the field of fruit growing.

FORESTRY

Forestry Company runs the forest keeping and forestland within the territory of Doboј Municipality. Forestry Company Doboј is organizational unit of Public Company "Forests of RS". Forestry area in the territories of Doboј and Modrica municipalities is divided in six units: "Ozren", "Preslića-Jablanica", "Krnjin", "Trebava-Lukavica", "Trebava" and "Vučiјak".

There are 58 % of the forests in state property and the other 42% are private forests.

Forestry Company Doboј sales it's products to the buyers in Doboј region mostly: "Nova forma" Samac, "Prenja" Karanovac, "Drovoprerada Ilic" Karanovac, "Enterijer" Kotorsko and "Naric MB" Podnovlje.

This area is open by regional roads in the direction North-South (Brod-Sarajevo) and West-East (Banja Luka - Tuzla). There are roads towards towns and villages, what makes this area open and available.

Привредна комора регије Добој

Приредна комора регије Добој једна је од пет регионалних привредних комора у Републици Српској. Просторно ПКРД Добој обухвата територију осам општина на сјеверу Републике Српске и то: Добој, Брод, Шамац, Дервента, Петрово, Модрича, Вукосавље и Теслић.

Подручје коморе се простире на 3.007 километара квадратних, што чини 12% од укупне површине Републике Српске. На овом подручју смјештено је 255 насељених мјеста са преко 242.000 становника (80 становника/км²), што представља 17% укупног броја становништва Републике Српске.

Пољопривредно земљиште регије износи 1658 километара квадратних, или 13% пољопривредног земљишта Републике Српске и 55% укупне површине регије. Већи дио пољопривредног обрадивог земљишта користи се за производњу кукуруза и пшенице, а у једној структури значајно је учешће крмног биља, поврћа и индустријског биља.

На подручју Регије регистровано је 4.305 (2.538 приватних или 59%) предузећа (18% од броја предузећа у Републици Српској) и преко 6.570 самосталних радњи.

У погледу гранске структуре привреде, највећи број привредних субјеката регистрован је у области трговине, а потом слиједе индустрија, финансијске и друге услуге, грађевинарство, пољопривреда, саобраћај, занатство, угоститељство и остале дјелатности.

Chamber of commerce of Doboј region

Chamber of commerce of Doboј region is one of five regional chambers of commerce in Republika Srpska. It covers territories of eight municipalities in the North of Republika Srpska: Doboј, Brod, Samac, Derventa, Petrovo, Modrica, Vukosavље and Teslic.

Total surface is 3.007 square kilometers, which makes 12% of total territory of Republika Srpska. Within this area, there are 255 settlements with total population of 242 thousands – 17% of total RS population.

Agriculture ground covers 1.658 km², or 13% of agriculture land in RS and 55% of total Region territory. The bigger part of the above mentioned agriculture land is being used for corn and wheat upbringing as well as upbringing of vegetables and industrial flora.

There are 4.305 registered companies (22.538 privates – 59%), which makes 18% of total number of companies registered in RS. In addition, there are 6.570 independent private workshops registered in this Region.

Mostly, these registered companies deals in the fields of merchandising, industry, financial and other services, constructing business, agriculture, transport, restaurant business, etc.

Рудник кречњака и творница креча

Прва истраживања рудних резерви кречњака на садашњем локалитету Шеварлије, на десној страни ријеке Босне, уз магистрални пут Добој-Маглај, обављена су у периоду од 1961. до 1964. године.

Рудник са савременим начином експлоатације отворен је 1968. године. Производња је базирана на уредним експлоатационим резервама које износе 37 милиона тона кречњака који у потпуности одговара захтевима металургије, хемијске индустрије и индустрије шећера. Капацитет рудника је 1,2 милиона тона годишње производње кречњачких агрегата различитих фракција.

Садашња производња остварује се на дробиличном постројењу капацитета 61 тона на сат, а годишња производња креће се око 85.000 кубних метара различитих фракција.

Lime Mine and Factory of Lime

First researches of the lime recourses in the place of Sevarlije, at the right bank of Bosnia River, besides the regional road Doboј Maglaj, were done in the period from 1961 to 1964.

This mine, founded in 1968, use modern way of exploitation. The production process is based on the regular exploitation reserves of some 37 million tones of lime, perfect for the metallurgy, chemic industry and sugar industry. The capacity of this mine is 1.2 million tones per year – lime aggregates of different fractions. Main facility of this mine is facility of crusher with capacity of 61 tones per hour and total annual production is around 85 thousands m³ of different fractions.

“Поште Српске” радна јединица Добој

Радна јединица за поштански саобраћај Добој са сједиштем у Добоју послује у саставу јединственог Предузећа за поштански саобраћај Републике Српске АД Бања Лука – скраћени назив “Поште Српске” и пружа корисницима поштанске услуге на подручју седам општина: Добој, Дервента, Брод, Модрича, Теслић, Петрово и Вукосавље, тј. опслужује око 222.125 становника, односно 64.246 домаћинстава. Грађанима је на услуги 137 шалтера у 46 јединица поштанске мреже, 6 издвојених шалтера и 215 станица поштоноше.

Будућност поштанског система, поред класичних поштанских услуга, је у даљем развоју властитог информационог система тј. у електронској обради и преносу података о извршеним уплатама до крајњих корисника, развоју “АЈПИ” телефоније, хало центра и хибридне поште.

“Poste Srpske”, unit Doboј.

Postal unit Doboј, with HQ in town of Doboј is part of Company for post of Republika Srpska, SC Banja Luka – short “Poste Srpske” covers the territories of seven municipalities: Doboј, Derventa, Brod, Modrica, Teslic, Petrovo and Vukosavlje, that is population of 222.125 or 64.246 housing units. Citizens may get postal services at 137 desks in 46 units of the postal network, six branch desks and 215 mailman stations.

Besides the classic postal services, this company see own development in developing the special information system, which means digital processing and data transfer as well as developing the modern telephony, founding Hallo Center and hybrid post.

“Електро Добој”

Акционарско друштво “Електро Добој” послује у саставу “Електропривреде Републике Српске”. Једно је од пет електродистрибутивних предузећа у Републици Српској и једно од 10 предузећа у склопу “Електропривреде Републике Српске”.

Као почетак електрификације на подручју које данас покрива АД “Електро Добој” можемо узети 1925. годину када у Добој стиче електрично освјетљење.

До 1977. године ово предузеће послује као дистрибутивно подручје, а касније као самостално дистрибутивно предузеће са својством правног лица.

Предузеће је регионалног типа и своју дистрибутивну дјелатност обавља на подручју осам општина (Добој, Петрово, Теслић, Дервента, Брод, Вукосавље, Шамац, Модрича) и покрива површину од преко 2 800 квадратних километара.

Укупан број потрошача на овом подручју премашује цифру 60 000, од чега сама Радна јединица Добој има 26 000 потрошача.

Предузеће запошљава око 320 радника.

“Elektro Doboј” stock company Doboј

SC “Ekektro Doboј” is a legal part of “Elektroprivreda Republike Srpske”. One of five companies in RS for power distribution and one of 10 companies working under general company “Elektroprivreda Republike Srpske”.

Year of beginning of the electrification in Doboј is 1925. In that year Doboј got first electric lights.

Until 1977, this company was legally defined as an distributive area and later on as a independent distributive company with a full legal status.

It is regional company covering the territories of eight municipalities (Doboј, Petrovo, Teslic, Derventa, Brod, Vukosavlje, Samac and Modrica), totally 2.800 square kilometers.

It has more than 60 thousands of consumers. Unit of Doboј by itself has more than 26 consumers.

There are 320 employees in “Elektro Doboј”.

“Трудбеник” Добој

“Трудбеник” АД Добој, фабрика компресора, пнеуматских алати и компресорске опреме основан је 1949. године.

Сједиште “Трудбеник” АД Добој је у Добоју са фабриком пнеуматских алати у Барама – Добој и фабриком компресорске опреме у Теслићу.

Производни програм чине компресорски агрегати, пнеуматски алати и прибор, те опрема за компресорске станице и постројења.

“Трудбеник” АД Добој је од свог настанка прошао разне фазе организовања, а данас се налази пред процесом изједињења власничке структуре.

Према својим капацитетима у својој дјелатности “Трудбеник” АД Добој је највећи производац у овом дијелу Европе.

“Trudbenik” Doboј

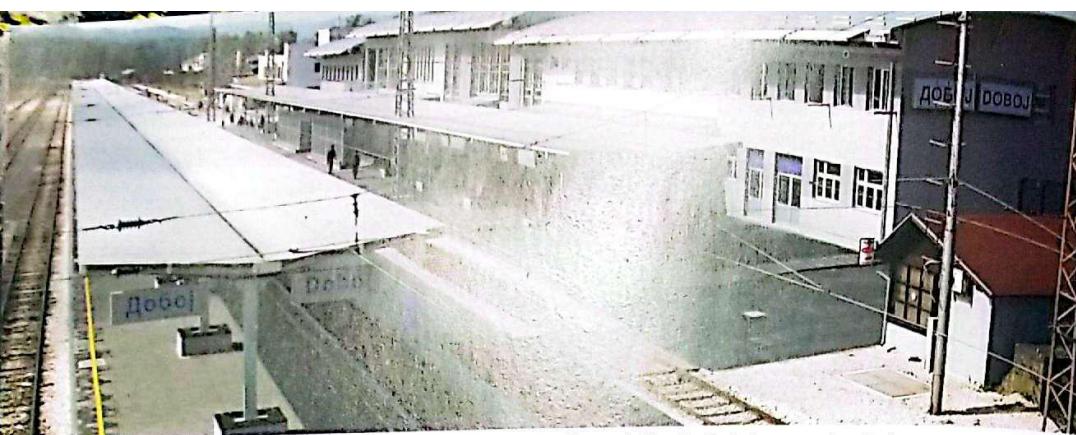
“Trudbenik” SC Doboј - Compressors Company, pneumatic tools and compressors equipment was founded in 1949.

Headquarter of the company is in town of Doboј including the factory of pneumatic tools in Bare – Doboј and factory of compressors equipment in Teslic.

Products of the company are aggregates, pneumatic tools and equipment, compressors units and facilities.

“Trudbenik”, SC Doboј went through several different phases of the structuring. Today it is facing new changes in the field of property type.

In concerning field, SC “Trudbenik” Doboј is the biggest factory of this type in Europe.

Жељезничка станица у Добоју, реконструисана и модернизована, пружа врхунске услуге у теретном и путничком жељезничком саобраћају

Railway station in Doboј, reconstructed and modernized, prepared for high quality services in all types of railway traffic

Жељезнице Републике Српске

Почетак градње жељезничких пруга у Босни и Херцеговини везан је за 17. април 1869. године. Прва трансфразална пруга била је у ствари заобилазница око немирне Србије која би се по завршетку повезала са аустријским жељезничким пругом Сисак – Добрљин. Она је била дио жељезничке мреже која се требала градити у то вријеме у европској Турској у дужини од око 2 500 km, али је 1872. године склопљен нови уговор у којем је првобитно планирана дужина пруга сведенa на 1 230 km. Од овог преполовљеног пројекта градња пруге у европској Турској изграђена су само пруге Добрљин – Босански Нови – Бања Лука (1872. г.) и Ђевђелија – Скопље (1873.г.) и Скопље – Косовска Митровица (1874.г.).

До 1904. године када се прослављала 25-годишњица босанскохерцеговачких пруга у јавном саобраћају налазило се 909 km узаног и 108 km нормалног колосијека. Осим тога у саобраћају је било преко 31.7 km индустриских и шумских пруга, док је око 330 km било у градњи или у завршној фази припрема за жељезничку градњу.

У каснијем раздобљу режими су се мијењали а жељезница је коракима од седам миља грабила напријед да би осамдесетих година прошлог вијека спадала у најопремљеније пруге Балкана и шире. Грађански рат учинио је своје. Распalo се један снажан жељезнички систем као што су биле Југословенске жељезнице а мукотрпно су се стварали нови жељезнички системи међу којима су и Жељезнице Републике Српске.

Жељезнице Републике Српске формиране су 24. маја 1992. године. За обављање основне дјелатности Жељезнице Републике Српске располажу довољним бројем путничких и теретних возила, електро и дизел локомотива. Око премају безбједно и брзо робу и путнике у Добој.

ју, Бању Луци, Новом Граду, Приједору, Шамцу, Модричи, Брчком и Звонику.

Република Српска располаже са око 412 km пруга нормалног колосијека, од чега је око 70% електрификовано. У жељезничкој мрежи Српске брзина кретања возова је од 50 до 80 километара на час, али се интензивно ради на стварању услова за повећање брзина. Тиме би се, истичу жељезничари, смањило вријеме путовања што је предуслов за афирмацију конкурентних предности жељезница.

Што се тиче самог предузећа Жељезница Републике Српске, ваља напоменути да је ријеч о једном жељезничком оператору, који истовремено и управља жељезничком инфраструктуром у Српској. Под капом овог предузећа је око 3 000 радника и располаже возним парком који у великој мјери задовољава тренутне потребе за превозом роба и путника.

Возови са ознаком „Жељезнице Републике Српске“, осим градова у Српској возе и на међуентитетским и међународним линијама и то према Загребу, Београду и Будимпешти, а у оквиру комплементарне дјелатности заступљени су здравство, образовање, туризам, угоститељство...

У прошлој години, примјера ради, Жељезнице Републике Српске као носилац развоја цјелокупног жељезничког система у Српској превезле су 810 000 путника као и 5,1 милион тона робе. Развој жељезничког саобраћаја и у наредном периоду биће у функцији развоја привреде Републике Српске, а тај циљ може да се постигне уколико се наставе започете активности на обнови инфраструктуре и превозних капацитета али и на реструктурисању жељезничког сектора у Републици.

Railways of Republika Srpska

Construction start of the Railways in Bosnia and Herzegovina dated from 17th April of 1869. Ten years later first train started from Doboј toward Bosanski Brod by narrow gauge.

There were 909 kilometers of narrow gauge in public traffic by 1904, and 104 of regular gauge. Besides that, there were 317 kilometers of an industrial and forests railways and 330 kilometers under construction.

Civil war caused some consequences.

Strong railwa company as it was railways of Yugoslavia fell apart causing very bad circumstances for forming many new companies from that field. One of those companies is Railways Company of Republika Srpska, which was formed on 24th May of 1992. Around three thousands took care about the passengers and merchandise in cities of Doboј, Banja Luka, Novi Grad, Prijedor, Samac, Modrica, Brcko and Zvornik.

Presently, RS has around 412 km of regular railways and 70% of that is covered by the electrical power. Train speed on those railways is presently limited to 50 or 80 km/h but there are some projects going on to move that limit up.

Trains with a sign "Railways of Republika Srpska" covers cities of Republika Srpska, between the two Bosnian entities and international line toward Zagreb, Belgrade and Budapest. In year of 2005, trains of RRS transported around 810.000 passengers and approximately 5 millions tones of different merchandise.

The first transversal railway was a alternate detour around Serbia which, at the end, was connected

to Austrian railways, that is railway going from Sisak – Dobrljin. It was a part of the railway network which was supposed to be built in, at that period, European Turkey in total length around 2,500.00 km but in 1872 a new contract has been signed in order to reduce above mentioned length from 2,5 thousands kilometers to 1,230.00 kilometers. This plan was just partly achived since only following railways was built: Dobrljin – Bosanski Novi – banja Luka (in 1872), Djevđelija – Soplie (in 1873) and Skoplje – Kosovska Mitrovica (in 1874).

In the period after, under the different regimes, railways was rapidly improved which resulted with a fact that it was the best railway in the Balkan and even wider all up to eighties of the last century.

According to the railway employees that would reduce time travel which is precondition for the complete affirmation of the advantages of the railway comparing to the other ways of traffic.

It is really important to point out that the Railways of RS are the only railway operator in Republika Srpska who simultaneously manages the railways infrastructure in RS. Presently, there are 3 thousands employees and enough locomotives and cargo and passengers cars to fulfill all needs for transportation in RS.

The development of railway transportation in following period will bi in function of general RS economy development. That goal is possible to achieve only if already started activities in the fields of infrastructure reconstruction, transport capacities and RS railway sector restructuring continue.

МРЕЖА ПУТЕВА НА ТЕРИТОРИИ ОПШТИНЕ ДОБОЈ

ТРЕБАВА

49. Кожухе
- 49а. Бргул Г.
50. Осечани
51. Осечанске Чинчије
52. Буштастӣ
53. Порјеље
54. Сјеница
55. Палесница
56. Скиповци Дома
57. Скиповци Горња
58. Залине Горња
59. Гранци Дома
60. Гранци Горња
61. Костајница
62. Лукавица Ријека
63. Сајетлича
64. Станић Ријека

ОЗРЕН

65. Липан
66. Суље Полье
67. Текићница
68. Прадије
69. Шевараше
70. Петочаше
71. Стрејевија
72. Конопљиница
73. Боланић
74. Трбук
75. Осојница
76. Пакленница Д.
77. Пакленница Г.
78. Рјечница
- 78а. Брусица
- 78б. Д. Раковија
79. Брезница
- 79а. Буковија Д.
- 79б. Каменица

КРЊИН - ЈУГ

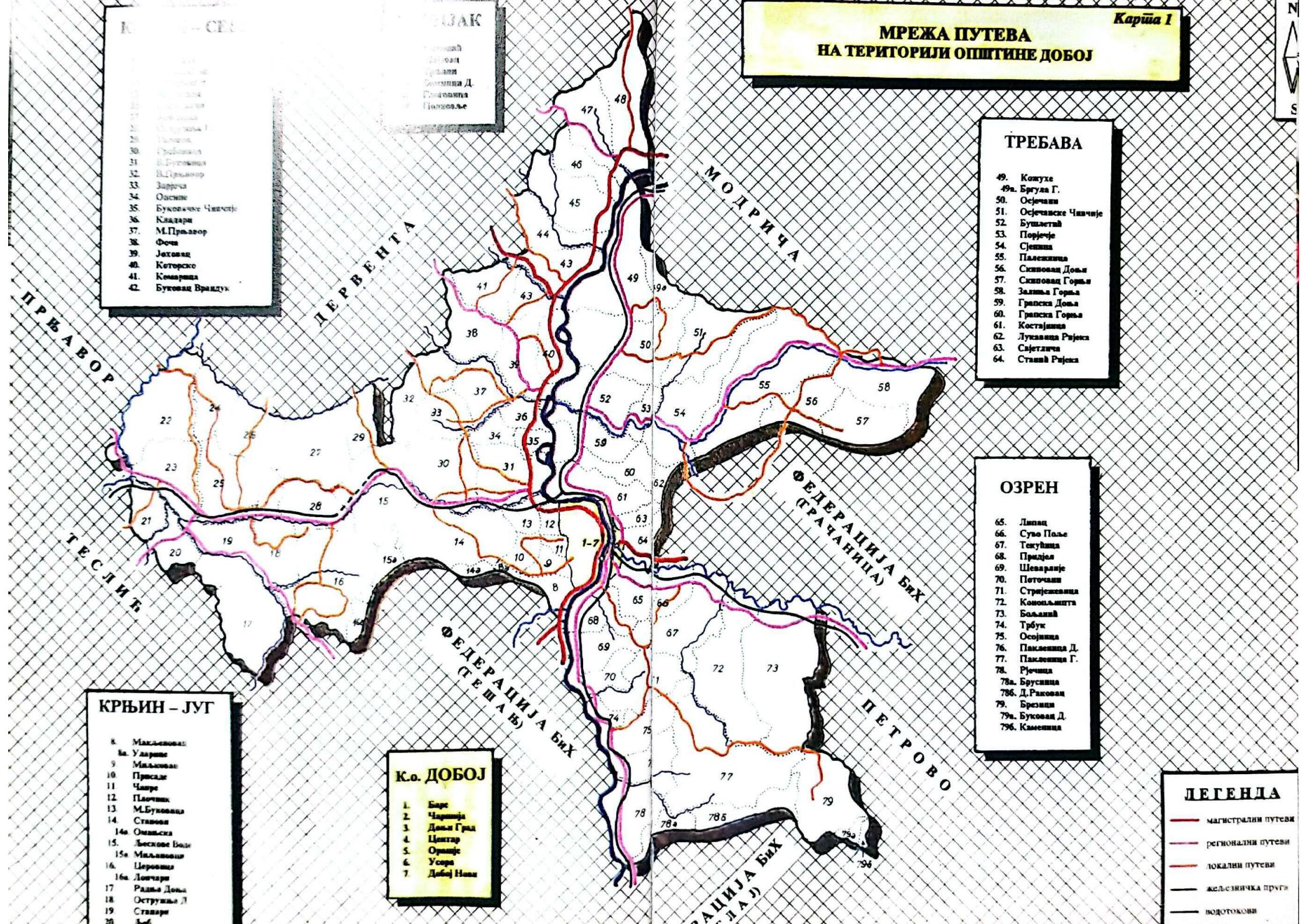
8. Максимовић
- 9а. Уларине
9. Милковић
10. Присаде
11. Чарре
12. Плаочник
13. М.Буковица
14. Ставиће
- 14а. Омашевића
15. Јаскове Воде
- 15а. Милановић
16. Џеровић
- 16а. Лочвари
17. Радње Дома
18. Острушка Л.
19. Ставаре
20. Јасине

К.о. ДОБОЈ

1. Баре
2. Чаршија
3. Дома Град
4. Центар
5. Ораџе
6. Усара
7. Добој Насе

ЛЕГЕНДА

- магистрални путеви
- регионални путеви
- локални путеви
- железничка пруга
- водотокови

Рударско-енергетски комплекс „Станари“

Рудник лигнита „Станари“ налази се у селу Станари на средини пута који повезује Добој са Прњавором.

Експлоатација угља на овој локацији започета је 1948. године. Због опште економске кризе у БиХ, производња рудника је сваке године падала. Кофицијент откривке у „Станарима“ се свео од просечних 7 на 2,3 кубних метара по тони, а укупна годишња производња рудника је пала испод 200.000 тона лигнита.

У мају 2005. године формирано је ново предузеће ЕФТ Рудник лигнита Станари д.о.о, од када је руководење рудником преузела ЕФТ групација.

У руднику Станари тренутно је запослен 361 радник, а годишња производња је око 600.000 тона.

ЕФТ групација је у децембру 2005. започела пројекат изградње термоелектране капацитета око 420 MW у близини Рудника лигнита „Станари“.

Термоелектрана ће годишње производити 3 милиона мегават-часова електричне енергије, а снабђеваће се лигнитом из истоименог рудника. За потребе функционисања термоелектране по пројектованом капацитету потребно је 2,8 милиона тона станарског лигнита годишње, док ће се годишњи капацитет рудника Станари повећати на 3,2 милиона.

На изградњи Термоелектране Станари ће, према садашњим пројекцијама, директно бити запослено око 3.000 људи, док ће пројекат отворити још неколико стотина индиректних радних мјеста као резултат повећане економске активности у региону.

Термоелектрана Станари и истоимени рудник ће након завршетка изградње имати око 800 стално запослених радника.

Mine-energetic complex "Stanari"

Lignite mine Stanari is placed in the village Stanari, in the middle of the road FROM Doboј to Prnjavor

Coal exploitation in this location started in 1948. Due to general economy crisis in Bosnia and Herzegovina, coal production in this mine was constantly falling down. Average production went down from average 7 to 2.3 m³ per ton and average annual production fell down under 200.000 tones of lignite.

New company was founded in May of 2005 named EFT Mine of lignite Stanari Ltd, since the mine running was taken over by EFT group.

Presently, there are 361 employees in the mine and average annual production is about 600.000 tones.

EFT Group started in December of 2005, Project of Thermo Power Plant with total capacity of 420 MW placed in the vicinity of the mine Stanari.

Annual production of the future power plant should be around 3 millions of megawatts of power Basic energy source for the future power plant will be lignite from the lignite mine Stanari. Power plant will consume 2.8 millions of lignite per year and total annual production of mine in Stanari will grow up to 3.2 millions of lignite.

According to the present estimation, future power plant will have around 3 thousands direct employees and the direct consequence of the will result with a few hundreds more indirect employees engaged in the Project.

After the finishing the project in question, Thermo Power Plant and lignite mine will have around 800 permanent employees.

„Грађ-промет“ Добој

Предузеће „Грађ-промет“ д.о.о. бави се извођењем радова у грађевинарству, грађевинским инжењерингом и пројектовањем, трговином грађевинским материјалом, производњом и уградњом бетона и транспортом у домаћем и међународном саобраћају.

Досадашњи обим и квалитет урађених послова указују да менаџмент и стручни кадар компаније располажу богатим вишегодишњим искуством у реализацији грађевинских пројеката. Уговорени радови завршавају се у складу са уговореним роковима. Бруз и квалитетну изградњу омогућује добра технолошка опремљеност предузећа, кадровска и стручна оспособљеност радника, заокружена производна целина посједовањем складишта грађевинског материјала, погона за производњу бетона и сопствених средстава механизације и транспорта.

„Грађ-промет“ Добој запошљава 195 радника. Владисник и директор компаније **Рајко Савић** разрадио је дугорочну стратегију развоја компаније базирану на ангажовању стручних и вриједних радника одговарајуће квалификационе структуре и континуираном стручном усавршавању. Као будућу окосницу развоја компанија стипендира неколико ученика и студената.

Предузеће и водећи стручни кадрови располажу потребним лиценцима за пројектовање и извођење радова у грађевинарству.

Упоредо са професионалним и пословним активностима компанија се укључује и подржава све значајније доброврорне акције, пружајући истовремено и несебичну помоћ свим значајнијим друштвеним дogaђајима у Добоју и његовом окружењу, а нарочито у области културе и спорта.

“Gradj-promet” Doboj

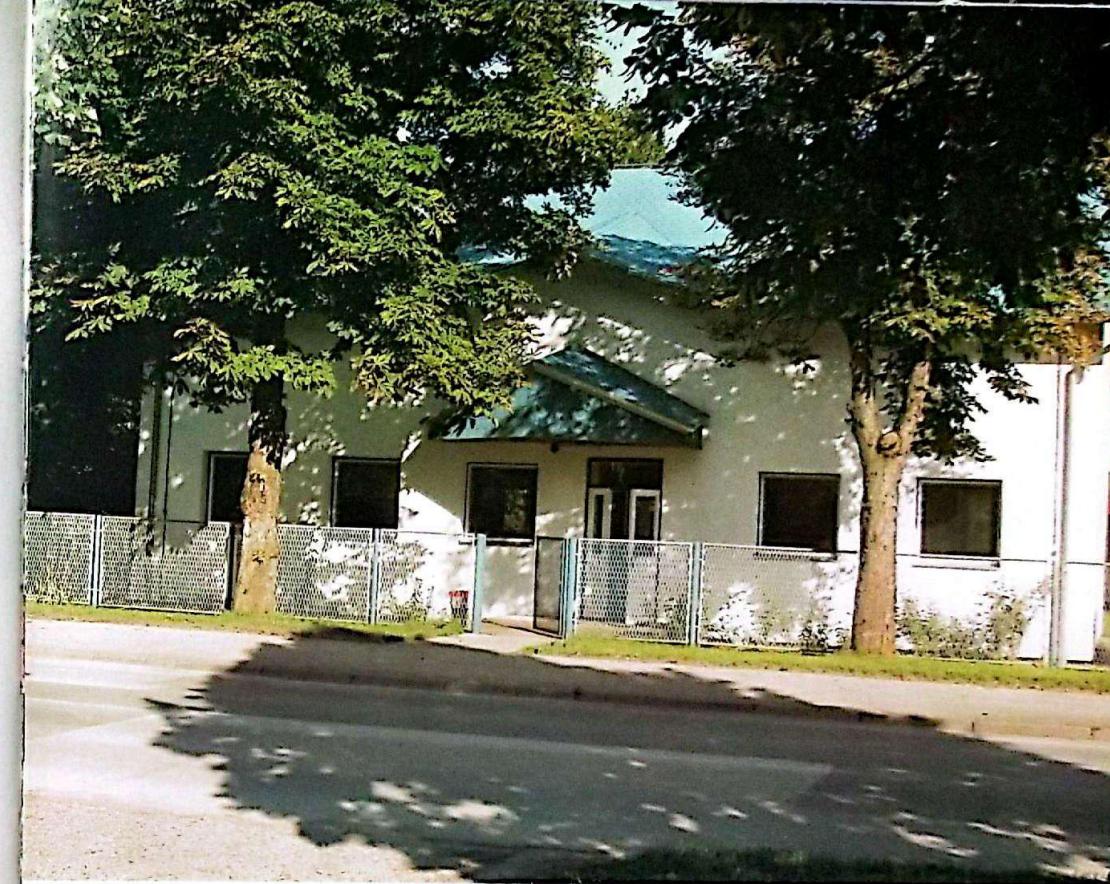
Company "Gradj-promet" Ltd. Works in the field of construction, construction engineering and construction projecting, merchandise of construction material, concrete production and installing and transport in domestic and international traffic.

Company's references list shows that the management and experts of the company have a rich experience in the field of construction. Technical equipment and great experts and engineers of the company make their construction fast and high quality. Company has its own storage, facilities for concrete production and a lot of mechanical devices and transportation vehicles.

“Gradj-promet” has 195 employees. Owner and General Manager of the company is Mr Rajko Savic defined a long-term strategy of the company development based on engaging the experts and hardworking employees qualified for different construction fields, as well as on the permanent advanced studying and training. As a future vision, company financially supports a few pupils and students.

Company owns all necessary licenses for the field of construction projecting and construction work.

Simultaneously with professional and business activities, company supports all humanitarian activities supporting all significant happenings in town of Doboj and vicinity, especially in the fields of culture and sports.

„Водовод“ Добој

Акционарско друштво "Водовод" пружа услуге снабдевања водом за пиће и одвода отпадних вода у граду, а водоснабђева и околину: Велику Буковицу, Малу Буковицу, Плочник, Чаре, Плане, дио Липца, дио Свјетличе и Макљеновца.

Укупан број корисника је око 35 000, а у предузећу је запослено 85 радника.

„Водовод“ Добој у систему водоснабдевања има око 150 km примарне и секундарне мреже водовода и око 95 km канализационе примарне и секундарне мреже.

Модерни систем за снабдевање водом у Добоју датира из 1912. године када су изграђени први резервоари водоводног система. Садашњи систем се базира на кориштењу два изворишта смештена у близини лијеве обале ријеке Босне, извориште „Луке“ и извориште „Руданка“.

„Vodovod“ Doboj

Stock company "Vodovod" gives the serves in the field of drinking water supply and wastewater drainage in the town of Doboj and following places: Velika Bukovica, Mala Bukovica, Plocnik, Caire, Plane, part of Lipac, part of Svetlica and Makljenovac.

Total number of consumers is around 35 thousands. Company has 85 employees.

“Vodovod“ Doboj covers its territory with approximately 150 km long primary and secondary network for water supply and around 95 kilometers of primary and secondary sewage network.

Modern system for drinking water supply was built in 1912, when the first water tank were installed. Present system is based on two water sources exploitation. Both water sources are placed on the left bank of Bosnia River "Luke" and "Rudanka".

Градска топлана Добој

У склопу СИЗ-а становања, до 1977. године, у Добоју је постојала организациона јединица која је пружала услуге испоруке топлотне енергије за мањи број стамбених зграда у граду Добоју.

Те године основана је Радна организација "Градска топлана" Добој.

Предузеће је прошло кроз више фаза трансформације, а од 1996. године организовано је као Основно државно јавно предузеће „Градска топлана“ Добој. Предузеће је у почетној фази имало десет радника.

У току 1984. и 1985. године реализован је велики пројекат топлификације града Добоја. Извршена је изградња производног погона у насељеном мјесту Придјел, изграђен је магистрални вреловод до Добоја те предузета активност на топлификацији стамбених и пословних објеката у граду Добоју.

Имовину и средства предузећа чине: два котловска постројења од 29 мегавата, савремена депонија површине 10.000 м², индустријски колосијек, вреловод о којима се предузеће стара, а такође се самостално и Добоју и заједничке инсталације у стамбеним и пословним објектима.

City heating company Doboј

As part of Housing Institute, until 1977 there was existing organizational unit for heating distribution for some housing units in town of Doboј. Working Organization "Gradska toplana" Doboј was founded in 1977.

This company went through several transformation phases. From 1996, it has legal status of Basic State Public Company "Gradska toplana" Doboј. There were ten employees at the beginning.

In 1984 and 1985 a great project of town heating installing was finished. First facility was built in the place of Pridjel, first regional heating system built al the way to Doboј town. At the same period, heating system was installed in the housing units in Doboј town.

Property of the company: two facilities of 29 megawatts, modern waste depot of 10.000 m², industrial railway, hot water distribution system – total length is 12 kilometers, 80 heating substations. It maintains city heating system and private heating systems in private housing units.

Комунално предузеће "Прогрес"

Комунално предузеће "Прогрес" основано је пре 50 година ради одвоза и депоновања смећа, чишћења и уређења јавних површина, газдовања пијацом, управљања градским гробљима, а ове основне дјелатности обавља до данашњег дана.

Данас је то предузеће које је прошло прву фазу приватизације и послује као акционарско друштво.

Предузеће запошљава 125 радника и пружа услуге на подручју цијеле општине. У складу са условима на тржишту и искуствима других предузећа уводи нове начине депоновања отпада, селективно разdvајање отпада.

КП "Прогрес" укључен је у изградњу регионалне депоније смећа на подручју општине Добој. Ради се о депонији која ће задовољавати европске стандарде о начинима одлагања отпада уз поштовање високих стандарда о заштити околне.

Communal company "Progres"

Communal company "Progres" was founded 50 years ago with a function of transport and dumping the garbage, cleaning and maintaining public surfaces, to economize the green market and city graveyards.

Today this company has the same functions but presently it is a stock company. It has 125 employees covering the territory of the whole municipality. In accordance with market conditions and experiences of other companies it is establishing new ways of the trash dumping and trash selected dumping.

It is involved in construction of regional dump of the garbage within the territory of Doboј Municipality. This new regional dump will satisfy European standards in the field of garbage dumping with high respect for the standards in environment protection.

1. Ветеринарска станица Добој
2. „Графичар“ Добој
3. „Интер-Мет“ Добој
4. „Босанка“ Добој
5. Творница нисконапонске опреме (ТННО) Добој
6. Фабрика компресора и пнеуматских алатка „Трудбеник“ Добој
7. „Месопромет“ Добој
8. „Хемопродукт“ Добој
9. „Модекс“ Добој
10. „Интеграл систем“ Добој
11. ЖГП Добој
12. ГП „Радник“ Добој
13. Рудник кречњака и творница креча Добој
14. „Добојпутеви“ Добој
15. Трговинско друштво „Избор“ Добој
16. „Сировинапродукт“ Добој
17. „Пољоремонт“ Добој
18. „Добојпромет“ Добој
19. „Омником“ Добој
20. Пекара „Добојка“ Добој
21. „Озрентурист“ Добој
22. Комунално предузеће „Прогрес“ Добој
23. Пољопривредни завод Добој
24. „Далековод ТДСК“ Руданка
25. „Добојинвест“ Добој
26. Фабрика намештаја „Ентеријер“ Которско – Добој
27. „Аутокомерц“ Добој
28. Жељезнице Републике Српске (ЖРС) Добој
29. „Техногас“ Руданка - Добој
30. „Шипад“ Добој
31. Регионални „Телеком“ Добој
32. „Дуван“ Добој
33. РЈ поштанског саобраћаја Добој
34. ЕФТ група Рудник Станари
35. „Нискоградња“ Добој
36. „Монтажа“ Добој
37. „Интершпец“ Добој
38. „Крајина-Копаоник“, Представништво Добој
39. „АгроЭкспорт“ Добој
40. „Развитак“ Добој
41. „Дрина осигурање“, РЈ Добој
42. „Босна – Трговина“ Бања Лука, Продавница Добој

STOCK COMPANIES WITHIN DOBOJ MUNICIPALITY

1. Veterinarian Station Doboј
2. "Graficar", Doboј
3. "Inter-met", Doboј
4. "Bosanka", Doboј
5. Low Voltage equipment Factory (TNNO), Doboј
6. Compressors and pneumatic tools factory "Trudbenik", Doboј
7. "Mesopromet", Doboј
8. "Hemoprodukt", Doboј
9. "Modeks", doboј
10. "Integral system", Doboј
11. "ZGP", Doboј
12. Construction company "Rad", Doboј
13. Lime mine and lime factory , Doboј
14. "Dobojputevi", Doboј
15. Trade Association "Izbor", Doboј
16. "Sirovinaprodukt", Doboј
17. "Poljoremont", Doboј
18. "Dobojpromet", Doboј
19. "Omnikom", Doboј
20. Bakery "Doboјka", Doboј
21. "Ozrenturist", Doboј
22. Communal company "Progres", Doboј
23. Agriculture Institute Doboј
24. "Dalekovod TDSK", Rudanка
25. "Dobojinvest", Doboј
26. Furniture factory "Enterijer", Kotorsko
27. "Autokomerc", Doboј
28. Railways of Republika Srpska (ZRS), Doboј
29. "Tehnogas", Rudanка – Doboј
30. "Sipad", Doboј
31. Regional "Telecom", Doboј
32. "Duvan" Doboј
33. Post Unit, Doboј
34. "EFT group" mine, Stanari
35. "Niskogradnja", Doboј
36. "Montaza", Doboј
37. "Intersped", Doboј
38. "Krajina-Kopaonik", Branch office Doboј
39. "Agroeksport" Doboј
40. "Razvitak", Doboј
41. "Drina insurance", Branch office Doboј
42. "Bosna-Trade", Banja Luka, Shop Doboј.

Институт за економику

На иницијативу Основне привредне коморе Добој 1978. године основан је Институт за економику у Добоју.

Тиме је Регија Добој добила значајну институцију, чијим су се радом и укључењем у све развојне токове значајно прошириле и побољшале истраживачко-развојне активности, не само на подручју регије, него и шире. Круна свега је било везивање свога рада за Универзитет у Тузли.

Након завршетка ратних сукоба, већ маја 1996. године Институт је поново активирао свој рад и регистровао се као самостална институција. Значај одржавања континуитета постојања и рада једне овакве институције препозната је и иницијала Привредне коморе регије Добој, уз пуну подршку тадашњег Извршног одбора општине Добој. Од тада па до данас Институт, преко свог кадровског језгра, остварује сарадњу са научним институцијама и организацијама, захваљујући чему се успјева обезбједити и одговарајући научно-стручни ка-дар на пословима израде различитих пројеката.

Један од најзначајнијих пројеката, који је трајао годину и по дана, био је рад на попису и процјени ратних штета на подручју општине Добој. Према неким сазнањима општина Добој је јединствена општина која има такву документацију. Исто тако извршено је детаљно снимање привредно-демографске структуре, како подручја општине Добој тако и Регије Добој, те за исте урађене картографске подлоге у новим условима.

Такође, Институт је преко Дирекције за приватизацију РС био интензивно укључен на пословима израде приватизационе документације на простору цијеле добојске регије.

Значајан посао је био и израда различитих планова, од којих су планови за регулацију саобраћаја у Добоју, Дервенти и Српском Броду имали највећу практичну валоризацију.

Сходно захтјевима велиоког броја привредних и других субјеката, не само са регије Добој него и шире (Брчко, Братунац, Власеница итд.) Институт је урадио и велики број различитих студија, програма, оцјена, анализа, процјена, вјештачења итд.

Транзициони процеси, као и нови друштвено-економски услови, те чињеница да је Институт самофинансирајућа институција, условили су потребу сталне иницијативе од стране Института у смислу препознавања различитих проблема и његовог адекватног дијагностирања.

Један од најактуелнијих је свакако оцјена солвентности предузећа и давање приједлога за превазилажење таквих стања, са посебним освртом на проблем предузећа у стечају.

Institute of economics

This institute was founded in 1978, as a result of the initiative of Basic Chamber of Commerce Doboј.

Institute of economics was great benefit for the region of Doboј in the field of development and science researches and similar activities and initiatives in the neighbor regions. The top of Institute work was connection of the Institute work with the activities of University of Tuzla.

After the end of the last war in May of 1996 the Institute was reactivated as independent institution. The importance of the continuation of Institute existence and work was recognized and initiated by The Chamber of commerce, Doboј with full support of Doboј municipality Executive Board. Since then up to presence, The Institute cooperates with science institutions and organizations. That cooperation results with numerous different projects proposals made by the cadre of the Institute and cooperative institutions and organizations. One of the most important projects implemented by the Institute in year and a half was Project of estimation of war damage within the territory of Doboј municipality. According to some information, Doboј municipality is the only institution with that sort of documentation. The second important project implemented by the Institute in the post war period was detail analyze of the economic-demographic structure of Doboј municipality and Doboј region. The project resulted with cartographic templates of the municipality and region in question in accordance with new conditions in the field.

Through the Direction for privatization of Republika Srpska, the Institute has been intensively included in privatization documentation of the process in question within the Doboј region.

Different important plans were made by the Institute, such as Plan of traffic regulation in Doboј, Derventa and Srpski Brod.

Due to numerous requests filed by the economy and other important institutions from Doboј and other regions (Brcko, Bratunac, Vlasenica, etc.) Institute made a lot of different studies, programs, valorizations, evaluations, estimations, expertise, etc.

Transitions processes, new social and economic situation and the fact that the Institute is self financed institution resulted with a permanent initiative by the Institute in the direction of definition different types of problems, adequate planning and resolving recognized problems.

One of the most actual initiative is evaluation of the solvency of the companies with giving suggestions and propositions for identified problems resolving, with special focus at the companies in the bankruptcy procedure.

Агенција за пружање стручних услуга у пољопривреди РС

Агенција за пружање стручних услуга у пољопривреди је настала EU PHARE пројектом, стручних служби и одлуком Владе РС од 28. маја 2002. године и формирана као дио Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде РС.

Агенција је организована на три нивоа:
1. централна канцеларија у Бањој Луци
2. пет регионалних (подручних) канцеларија
Бања Лука, Добој, Бијељина, Соколац и Требиње.

3. општинске канцеларије (7 у Бањалучкој регији, Шамац, Лопаре, Угљевик, Шипово)

Основни циљ службе је помоћи пољопривредним (фармерима) да:

- искористе своје могућности
- презазиђу потешкоће
- унаприједе производњу
- остваре што бољи економски резултат
- добију правовремено добре и квалитетне информације

У остварењу циљева Агенција ради сљедеће задатке:

- пружа стручне савјете, знања, инструкције и практичне вјештине клијентима
- организује ефикасан информативни систем
- учествује у прикупљању и обради података
- остварује везе и контакте са специјализованим институцијама
- развија програм за примјену резултата добијених истраживањима кроз трансфер знања

- представља нове сорте и хибриде
- учествује у изради пословних планова за додјелу кредитита
- подстиче развој села и останак на селу
- помаже оснивање удружења пољ. производа

- помаже у вођењу књиговодства на пољопривредним газдинствима
- учествује у креирању пројекта у пољопривреди са другим институцијама

Регионална канцеларија у Добоју у току једне календарске године одржи:

- у просјеку 40 једнодневних савјетовања за производњу са око 1000 присутних
- сачини 50 записника за премије у пољопривреди,
- одржи неколико теренских – практичних вјежби из воћарства,
- 30 медијских прилога за радио, ТВ и новине
- у сарадњи са фармерима изради више пројекта за кредитирање
- пружа савјете путем телефона и лично у канцеларији за око 2.000 фармера
- посјети око 30 фарми на захтјев фармера
- пружа услуге по захтјевима фармера

Услуге Агенције су доступне великим и малим фармерима, удружењима, задругама и другим у агрокомплексу бесплатно.

Банке

Платни промет, банкарске услуге, штедња грађана и друге финансијске трансакције, грађани Добоја обављају посредством бројних филијала и испостава банака из Републике Српске и БиХ.

На подручју општине Добој дјелују и раде филијале или испоставе сљедећих банака: Павловин интернационална банка, Нова бањалучка банка, Центар комерц банка, Нова банка, Развојна НЛБ банка, Хипо алпе адрија банка, Загребачка банка, Рајфазен банка.

Republika Srpska agency for the agriculture services

Republika Srpska agency for the agriculture service was founded within the EU Phare Project on 28th of May of 2002, by the Decision of RS Government as a part of the Ministry for forestry, agriculture and water industry of RS.

Agency has a three level structure:

1. Central Office in Banja Luka
2. Five regional offices in Banjaluka, Doboј, Bijeljina, Sokolac and Trebinje
3. Seven municipal offices in Banjaluka region, one in Samac, one in Lopare, one in Ugljevik and one in Sipovo.

Basic goals of the Agency in question are:

- to use it's advantages;
- to get over difficulties;
- to improve production;
- to achieve as good economic results as possible;
- to receive quality information on time.

Basic tasks of the Agency are:

- expert advices, instructions and practice examples to the clients;
- organizing efficient information system;
- collecting and analyzing the data;
- contacting with specialized institutions;
- Program for implementation of the results of the researches development;
- presenting new sorts and hybrids;

- involvement in business planning for credits allocations;

- initiates the village development;
- helps the founding of the agriculture associations;

- helping in accounting of the agriculture farms;
- creates the projects in the field of agriculture together with other institutions.

Regional office in Doboј organizes in one year following:

- approximately 40 symposiums for the farmers with 1000 present persons;
- makes around 50 records for the agriculture premiums;
- organizes few field exercises in the field of fruit growing;
- makes around 30 reports for the press and e-media;
- makes several project for credit in cooperation with farmers;
- gives telephone and personal advices in the office for approximately 2 thousands farmers;
- gives the services upon the farmers' requests;

Agency's services are free for the small and large farms, associations, cooperatives and other agricultural institutions.

Banks

The citizens of Doboј can carry out their transfers of payments, bank services, citizens' saving and other financial transactions with a numerous bank branches and sections from Republic of Srpska and Bosnia and Herzegovina.

In the region of Doboј municipality some branches and sections of the following banks work and give services: Nova Banjalucka Bank, Zepter Komerc Bank, Nova Bank, Razvojna NLB Bank, Hypo Alpe Adria Bank, Zagrebacka Bank and Raiffeisen bank.

Међународни сајам мале привреде

Међународни сајам малих и средњих предузећа, предузетништва и фирми у оснивању „DOBVOJEXPO“ је традиционални међународни сајам мале привреде, који организују Привредна комора регије Добој, Занатско-предузетничка комора регије Добој и Општина Добој, и то по правилу у последњој седмици мјесеца септембра.

Сајам мале привреде је сајам бизниса, предузетништва и идеја. Осим привредника из Републике Српске и БиХ, те Србије и Црне Горе, посебан интерес за овакав вид власните промоције изказали су предузетници из Шведске преко Удружења ИБФ Кумила, из Грчке преко Привредне коморе Атина, из Италије – регија Пезаро и Урбіба, те домаће и иностране невладине организације које се баве привредним развојем, посебно малим и средњим предузећима.

Овај сајам има посебан значај са становишта специфичне тежње града Добоја да постане центар мале привреде Републике Српске и Босне и Херцеговине.

International fair of private business

International fair of small and medium enterprises, "DOBVOJEXPO" is traditional international fair of private business, organized by The Chamber of Commerce Doboj, Handcraft-Entrepreneur Chamber of Doboj region and Doboj municipality in last week of September every year.

This international fair is fair of business, entrepreneur and ideas. Besides businessmen from Republika Srpska and Bosnia and Herzegovina, Serbia, Montenegro, businessmen from Sweden – Association IBF Kumila, from Greece through Chamber of Commerce of Athens, from Italy regions Pesaro and Urbiba participate as well as domestic and foreign nongovernmental organizations dealing with producing.

This fair has a special importance for the population of Doboj town with possibilities to become a center of private business in Republika Srpska and Bosnia and Herzegovina.

33 „Боснакооп“

Земљорадничка задруга „Боснакооп“ основана је 1945. године. Прошла је кроз многе интеграције и организационе промјене у територијалном, организационом и технолошком погледу.

Током вишедеценијског постојања задруга је обезбиједила природне ресурсе: пољопривредно земљиште 425 хектара, земљиште под воћним засадима 116 хектара, остало пољопривредно земљиште 36 хектара и шумско земљиште 113 хектара, што укупно износи 690 хектара.

Основна дјелатност предузећа је ратарска производња (кукуруз, соја, пшеница), воћарска производња и трговина на велико и мало. Производња се претежно реализује на тржишту Републике Српске.

Пословни мото Задруге је – производња здраве хране, што представља стратегију развоја и у будућем времену.

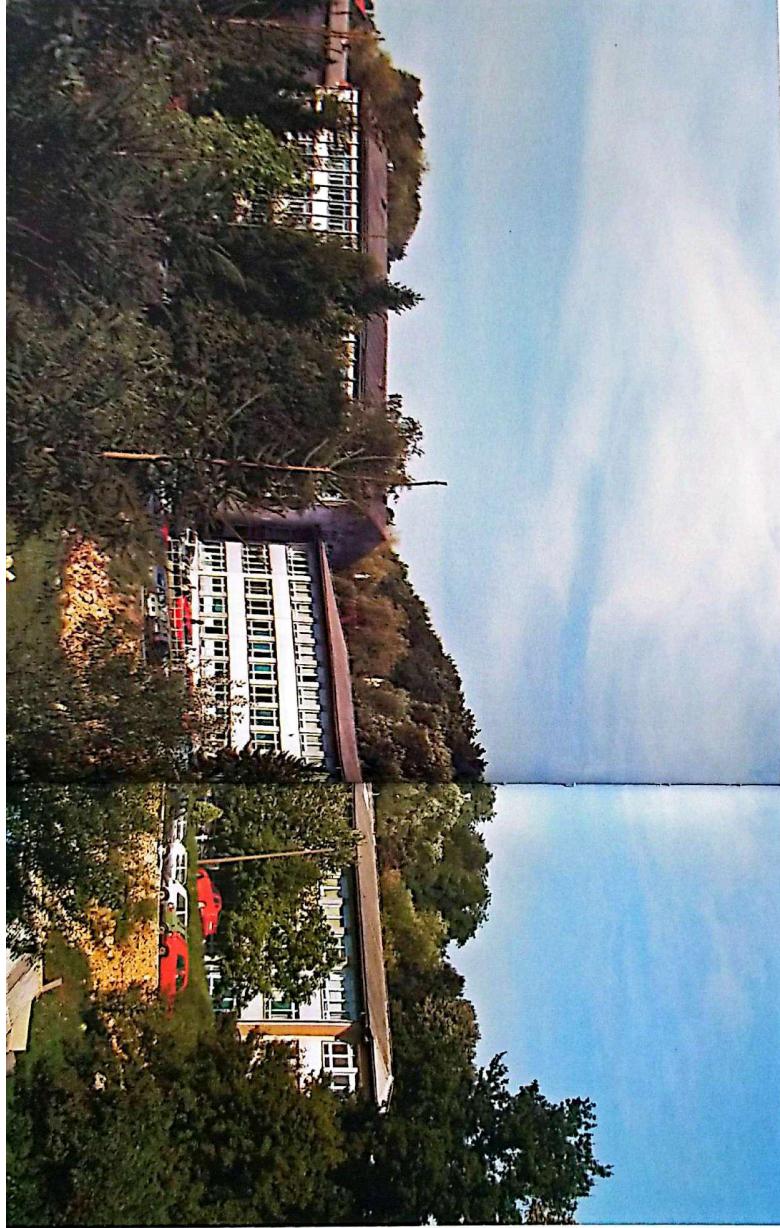
Agriculture cooperation “Bosnakoop”

Agriculture Cooperation "Bosnakoop" was founded in 1945. It went through many phases of organization, structure, territory and technology in use.

During its existence this cooperation got many natural resource: agriculture land 425 hectares, fruit growing land 116 hectares, other agriculture land 36 hectares and forestry 113 hectares. Totally 690 hectares.

Basic activities of this Cooperation is farming (corn, wheat, etc), fruit growing and trade. Agriculture Cooperation sales it's products in Republika Srpska mostly.

Business motto of the Cooperation is – "Production of healthy food", which is the base of future strategy development.

ЗДРАВСТВО

HEALTH CARE

Дом здравља Добој

Health center Ladnaj

Дом здравља у Добоју основан је одлуком Народног одбора 1953. године, а 1967. године интегрисан је у Медицински центар Добој. Тек 1995. године Дом здравља се поново осамосталио те данас постоји као јавна здравствена установа.

Служба породичне медицине Дома здравља пружа услуге примарне здравствене заштите на подручју општине Добој која има око 84.000 становника. Осим ове основне дјелатности Дом здравља пружа значајан број дијагностичких услуга кроз под Рентген и лабораторијске службе.

Здравствена установа Дом здравља своју делатност обавља у два велика објекта у граду и 20 сеоских амбуланти, а организована је у 15 медицинских служби. У 2006. години у Дому здравља је запослено 300 радника од којих је 207 медицинских радника међу којима је 57 лекара док остало осoblje чине медицинске сестре и техничари.

у саставу Дома здравља непрекидно, током 24 часа, ради Служба хитне помоћи. Током године лјекари Дома здравља пруже око 80.000 услуга, док медицинске сестре и техничари пруже услуге за близу 50.000 грађана.

Health Center in Doboj was founded by People's Board Decision in 1953, integrated in Medical Center of Doboj in 1967. In 1995, Health Center became independent health institution again.

This institution offers basic health care services from the field of primary health care for the population of Doboj municipality (approximately 84 thousands.). Besides those services, Health Center in Doboj gives diagnostic services through its roentgen and laboratory analyses departments. Health Center performs its basic activities in two major buildings in Doboj town and 20 Ambulances in the villages. It has 15 medical services. In 2006, Health Center Doboj had 300 employees (207 medical employees – 57 doctor of medicine and the rest are the nurses and medical technicians)

As a structural part of Health Center there is ER working 24 hours a day. Doctors working in the Health Center give around 80 thousands services per year while nurses and technicians give services for around 50 thousands citizens per year

Регионални завод Института за заштиту здравља Републике Српске

У оквиру Рокфелерове фондације, 1. новембра 1937. године, подигнут је у Добоју Дом народног здравља, у згради у којој се данас налази Институт за заштиту здравља Републике Српске, Регионални завод Добој. Ова установа и није била прави дом здравља у данашњем смислу, него је била више хигијенско-епидемиолошког карактера. Оснивањем болнице, те дома здравља у Добоју, мијења се и функција, па и име ове установе која је у Добоју препознатљива под именом "Хигијенски завод".

Завод у Добоју је данас у саставу Института за заштиту здравља Републике Српске Бања Лука. Од шест јединица које чине Институт, установа у Добоју је, уз ону у Бањој Луци, са најдужом традицијом постојања и рада.

Завод у Добоју је високоспецијализована здравствена установа која прати стање здравља

становништва, епидемиолошку ситуацију и хигијенске прилике и предузима мјере за спречавање ширења заразних болести, за отклањање штетних фактора у животној средини и за унапређење здравља становништва. Завод систематски врши санитарну контролу воде за пиће и намирница.

Промоција здравља, која је једна од основних активности јавног здравства, дио је свакодневне активности Завода. Посебно се истичу активности на унапређењу здравља младих и жена. Промовисани су пројекти Свјетске здравствене организације "Здрави градови" и "Здраве школе".

низације Здрави градови и Здраве школе?

Завод је био учесник истраживачких подухвата везаних за утврђивање здравственог стања, здравствених потреба и кориштења здравствене заштите становништва Републике Српске.

Regional institute for health care of Republika Srpska

On 1st November of 1937, as a project came out of Rockefeller's Foundation, First health institution was built in Doboj – Center of Peoples' Care, in the building of present Institute for health care of Republica Srpska, Regional Institute Doboj. This institution was not typical Health Center like the one we have today in Doboj, but it was more Hygienic – epidemiological Center. After the hospital and truth Health Center were founded in Doboj town, the character and name of the institution in question were changed and today it is known as "Institute for Hygiene".

Institute in Doboj is part of Institute for Health Care of Republika Srpska placed in Banja Luka. Out of six institutions making the Institute, Institute in Doboj and Banja Luka have the longest tradition in the field of health care.

Institute in Doboj is highly specialized health institution, which follows health situation of popula-

tion, situation in epidemiology and hygienic conditions, at the same time, taking necessary measures for preventing of diseases spreading, for removing problems in environment and for improving health situation in the region that Institute covers. The institute systematically controls sanitary conditions of drinking water and food.

drinking water and food.

Health promotion, which is one of the basic activities of public health system, is part of regular daily activity of the Institute. Special need for pointing out deserves health improvement of young people. Projects of World Health Organization "Healthy cities" and "Healthy schools" are promoted and implemented by the Institute.

The Institute was a participant of the researches of the health condition, health needs and health care of the population of Republika Srpska.

Општа болница “Свети апостол Лука”

Општа болница у Добоју основана је 9. марта 1952. године, када је завршетком омладинских радних акција одлучено да се Омладинска болница преда на кориштење општини Добој. Од тада до данас ова здравствена установа прошла је различите фазе развоја и организовања. Од 90 кревета, колико је имала приликом оснивања, данас је њен капацитет пет пута већи.

У периоду од маја 1992. године до потписивања Дејтонског мировног споразума у болници је обрађено око 13.000 повријеђених као посљедица ратних дејстава, над којима је извршено 6.100 оперативних захвата, узрађено преко 400 спољних фиксатора и извршено више од 300 ампутација екстремитета.

Стварањем Републике Српске и доношењем нових прописа, по други пут је основана Општа болница Добој у државној својини и том приликом добија име “Свети апостол Лука”.

Данас ова здравствена установа обавља консултативно-специјалистичку и стационарну здравствену заштиту капацитета 400 кревета организованих у 22 службе. Болница запошљава 730 радника међу којима 97 љекара, од чега 70 специјалиста. Годишње се лијечи око 14.500 болесника који остваре око 135.000 болничких дана.

Уз помоћ хуманитарних организација, Владе Српске и општине Добој, посљедњих година реконструисано је Порођајно одељење, Урологија, Одељење за плућне болести. Монтиран је нови скенер апарат, а набавком апарат за “тренутну биопсију” комплетно је преузета хирургија дојке и меких ткива.

И у другим службама усваја се нова техника и примјењује савремена опрема, задржавајући висок ниво услуга, што ову установу сврстава међу водеће опште болнице у Републици Српској.

General hospital “Sveti apostol Luka”

General hospital in Doboj was founded on 9th March of 1952. On that date, the Youth work actions were ended and Youth hospital was allocated to the Municipality of Doboj. Since that date this health institution went through many structural phases and phases of development.

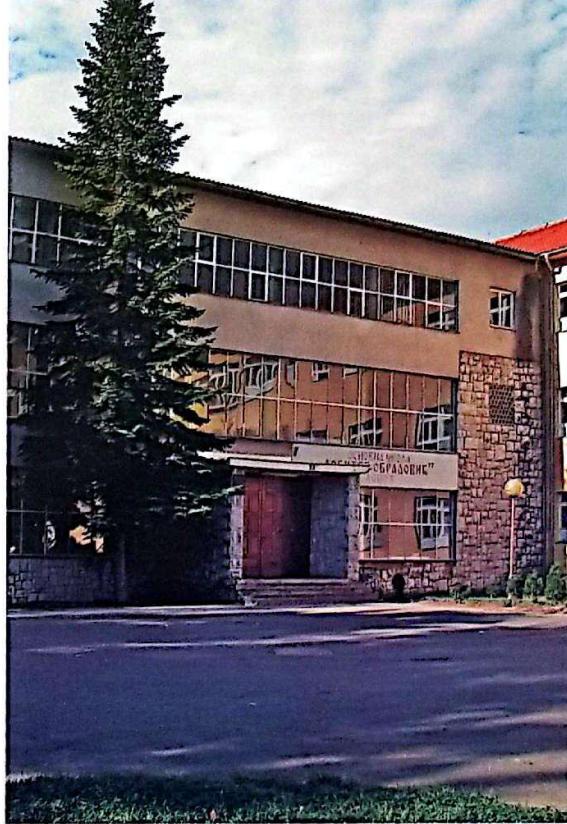
Present capacity of the hospital is five-times initial capacity (it was 90 beds in the beginning).

During the period from May of 1992, to the date when Peace agreement in Dayton was signed, over 13000 wounded persons were treated in the hospital, there were over 6 thousands surgeries performed, over 400 external fixations were installed and more than 300 amputations of the extremities were done by the hospital surgeons. When Republika Srpska was established and new laws and other legislative was adopted, for the second time hospital was founded by the name “Sveti Apostol Luka”. Today, this health institution deal with consultations, specialist and stationary health care with capacity of 400 beds in 22 departments. Hospital has 730 employees; out of that 97 doctors (70 specialists). The hospital takes care about 14.5 thousands patients per year

In cooperation with humanitarian organizations, Government of RS and Municipality of Doboj management of hospital made a reconstruction of the building annex where Maternity Home, Urology Department and Department for treatment of lung diseases are.

The new scanner is installed and the new apparatus for “moment biopsy” complete treatment of breast cancer and soft tissues was covered in this hospital.

A new technology and modern equipment is installed in others departments too, which made possible high quality of the medical services, placing this hospital in the group of the best general hospitals in Republika Srpska.

ОБРАЗОВАЊЕ

EDUCATINO

Основно образовање

Према најстаријим документима постојају још у 16. и 17. вијеку центар за преписивање и књига у сусједном манастиру Озрену. Постоје и записи о подучавању писмености младића из сусједних села. Када је црква током рата пљањена и пљачкана, писмени калуђери су живећи по околним селима, отварали повремене школе. Из ових старијих времена запамћен је још један вид школовања. При обиласцима села ради вјерских служби, калуђери су уступали подучавали дјецу писмености. Традиција ових путујућих учитеља настављена је понедјеље и кроз 19. вијек од стране школованих учитеља у селима где није било школе. Овакве школе су у народу запамћене, јер се настава одржавала „под чардом“, - нпр. у селима Палежница, Подновље, Церовица, Брестово.

Дакле, најстарије школе на подручју око Добоја, као уосталом и у другим нашим крајевима, везане су за вјерске центре, за цркве или џамије, што је наслијеђе средњег вијека. Отуда и појава да при зачецима модерног школства током 19. вијека свака од националних група оснива своје школе, које углавном похађају њени припадници.

Окупацијом БиХ 1878. године почиње ново поглавље у развоју школства. Старе конфесионалне школе су полако одумирале а уместо њих отваране су државне или народне школе. Према званичним документима Добој је 1886. године имао народну школу. Године 1895. почиње са радом Народна основна школа у селу Кожухе, на-

редне године отворене су школе у Больанићу и Станајима, а 1898. године у Мајевцу. У вријеме трајања Првог свјетског рата почеле су са радом школе у Јоховцу и Трбку.

Пред Други свјетски рат на подручју општине било је око осамдесет процената неписменог становништва. Значајнији развој основно школство доживљава након ослобођења (1945) и у квантитативном и у квалитативном смислу. Седамдесетих година прошлог вијека на подручју општине Добој нема ни једног већег насеља без основне школе, било осморазредне или четвроразредне.

На подручју општине Добој данас егзистира 11 основних матичних школа, и то: ОШ „Свети Сава“ Добој, ОШ „Вук С. Карадић“ Добој, ОШ „Доситеј Обрадовић“ Добој, ОШ „Милан Ракић“ Руданка, ОШ „Озрен“ Пакленица, ОШ „Петар П. Његош“ Больанић, ОШ „Ђура Јакшић“ Подновље, ОШ „Десанка Максимовић“ Станаји, ОШ „Радоје Домановић“ Осјечани, ОШ „Петар Кочић“ Сјенина Ријека и Основна музичка школа Добој. У ових једанаест школа наставу похађају око 6.000 ученика, о чијем образовном процесу брине око 340 запослених наставника.

У задњих десетак година присутна је тенденција смањења броја уписаных ученика у прве разреде, што у појединим сеоским школама неминовно доводи до организовања наставе са комбинованим одјељењима, па и до гашења поједињих подручних школа.

ОШ "Радоје Домановић" Осјечани

Elementary school "Radoje Domanovic", Osjecani

Elementary education system

According to the oldest documents, there was Center for book transcription existing in 16th and 17th century placed in the monastery at Ozren Mountain. There are some records on education of young men from the neighbor villages from the field of literacy. During the several wars happened in this area while the church was burned down and robbed, the literate monks from the church were living in the neighbor villages and opening temporary schools. One additional form of education was known in this area long time ago. During their visits to the villages in order to perform a religious service local monks simultaneously were educating local children to write and read. This tradition of the traveling teachers was used occasionally even in the 19th century and was performed by the educated teachers, especially in the villages with no schools. Local people remember this type of, at that time, very popular form of education "under the sky", for example that type of education was performed in villages Paleznica, Podnovlje, Cerovica and Brestovo.

Therefore, the oldest schools in this as well as in the other areas were connected with religious education, to churches and mosques as a direct inheritance of the Middle Age. That is the base of the custom of the modern type of education in 19th century - each ethnic group was founding its schools, mostly attended by the members of the specific ethnic group.

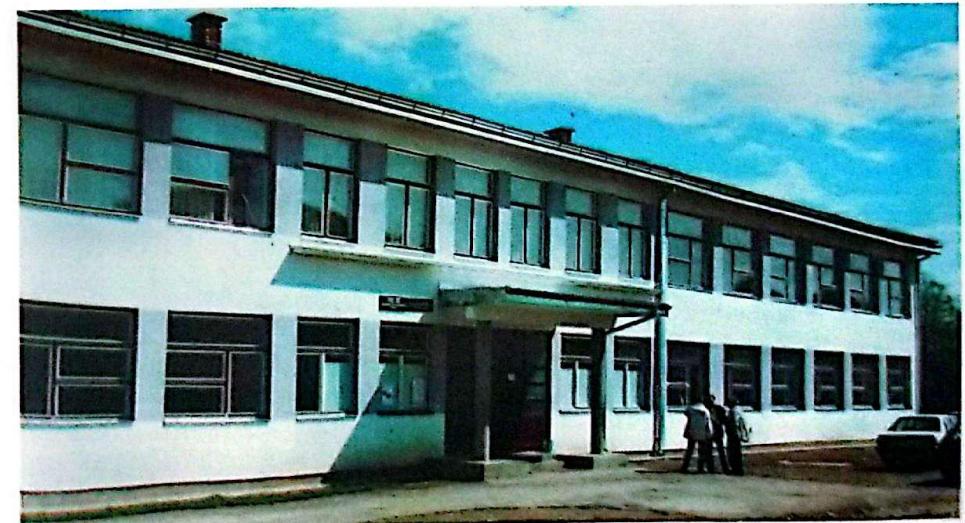
Occupation of BiH in 1878, was the start of the new chapter in education development. Old confessional schools were dying slowly and, instead of

them, state or peoples schools started to work. According to the official documents, Doboј had a people's school in 1886. In village of Kozuhe Peoples elementary school was opened in 1895, in 1896 school in villages of Boljanic and Stanari and in 1898 same institution was opened in village of Majevac. During the World War I elementary school were opened in villages of Johovac and Trbuk.

Just before the World War II, in the area of mountain Ozren there was approximately 80 percent of illiterate population. After the liberation of this area in 1945, significant development of the education system started. In the seventies of the last century, there was no either one settlement without elementary school, no matter if it was eight grades or four grades school.

Presently, we have 11 elementary basic schools: Elementary school "St. Sava" in Doboј, ES "Vuk Karadžić" in Doboј, ES "Dositej Obradović" in Doboј, ES "Milan Rakić" in Rudanka, ES "Ozren" in Paklenica, ES "Peter Petrović Njegoš" in Boljanic, ES "Djura Jakšić" in Podnovlje, ES "Desanka Maksimović" in Stanari, ES "Radoje Domanović" in Osječani, ES "Petar Kočić" in Sjenina Rijeka and Elementary Music school in Doboј. There are approximately six thousands pupils and 340 teachers working in those schools.

In last decade, there is tendency of reduced number of pupils of first grade what was cause for the combination teaching in some villages or even some schools abolishing.

ОШ "Десанка Максимовић" Станаји

Elementary school "Desanka Maksimovic", Stanari

Средњошколско образовање

Основање прве средње школе у Добоју везано је за 1927. годину, када је отворена Државна мјешовита грађанска школа трговачког смјера. Школа је била смјештена у згради добојске општине све до изградње нове зграде за ову школу 1932. године. У тој згради данас ради Медицинска школа. Грађанска школа је, с извјесним промјенама у називу и карактеру у вријеме власти тзв. НДХ, постојала до новембра 1945. године, када је Демократска Федеративна Југославија законом укинула грађанске школе. Министарство просвјете Народне владе БиХ донијело је из тога рјешење којим се Државна мјешовита школа у Добоју са своја четири разреда претворила у Државну мјешовиту нижу гимназију.

Између два светска рата у Добоју је радила шегртска Занатско-трговинска школа, која се спомиње први пут 1923. године као боље организована школа ове врсте низек стручног образовања. Послије ослобођења наставила је рад под називом Школа ученика у привреди.

Занимљива је чињеница да је у школској 1952/3. години у Добоју радила Учитељска доманинска школа, која је у другој години свог постојања пресељена у Тузлу због тога што јој у Добоју нису били створени одговарајући услови за рад.

Развој индустрије у Добоју од педесетих година прошлог вијека захтијевао је отварање нових стручних школа. Тако је 1951. године отворена Индустриска школа тргодишњег трајања, која је након двадесетак година прерасла у Металопрерадивачку школу, односно школу с практичном обуком. За развој „Трудбеника“ значајна је била Мајсторска школа за ВК раднике металске струке, која је радила од 1953. до 1962. године.

Економска школа је, такође, отворена због нараслих потреба за стручним кадром економско-комерцијалне струке. Десило се то 1955. године, да би годину дана касније из сличних разлога била отворена и Стручна трговинска школа. Уз ову школу су образовани и висококвалификовани радници из трговине, редовним и ванредним школовањем.

Од 1956. до 1963. године на Узори је радила Мајсторска школа за ВК раднике столарског занимања. У исто вријеме постојала је и Школа за КВ раднике бачварског занимања.

Развој угоститељства подстакао је оснивање Угоститељске школе 1961. године. Исте године с радом је почела машинска техничка школа, а убрзо и Хемијско техничка школа. Медицинска школа основана је 1962. године а развила се из

двогодишње вечерње школе за болничаре, која је почела са радом двије године касније.

Током свог дугодишњег постојања средње школе у Добоју доживјеле су бројне организационе промјене и различите реформе образовања, зависно од природе политичког и државног устројства.

Данас на подручју општине Добој егзистира шест средњошколских установа: Гимназија „Јован Дучић“, Медицинска школа, Техничка школа, Саобраћајна и електро школа, Економска и трговинска школа, и Управна, угоститељска и ШУП. У њима се образује око 3.250 ученика у широком и богатом спектру занимања. У овом сектору запослено је укупно 290 радника, од чега 225 наставног кадра.

Secondary education system

Foundation of the first secondary in Doboj is occurred in 1927 when State Mixed Citizens School, section of merchandise. The school was placed in the building of Doboj municipality until that school got its own building in 1932. That is the actual building of Medicine school today. Citizens school was existing with a few changes in the school name during so called Independent State Croatia, till November of 1945, when Democratic Federative Yugoslavia discontinued all citizens schools. Ministry of education of Peoples Government of Bosnia and Herzegovina passed the Decision to rename State mixed school in Doboj with four grades into State mixed lower grammar school.

Between two world wars, there was Vocational-merchandise school existing in Doboj. This school

was mentioned for the first time in 1923. After the liberation, this school continued its work under the name School of the pupils in economy.

It is interesting that there was Teachers school in Doboj mentioned in school season 1952/53 but due to a not satisfactory condition, it was moved to Tuzla.

The industry development in Doboj resulted with new expert schools opening from the fifties of last century. Therefore, in 1951 three years Industry secondary school was opened. Twenty years after secondary that school became school for Metal processing education with practice training. Secondary Craftsman school for the education of qualified workers in the field of metal processing was very important for local factory, placed in Doboj "Trudbenik". That school was active from 1953 until 1962.

School of economy was opened from the practical reasons and real needs for the experts in the field of economy. It started in 1955 and year after from the same reasons started to work Expert merchandise school.

Carpenter school was working from 1956 to 1963, in place of Usora. Simultaneously, there was active secondary school for qualified barrel makers.

Development of hotel and restaurant management asked the school for education in that field. The school for hotel and restaurant management started in 1961, same as secondary mechanical - technical school and Scholl for chemistry techniques. Medical school was founded in 1962 growing up from two years evening school for nurses.

All secondary schools in Doboj have survived many structural changes and many education reforms due to many political and state structures at the same time.

In Doboj area presently, there are six secondary education institutions: Grammar School "Jovan Dacic", Medical school, Technical school, School of Traffic and Electro engineering, School of economy and merchandise, School of administration and hotel management and School of economy. There are 3,250 pupils in above schools. Totally, there are 290 employees in secondary schools of Doboj. Out of that, there are 225 teachers.

Faculty for Traffic and Technical Engineering

Faculty for engineering in traffic was founded upon initiatives of Technical College from Doboj and Municipal Assembly of Doboj. Legally, it was founded on the ground of the Decision passed by Peoples Assembly of Republika Srpska on 28th of July of 2005.

Basic study at the Faculty lasts four years. There are following sections at the Faculty: road and city traffic, railway traffic, postal traffic, communication and logistics.

Faculty started in the school season 2005/2006 with two sections at first: for the title graduated engineer of road and city traffic and graduated engineer of railway traffic.

During the same school season, Faculty introduced to the students new, Technical section for the study of first cycle (three years) which is progressive continuance of the study at Technical College in the following study groups: machine engineering study group with subsections in the field of processing technical engineering and industrial engineering, electro-technical study group with subsections in the fields of electronics and automatics with electro technical engineering and, finally, informatics study group with two subsections – programming and informatics technologies and computers.

Starting with this new section Faculty changes its name into the Faculty for Traffic and Technical Engineering.

Саобраћајно-технички факултет

Саобраћајни факултет у Добоју основан је на иницијативу Више техничке школе из Добоја и Скупштине општине Добој, Одлуком Народне скупштине Републике Српске 28. јула 2005. године.

На Факултету је предвиђено да основни студији траје 4 године, а одобрени су следећи смјерови: друмски и градски саобраћај, жељезнички саобраћај, поштански саобраћај, комуникације, логистика.

Факултет је у школској 2005/06. години започео упис студената на два, од пет смјерова, за стицање звања дипломирани инжињер жељезничког саобраћаја и дипломирани инжињер друмског и градског саобраћаја.

У току школске 2005/06. године Саобраћајни факултет уводи нови, Технички одсјек за студију првог циклуса (3 године) који представља прогресивни континуитет наставе започете на Вишеј техничкој школи и то: машинска студијска група са смјеровима производно машинство и индустриски инжињеринг, те електротехничка студијска група са смјеровима електроника и аутоматика и електротехничко инжињерство, као и информатичка студијска група са два смјера - програмирање и информационе технологије и рачунари.

Увођењем новог одсјека Факултет мијења назив у Саобраћајно технички факултет.

Факултет за у служни менаџмент

Факултет за у служни менаџмент прва је приватна високошколска установа са сједиштем у Добоју. Прва генерација студената уписане је 2006. године.

Програм Факултета је намењен образовању професионалних менаџера у у служним дјелатностима. Након завршених студија, у служни менаџери посједују неопходне компетенције за успјешно вођење сложеног услужног бизниса у промјенивом глобалном окружењу. Основне студије трају три године, а програм је усклађен са одредбама Болоњске декларације.

У оквиру Факултета за у служни менаџмент понуђени су студијски програми: Менаџмент у финансијским услугама и Менаџмент у јавним услугама. Настава је усклађена са програмом Факултета за у служни бизнис из Новог Сада.

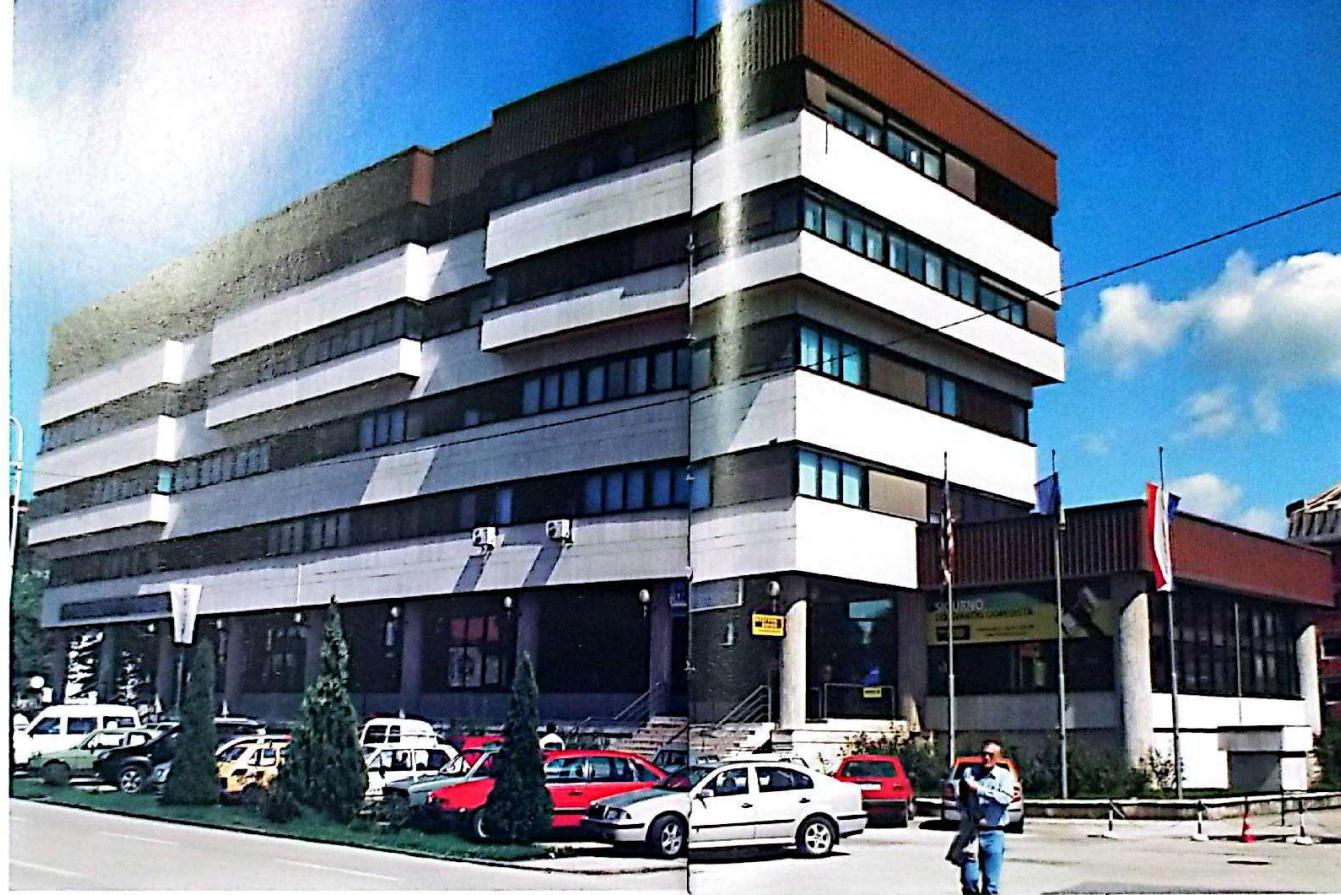

Faculty for management in service

Faculty for management in service is the first private high school in-stitution with head office in Doboj. First generation of student started in school season 2006/07.

Faculty program is made for education of professional managers in service business. After studies, managers from this Faculty have all necessary competences for successful running complicated business in service business. Basic study last three years and studies program is coordinated with the propositions of Bologna declaration.

There are following sections of programs in faculty for management in service business: Management in finance service and Management in public service. Complete program is in coordination with a program of Faculty for Services in Business from Novi Sad.

Слобомир П Универзитет

Причу о првом приватном универзитету на овим просторима започели су брачни пар, Мира и Слободан Павловић, бизнисмени из Чикага, оснивајући Слобомир П Универзитет у чијем саставу се налази 6 факултета у Слобомиру и Добоју:

Факултет за економију и менаџмент, Факултет за информационе технологије, Правни факултет са Општим одсјеком и Одсјеком за општу безбједност, Пореска академија, Филолошки факултет и Академија умјетности са Одсјеком за дизајн и графику, Одсјеком за општу музичку педагогију и Одсјеком за драмску и филмску умјетност, на коме је шеф Одсјека реномирана драмска умјетница Љиљана Благојевић.

Предавачи на Универзитету су професори и научни радници са београдског, новосадског и бањалучког универзитета, а једна од привилегија студената Слобомир П Универзитета је и могућност да наставу на

Slobomir P University

The couple Mira and Slobodan Pavlovic, businesspersons from Chicago, founded first private University in this region. It is consisted six faculties.

Faculty on Economy and Management, Faculty of Informatics, Faculty of Law with two sections, Tax academy, Faculty of Philology and Academy of Arts with two sections – section for design and section for graphics, Section for general music pedagogy and section for drama and film. Head of this section is famous actress from Serbia, Mrs. Ljiljana Blagojevic.

University teachers are the professors and scientists from Belgrade, Novi Sad and Banja Luka universities. One of the privileges of the students of the University we are talking about is to have teachers from some USA universities.

неким предметима прате и у реализацији иностраних професора са америчких универзитета.

Студентима су на располагању модерно опремљене учионице са свим потребним училима, информатичке лабораторије, библиотека, рачунари, интернет конекција пуну 24 часа, сала за рекреацију, ресторан, терени за одбојку и рукомет. Универзитет ради по принципима Болоњске декларације.

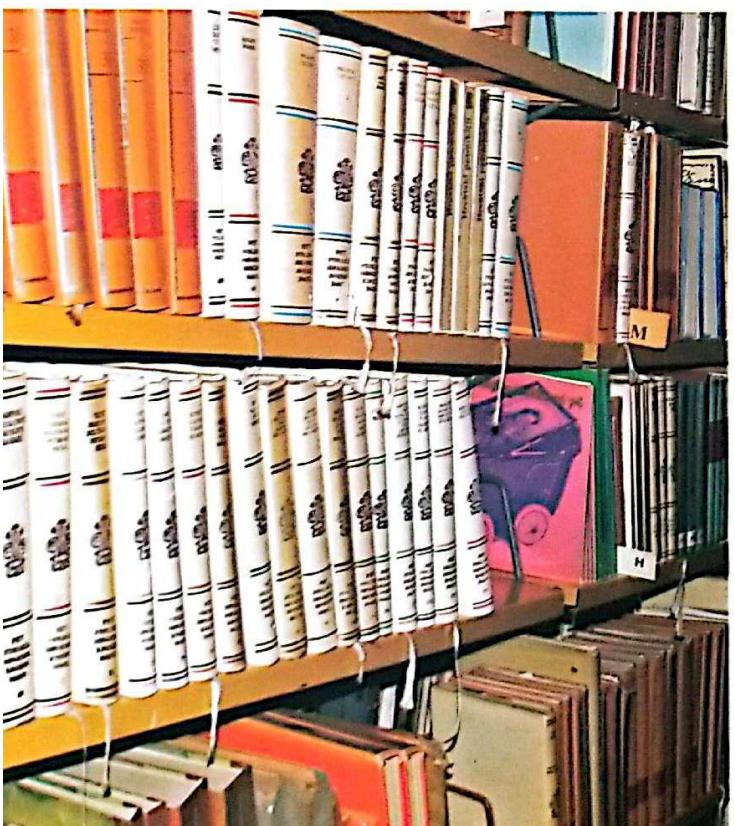
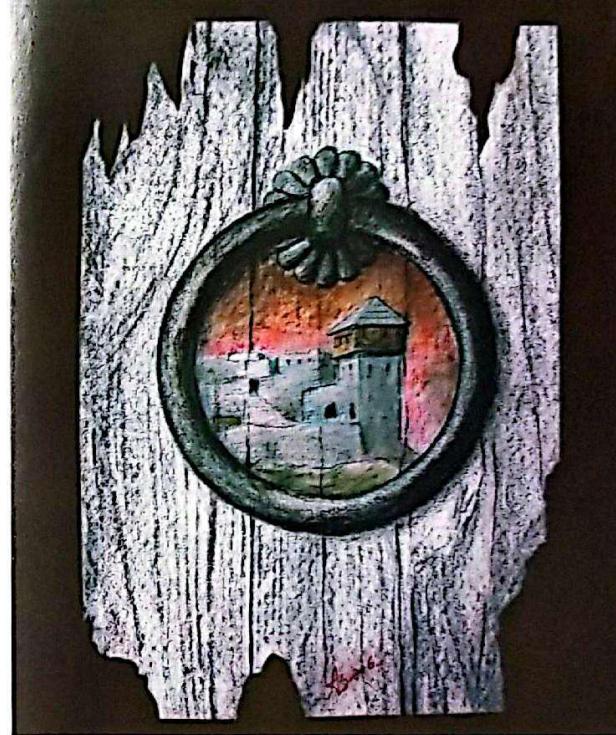
На основу сарадње са University of Washington, студенту се нуди могућност да, под одређеним условима, слуша наставу на поменутом америчком универзитету у трајању од највише годину дана, а споразум поред несметане флукутације студената омогућава и „размјену“ америчких и домаћих професора.

Студенти могу обављати стручну праксу у компанијама породице Павловић и тако стицати нова практична знања, а у плану је да се најбољима међу њима омогући и одласци у иностранство.

Students have modern classrooms with all necessary teaching items, informatics cabinets, library, computers, 24 hours internet connection, gymnastic hall, restaurant, volleyball and handball fields. University is in accordance with Bologna Declaration.

Based on cooperation with University of Washington students of Slobomir P University may have classes at the USA University of Washington for 1 year maximum. Agreement of two universities in question means students and professors exchange with no administrative disturbances.

Students have the possibility of practice in the companies belonging to the Pavlovic family with real chance for the best to go to live and work in abroad.

КУЛТУРНИ
ЖИВОТ

COULTURAL
LIFE

Центар за културу и образовање

Зграда Центра за културу и образовање у Добоју саграђена је 1953. године. Седамдесетих година услиједила је доградња још једног спрата и реконструкција електричне мреже. До 1990. године ова установа дјеловала је под именом Раднички универзитет.

Своју активност Центар за културу и образовање реализује кроз три дјелатности: Сценска култура и филмска умјетност, Умјетничка галерија и Опште и стручно образовање.

Центар се издвојио као регионална установа културе која током године организује неколико значајних културних манифестација као што су: Театар фест, Богојављенски концерт, Добојски ликовни салон, Смотра добојских стваралаца...

Центар располаже пословним простором од 1.300 квадратних метара.

Culture and Education Center

Culture and Education Center building in Doboј was built in 1953. In the 70's, power system in the building was reconstructed getting one additional floor at the same period. Until 1990, the name of this institution was Radnicki univerzitet.

Three basic activities of the Center in question are Scene culture and film, Art gallery and Education.

Center is regional institution with the most important cultural manifestations: Teatar Fest, Bogojavljenski concert, Doboј paint gallery, etc.

Total surface of the Center is 1.300 square meters.

Музеј у Добоју

Регионални музеј у Добоју основан је 8. новембра 1956. године, са задатком да прикупља, чува, правно и технички штити и презентује, кроз сталне и повремене изложбе, свеукупну културну баштину града и регије Добој.

Музеј у Добоју је комплексног типа, што значи да прикупља музејске предмете из области археологије, етнологије, историје, историје умјетности, као и предмете из области природних наука.

За попа вијека постојања и рада Музеј у Добоју прикупљио је и чува богате збирке којима вјеродостно и на стручан начин може презентовати дугу и бурну прошлост града и регије, од палеолита – 50 000 година п.н.е. до наших дана.

Послије десецију и по тешког периода за Музеј у Добоју, коначно је дошло вријеме за његову потпуну ревитализацију. Заједничким напорима Министарства просвјете и културе Републике Српске и Општине Добој, као оснивача, обављена је темељна реконструкција крова зграде Музеја. Предстоје дослови на уређењу ентеријера и постављању сталне изложбене поставке, чиме ће ова установа културе бити напокон отворена за јавност. То ће свакако значајно допринијети богатству и квалитету укупног културног живота у граду Добоју.

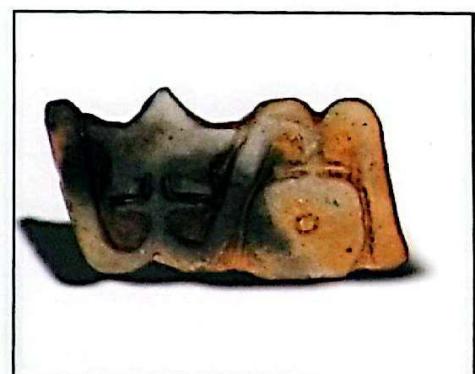
Museum of Doboј

Regional museum in Doboј was founded on 8th November of 1956, with basic task to collect, keep, legally and technically keep and present cultural treasure of town and region of Doboј, at permanent and occasional expos.

Museum in Doboј is a complex institution since it collects museum items from the fields of archeology, ethnology, history, history of art and items from the field of natural sciences.

In 50 years of existence, Doboј museum have been collecting, taking care about rich collections that expertly may support long and rich history of town and region, from the Age of Paleolithic - 50.000 years before the New Age to the present days.

After 15 hard years for Doboј museum, it is right time for its full revitalization. By common efforts of the Ministry of Education and Culture of Republika Srpska and Doboј Municipality as a founder of Museum, a detailed reconstruction of the museum building roof was done. Reconstruction of an interior and permanent expo is still to be done and established, which will make this institution finally open for public. That will contribute the richness and the quality of cultural life in the town of Doboј.

Народна библиотека Добој

Настављајући традицију предратних читаоница с почетка прошлог вијека, Народна библиотека Добој отпочела је с радом 9. маја 1946. године.

Библиотека има статус самосталне јавне установе са својством правног лица и имовином у државној својини. Обавља функцију матичне библиотеке на подручјима општина: Добој, Дервента, Модрича, Вукосавље, Петрово, Брод, Шамац и Теслић. Прима читаоце сваког радног дана од 7 до 20 часова, а суботом од 7 до 14, тако да седмично радно вријеме траје 72 часа.

У првој половини 2006. године фондови Народне библиотеке Добој садрже: 75.184 књиге, 1.231 годишње периодике и до 40.147 разноврсних серијских публикација, што укупно представља 116.652 јединице библиотечке грађе. У том периоду било је 4.259 чланова, а на читање су издате 19.782 књиге, 3.620 новина и 95 часо-

писа. Библиотеку је посјетило 20.937 корисника услуга.

Књижевни фонд је разврstan према УДК систему, а представљен је у алфабетском и стручном лисном каталогу. У библиотеци је у припреми програм за аутоматизацију библиотечког пословања „Winisis – Библио”, а за интерне потребе развијена је сопствена апликација „Публико 2004”.

У библиотеци је запослено 25 радника, од чега је 20 стручних библиотечких радника.

У оквиру издавачке дјелатности, 1995. године наставио је са излажењем предратни часопис „Значења”.

Међу многобројним наградама издавају се: Признање Културно-просвјеће у заједнице Босне и Херцеговине (1972.), Спомен-плакета општине Добој (1974.) и Награда „Ђорђе Пејановић” за најбољу библиотеку Републике Српске у 2006. години.

Peoples library Doboј

People's Library in Doboј was founded in 1946, continuing tradition of pre-war libraries from the beginning of the past century.

This library has a status of independent public institution with a legal status and property belonging to the state. It is the home library for the following municipalities: Doboј, Derventa, Modrica, Vukosavlje, Petrovo, Brod, Samac and Teslic. It is open every from 7 a.m. to 8 p.m. every working day, on Saturday days from 7 am to 2 pm with a total of 72 weekly working hours.

In the first half of 2006, Doboј Library has 75.184 books, 1.231-year magazines, and around 40.147 different publications. These give us total number of 116.652 library units. At that time, Library has 4.529 registered members, 19.782 rented books, 3.620

newspapers and 95 magazines. There were 20.937 library visitors in the period we are talking about.

Books found is separated in accordance the international library standards, presented by alphabetic and fields catalogue. Library uses specialized software called "Winisis – Biblio" and internal software developed by library informatics personnel named "Publiko 2004".

It has 25 employees (20 experts – librarians).

The library regularly publishes magazine "Значења".

Some of the library awards for this library are award from Cultural-educational association of BH (1972), Memo Certificate by Municipality of Doboј in 1974 and award "Đorđe Pejanović" for the best library in Republika Srpska in 2006.

Културно-умјетничко друштво „Добој“

Културно-умјетничко друштво „Добој“ из Добоја обновило је свој рад и регистровано под овим именом 1994. године, чиме, као правни наследник, наставља традицију некадашњег КУД „Исмет Капетановић“, које је са великим успјешком дјеловало у овом граду више од три деценије.

КУД „Добој“ својом интензивном и плодном активношћу, нарочито у посљедњих неколико година, дјелује као истински светионик на пољу културног аматеризма, показујући неисцрпну љепоту, снагу и привлачност традиционалне свирке, пјесме и игре свих народа који живе на овим просторима.

Посебну активност у оквиру КУД-а испољиле су вокално-инструментална, фолклорна и хорска секција, које у свом окриљу окупљају преко 500 младих људи, углавном средњошколске и студентске омладине.

Од обнављања свога рада до данас КУД је имао бројне успјешне наступе у Републици Српској, Федерацији БиХ, те у Србији и Словенији. За разноврсност репертоара и љепоту културно-умјетничких остварења КУД „Добој“ добио је бројна признања и награде. Најзначајнији успјех остварен је на Међународној смотри фолклора „Златни опанак“ у Ваљеву (Србија) 2006. године, где је првога дана у конкуренцији 32 друштва КУД „Добој“ са кореографијом „Озренски вез“ освојио прво место. За стваралачки и плодносан рад Друштво је 2006. године награђено и новчаном наградом од стране Скупштине општине Добој, а поводом 26. марта, Дана Општине. Предсједник Друштва је Роза Јовић а секретар Владо Кајганић.

Cultural-artistic association “Doboj”

Cultural – Art Association Doboj from Doboj has renewed its work and it has been registered under actual name in 1994 continuing, as a legal successor, long tradition of CAA "Ismet Kapetanovic", which was working in this town for more than 30 years.

During the last few years, CAA "Doboj" has intensive activities in the field of cultural amateurism, showing endless beauty and strength of a traditional music, songs and dance of all ethnicities living in this region.

The most active sections within the CAA "Doboj" are vocal-instrumental section, folklore section and choir section with more than 500 young people members, mostly high school and faculty students.

Since it's renewing, to present days, CAA have had many successful tour in Republika Srpska, BH Federation, Serbia and Slovenia. They got many awards for their shows and performances. The most important success was the one in The International Exhibition of the Folklores "Zlatni opanak", held in town of Valjevo (Serbia) in 2006. It won the first place of first day in competition of 32 CAA's by performing "Ozrenski vez". On behalf of 26th March, The Day of Doboj Municipality it won a money prize given by The Municipal Assembly of Doboj.

Градски хор

City choir

Градски хор еволуирао је из мјешовитог хора, који је под војством професора Саше Павловића, почео са радом 1999. године. Хор Павловића, око педесет чланова и дјелује у оквиру КУД „Добој“.

Велики број наступа за културне потребе широког спектра наручилаца хора, као и дјије златне награде на међународним такмичењима хорова, довољно говори о значају и нараслој потреби града за оваквим музичким бићем. Нажалост, једностран етузијазам диригента и чланова Хора још није довољно препознат, нити је добио адекватну подршку града и Општине. Упркос томе Хор наставља започети успон и пред собом има абициозне планове.

Највеће остварење до сада Хор је постигао извођењем комплетне литургије св. Јована Златоустог, са којом је наступао у цркви „Св. Петра и Павла“ у Добоју, манастиру Озрен, манастиру Липље, као и у православним храмовима широм добојске и сусједних општина.

City choir grow up from the mixed choir headed by Professor Sasa Pavlovic, in 1999. Today it has 50 members. Legally it is a part if CAA "Doboj".

Many tours for the cultural needs of wide spectra and two golden prizes in the International Choirs Competitions, supports the importance of the city needs for this kind of the music body. Unfortunately, one-side enthusiasm of the chief and the choir members is not recognized enough, nor it got any significant support by the local authorities. In spite of that, the choir continues with rising up having very ambitious plans for the future.

The most important success so far the choir won by performing complete liturgy of St. Jovan Zlatousti in the church of "ST Petar and Pavle" in Doboј, monastery Ozren, monastery Liplje and in orthodox temples in Doboј and neighbor municipalities.

Етно-група „ИВА“

Етно-група „Ива“, као самостални ансамбл у оквиру КУД „Добој“, основана је априла 2004. године од стране проф. Саше Павловића. Првенствено, циљ Етно-групе је чување и афирмација музичког блага ширег добојског подручја, као и осталог традиционалног српског музичког блага. Етно-група је до сада имала преко тридесетак наступа за потребе културних дешавања на подручју општине Добој. Највећи успех постигнут је на Мајским музичким свечаностима у Бијељини 2005. године, такмичењу међународног карактера, освајањем сребрне медаље.

Ethno group "IVA"

Ethno group "Iva", as independent ensemble within CAA "Doboj", was founded in April of 2004, by the Professor Sasa Pavlovic. The first goal of an ethno group "Iva" is keeping and affirmation of music treasure across Doboј area. It already had over thirty concerts in Doboј region. The biggest success it made in Bijeljina, in 2005 when it won the silver medal at the international choir competition.

СПОРТ

SPORT

Општински спортски савез

Општински спортски савез Добој обновио је свој рад у јануару 2001. године, као легитимни наследник некадашњег СИЗ-а за физичку културу и спорт, односно Општинског фонда за спорт и физичку културу. Његова основна функција је омасовљење, унапређење и афирмација рада спортских клубова, савеза и друштава, као и газђовање спортским објектима у граду, а све у циљу што масовнијег и квалитетнијег бављења спортом и физичком културом грађана општине Добој. Активности Општинског спортског савеза финансирају се из буџета Општине. Чланство у Савезу за сада су уговором верификовала 42 спортска клуба.

Од значајнијих спортских манифестација које се одржавају под окриљем Општинског спортског савеза свакако спадају „Међународне ђурђевданске трке мира“ и „Избор најбољих спортиста године општине Добој“. Савез значајну помоћ пружа и у организацији традиционалног Божићно-новогодињског турнира у малом фудбалу“ и „Међународног рукометног ТВ турнира шампиона“. Уз финансијску подршку, Савез пружа помоћ спортским клубовима и у организационом и кадровском смислу, као и на плану информативних и књиговодствених услуга.

Потписници уговора о удрживању у Општински спортски савез су: ФК „Слога“ Добој, ФК „Никос Канбера“ Руданка, ФК „Требава“ Осјечани, ФК „Жељезничар“ Добој, ФК „Вучијак“ Мајевица, ФК „Полет“ Подновље, ФК „Наша крила“ Костајница, ФК „Рудар“ Станари, ФК „Озрен“ Пакленица, ФК „Хадук“ Кожухе, ФК „БСК“ Бушлетић, ФК „Борци“ Которско, ФК „Озренски соколови“ Бољанић, Клуб малог фудбала „Добој“ Добој, Рукометни клуб „Слога“ Добој, Одбојкашки клуб инвалида Добој, Карате клуб „Слога - Нова Форма“ Добој, Џију-џицу клуб „Полицијац“ Добој, Теквон-до клуб „Добој“ Конг-фу „Змај“ Добој, Кик-бокс „Спектар“ Добој, Карате клуб „Вила“ Добој, Атлетски клуб „Добој“, Кошаркашки клуб „Фин-До“, Женски одбојкашки клуб „Никос Канбера“ Руданка, Картинг клуб, Тениски клуб „Добој“, Шаховски клуб „Добој“, Кајак-кану клуб „Вал“ Добој, Стонотениски клуб, Клуб дизача тегова, Српско соколско друштво „Свети Ђорђе“ Добој, ССД „Свети Сава“ Бољанић, ССД „Крњин“ Јескове Воде и Друштво педагога физичке културе.

Са најдужом и најбогатијом традицијом су Рукометни клуб „Слога“ и Фудбалски клуб „Слога“, који су носиоци развоја рукометног, односно фудбалског спорта на подручју општине Добој.

Рукометаши „Слоге“ из Добоја успјешно се такмиче у Премијер лиги БиХ, налазећи се стално при самом врху табеле. У 2005. години били су побједници Купа Босне и Херцеговине.

Фудбалски клуб „Слога“ такмичи се у Првој лиги Републике Српске, са реалним изгледима да ускоро постане премијерлигаш.

Municipal sports association

Municipal Sports Association has renewed its activities in January of 2001, as a legal successor of former Institute for Sport, that is Municipal Fund for Sport. Its basic function is to enlarge, develop and affirm sports clubs, associations, and unions in order to increase level of sports activists in the town. Municipality finances activities of Municipal Sports Association through the municipality budget. Presently, there are 42 members of the Association.

Some important sports manifestations covered by Sports Association are "International Djurdjevdan Races of Peace", "Election of the Municipality Best Sportiest". Association gives significant help to the organizers of traditional "Christmas - New Year Indoor Football Tournament" and "International Handball TV Tournament of the Champions". Besides financial help, Association supports clubs by helping them in structural and organizational way.

Members of the Municipal Sport Association of Doboј municipality are: FC "Sloga", Doboј, FC "Nikos Kanbera", Rudanka, FK "Trebava", Osjecani, FC "Zeljeznicar", Doboј, FC "Vucijak", Majevac, FC "Polet", Podnovlje, FC "Nasa krila", Kostajnica, FC "Rudar", Stanari, FC "Ozren", Paklenica, FC "Hajduk" Kozuhe, FC "BSK", Busletic, FC "Borac", Kotorsko, FC "Ozrenski sokolovi" Boljanic, Indoor FC "Doboј", HC "Sloga" Doboј, VCI "Doboј", KC "Sloga-Nova forma" Doboј, JJC "Policajac" Doboј, Tekvon-do Club "Doboј", Kung fu Club "Zmaj", Kick Boxing Club "Spektar", Karate Club "Vila" Doboј, Athletic Club "Doboј", BC "Fin-Do" Doboј, WVC "Nikos Kanbera" Rudanka, Carting Club, Tennis Club "Doboј", Chess Club "Doboј", Kayak Club "Sveti Djordje" Doboј, Table Tennis Club, Weight Lifters Club, Srpsko sokolско друштво "Sveti Djordje" Doboј, SSD "Sveti Sava" Boljanic, SSD "Krnjin" Ljeskove Vode and Association of physics teachers.

The longest and the most famous traditions have Handball Club "Sloga" Doboј and FC "Sloga" Doboј – leaders of handball and football in Doboј region.

HC "Sloga" Doboј is member of Premier League of BH, constantly one of the best teams in the league. HC won the National Cup Trophy in 2005.

FC "Sloga" Doboј is member of the First Division of Republika Srpska with a good chance to become member of the BH Premier League soon.

Међународне ђурђевданске трке мира

International djurdjevdan races of peace

Међународне ђурђевданске трке мира приређују се сваке године почетком мјесеца маја и представљају једну од најмасовнијих спортских манифестација у граду Добоју, па и шире. Организатор трке је Општински спортски савез Добој, уз техничку асистенцију Атлетског клуба Добој и Друштва педагога физичке културе Добој. Генерални покровитељ ове спортске манифестације је Општина Добој.

The regular term for International Djurdjevdan Races of peace is beginning of May and it is one of the most massive sport manifestation in Doboј Town. The organizer of the race is Municipal Sports Association, technically supported by Athletic Club "Doboј" and Associations of Physics Classes' Teachers Doboј. General sponsor of this manifestation is Doboј Municipality.

Међународни рукометни турнир шампиона

Ово је велика међународна смотра рукомета у Добоју, по којој се у ширим размјерама препознаје не само овај град, већ са њим и Република Српска и БиХ у целини. Током своје тридесетседмогодишње историје овај турнир окупљају истинске шампионе рукомета из највећих европских држава и најславнија рукометна имена старог континента. Добој живи за овај фестивал рукомета, што потврђују и препуне трибине посјетилаца током четврдневног рукометног надметања.

У организацији Општине Добој, а у техничкој реализацији РК „Слога“ Добој, турнир се по правилу одржава крајем мјесеца августа. Већ дуги низ година генерални покровитељ Турнира је Влада Републике Српске а генерални спонзор Општина Добој.

International handball tournament of the champions

This tournament is a great international manifestation of handball in Doboј. During its 38 years long tradition, tournament had a lot of famous participants – champions of their national champions in the best leagues worldwide. Doboј town lives for this tournament – five days long festival of handball in the last week of August.

Organized by the Municipality of Doboј, technically implemented by HC "Sloga" Doboј this tournament organization is regularly supported by the Government of RS and Doboј Municipality, as general sponsor

Соколска друштва

На подручју општине Добој дјелују три соколска друштва: Српско соколско друштво „Свети Ђорђе“ Добој, ССД „Свети Сава“ Ђољанић, ССД „Крњин“ Јескове Воде, и пет соколских чета: Соколска чета „Цвијетин Тодић“ Стријежевица, СЧ „Свети Сава“ Трбук, СЧ „Бошко Бањанић“ Бушлетић, СЧ Палежница Доња и СЧ Зелиња Горња.

Сва ова друштва и чете дјелују у оквиру Соколске жупе Добој, а у складу са програмом и циљевима Витешке организације „Српски соко“, која наставља традицију свеславенских сокола (прво соколско друштво основано у Прагу 1862.) на тјелесном и духовном васпитању омладине. Прво соколско друштво „Српски соко“ основано је у Добоју фебруара 1913. године.

Основна активност поменутих соколских друштава и чета односи се на омасовљење организације, међусобне сарадње и повезивања, те на обнављање рада „Сокола“ у другим срединама, а нарочито оним која имају богату соколску традицију. Поред послова на организационом плану, „Српски соколи“ приређују и редовне годишње слетове, као и соколска витешка надметања. Веома је запажено и њихово дјеловање на културном и духовном плану, где посебну пажњу поклањају чувању и његовању најузвишијих моралних и духовних вриједности српског народа. Учешће „Сокола“ запажено је на свим народним окупљањима, од којих су многа организована и под њиховим патронатом. Једно од таквих саборовања је и јединствена културно-духовна манифестација „Дан чаја на Озрену“, коју организује ССД „Свети Сава“ из Ђољанића сваке године на Усјековање главе св. Јована Крститеља (11.септембар).

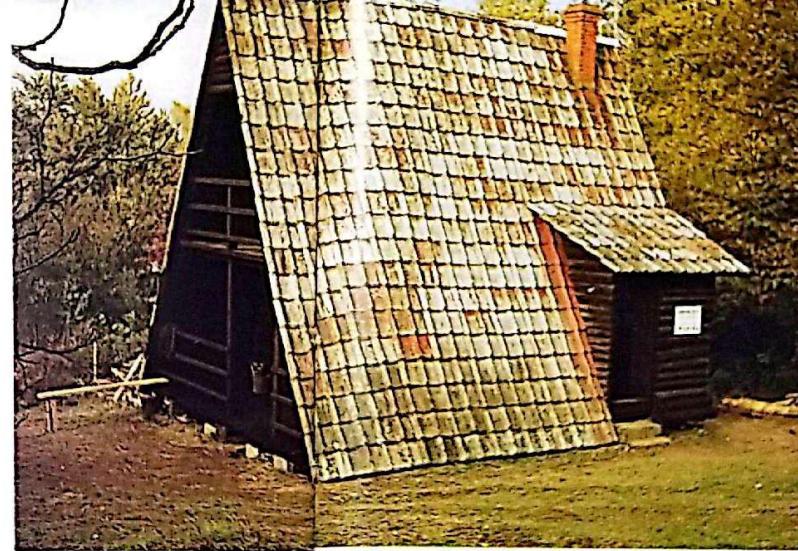
“Sokolska (hawks) associations”

There are three hawks' associations within the territory of Doboј municipality: Srpsko Sokolosko Association "St Djordje", Doboј, SSA "Sveti 'Sava", Boljanic, SSA "Knjin", Ljeskove Vode and five hawks' guards: Sokolska Guards " Cvijetin Todic" from Strijezevica, "Sveti Sava" from Trbuk, "Bosko Banjanin" from Busletic, Paleznica donja and Paleznica Gonja.

All this associations and guards act within Hawks' Parish Doboј, in accordance with program and principles of Knights Organization "Serbs Hawks", which continues tradition all Slovenes hawks (first fhawks' association was founded in Prague, in 1862) of physics and spiritual education of the youth. First hawks' association in Doboј was founded in 1913.

Basic activities of the above-mentioned hawks' associations and guards are to enlarge the organization, inter cooperation and contacting and to renew the activity of hawks' associations in other regions with reach tradition of this kind of associations. Serbs hawks organize regular annual meetings and falcon's knight competitions. It is necessary to point out their activities in the field of culture and spiritual culture. They especially take care about keeping Serbs' most important moral and spiritual values. One of the most important people's session organized by this associations is "Days of Tea at the Mountain of Ozren". Hawks' Association "Sveti Sava" organizes this manifestation regularly every year on the saint day of Usjekovanje glave Sv. Jovana Krstitelja, on 11th of September

ТУРИЗАМ И
УГОСТИТЕЛЬСТВО

TOURISM AND HOTEL
TOURISM

Спортски центар “Цунгла”

Прва фаза изградње Спортског центра “Цунгла” завршена је 2003. године. Ријеч је о комплексу који у своме саставу располаже модерним олимпијским, школским, рекреативним и дјечјим базеном укупног дневног капацитета око 5.000 гостију. Поред базена, у саставу комплекса, налази се и 36 локала различитог садржаја, те дискотека површине 2.500 квадратних метара капацитета 5.000 гостију, а око базена су подигнуте трибине које могу примити 2.500 посматрача.

Спортски центар “Цунгла” покрива површину од 26.000 квадратних метара у граду Добоју, непосредно уз магистрални пут М-17, а посједује сопствени паркинг простор за око 500 гостију, док је у току градња подземних гаража које ће моћи примити 225 аутомобила. У саставу ове компаније, чији је власник господин Драго Ђурић, послује и радио станица “Цунгла радио”.

Пројекат овог центра предвиђа у другој и трећој фази градњу још два модерна хотела са хелиодромом, затворени базен за ватерполо, куглану и дворану за спортске припреме.

Sports center “Jungle”

First phase of the SC construction was finished in 2003. The object in question is consisted of modern Olympic, school, recreational and swimming pool for children. Within this Center there are 36 restaurants and coffee shops and discothèque of total surface 2,5 thousands square meters and 5000 visitors capacity. Stands surrounding open Olympic pool are enough for 2.5 thousands visitors.

Totally, SC “Jungle” covers 26 thousands square meters, placed besides the regional road M-17, with parking space for 500 vehicles. Now, owner of SC “Jungle” builds underground garages for 250 vehicles. Structural part of the SC “Jungle” whose owner is Mr Drago Djuric, is a radio station “Jungle Radio”.

Projects for second and third phase of SC “Jungle” construction mean construction of two modern hotels with helicopters landing spot, indoor swimming water polo pool, bowling hall and sports training hall.

Дуга Њива

Подручје Дуге Њиве, као највиша кота планине Требаве, налази се на надморској висини од 620 метара. Као географско и духовно средиште требавског краја Дуга Њива је простор на којем се додирују и граниче општине Добој и Модрича.

Дуга Њива је, због оптималне надморске висине и изразито богате четинарске и листопадне шуме, права ваздушна бања и омиљено излетиште Добојлија и Модричана. Са Добојем је повезана путем који је асфалтиран у дужини од 21 километра, док се дионица од 9 километара припрема за асфалтирање.

По завршетку грађанског рата у БиХ на Дугој Њиви је саграђена православна црква и подигнута споменици ослободиоцима из Другог светског и посљедњег отаџбинског рата. На Дугој Њиви је подигнуто и неколико репетитора радио и телевизијских кућа и мобилних оператора.

Сваке године на Видовдан и посљедње недеље у јулу, на Дугој Њиви се одржавају традиционални народни зборови.

Скупштина општине Добој покренула је иницијативу да Влада Српске прогласи подручје Дуге Њиве заштићеном еколошком зоном.

Duga Njiva

The area of Duga Njiva, as the highest quote of Trebava Mountain is at 620 meters above the sea level. It is geographic and spiritual center of Trebava area and border area of the municipalities of Modrica and Doboј.

Due to optimal height above the sea level and rich different types of forests, Duga Njiva is an excellent air spa and favorite picnic area of Doboј and Modrica citizens. Connection with Doboј is asphalt road long 21 Kilometers, with one part, long 9 Km, of the road under preparation for asphalting procedure.

After the civil war in Bosnia and Herzegovina, Orthodox Church was built in Duga Njiva as well as the monuments for the soldier-liberators of the region in the World War II and last, vernacular war. There are few transmitters belonging to several radio and TV stations and mobile operators.

Every year on Vidovdan and in the last week of July, there are peoples' aathering in Duga Njiva.

Doboј municipal assembly initiated The Government of Republika Srpska to proclaim Trebava as protected ecological zone.

Добојска тврђава

У сјеверној Босни, на мјесту где планине Балкана благо падају у низије, у 13. вијеку израсли су тврђава и варош Добој. Резултати археолошко-историјских истраживања показују постојање једног ријетког континуитета људског насељавања око Добоја. Овде има трагова из старијег и млађег каменог доба, затим из бронзаног и жељезног доба. Такође, постоје сигурни трагови да је још у вријеме праисторије пробијена долином ријеке Босне комуникација од Паноније до Медитерана.

Добојску тврђаву граде краљеви Босне из куће Котроманића и доказ имају порасле економске моћи земље. Доласком Турака (1476. године) и обимним поправкама тврђаве (1490. године), хришћани, дотадашњи чувари тврђаве, замијењени су новим чуварима Турцима. Године 1852. цариградским рјешењем чувари напуштају добојску тврђаву.

Артур Еванс, познати свјетски археолог, назвао је добојску тврђаву, 1875. године, најинтересантнијом реликвијом читаве Босне, а у садашњем времену она је добро очуван културно-историјски споменик вриједан пажње археолога, историчара, умјетника, а нарочито туриста за које постаје незаобилазно одредиште на проласку кроз Републику Српску и БиХ.

Doboј fortress

In Northern Bosnia, at the place where the mountains of Balkans softly become valleys, in 13th century, town of Doboj and Doboj Fortress grow up. Based on archeological-historian researches, we may say that that Doboj inhabitance has rare continuity of human existence in the region of Doboj. Here, there are some traces from the Older and Younger Stone Age, from the Age of Bronze and Metal Age. In addition, there are some certain traces that there was communications corridor between Panonija and Mediterranean, even in the age of Prehistory.

Doboj fortress was built by the kings of Bosnia, by the Dynasty of The Kotromanic family. That was one of the proofs of the growing Bosnian economy. When the Turks came (in 1476), they undertook some reconstruction and reparation works (in 1490). Fortress guards – Christian were replaced with new Turkish guards. In 1852, Turkish guards abandoned the Fortress upon the Decision from Carigrad.

In 1875, famous world archeologist Mr Arthur Evans called Doboj Fortress the most interesting relic of whole Bosnia. Presently, the Fortress is a cultural and historical monument in a good shape, attracted to a lot of archeologists, historians, artists and especially tourists visiting it on their way through Bosnia and Republika Srpska.

Туристичко-рекреативни центар “Преслица”

Добојски Институт за економику сачинио је 1986. године студију дугорочног развоја Преслице у туристичко-рекреативни центар. Позната забивања у Биху спријечила су реализацију овог пројекта, да би тек након двадесет година, захваљујући одлучности и разумевању општинског руководства и начелника Обрене Петровића, овај пројекат доживио своју практичну реализацију.

Подручје Преслице припада побрђу или подгорини Озрена, у југоисточном дијелу општине Добој. Овај пејзаж је шумовита зараван са надморском висином од 250 до 380 метара и површином око 2.100 хектара.

Природа је Преслицу обдарила онако како то само она може: богатством шума и побрђа, обиљем потока и извора здраве и чисте воде за пиће, свежим,

Tourist - recreational center “Preslica”

Former Institute for economics in Doboј made in 1986 A Study of Long-term development of Preslica, Tourist recreational Center War again ceased the project of Preslica but 20 years after thanks to the municipal management and Mayor of Doboј, Mr Obren Petrović this projects was implemented.

Preslica area belongs to the Ozren Mountain, in South East part of Doboј municipality. This area is covered by forest with height of 250 to 380 meters. Total surface is 2.100 acres.

Preslica area is a rich natural reservation full of forests, hills, creeks, springs of pure and healthy drinking water and fresh and smelly

Горанско језеро пружа идеалне услове за одмор и рекреацију

миришљивим и опојним ваздухом и учинила је привлачном за свакога ко и једном дође да је види.

Постојање извора „слане воде“ на Преслици и недалеко термо-минералне воде у Сочковцу, указују на могућност лековитих својстава воде овог краја и развоја здравственог туризма.

У првој фази уређења комплекса Преслице очишћен је и уређен плато поред споменика борцима НОБ-а и доведена вода за пиће, а у наредном периоду по фазама ће се градити објекти спортичко рекреативног садржаја. Предвиђена је изградња фудбалских и тениских терена, те стазе за бициклизам, трчање и скијање, као и мање скакаонице за скијашке летове.

У саставу Туристичко-рекреативног центра Преслица налази се и Горанско језеро, омиљена љетна дестинација Добојлија. Језеро је удаљено 4 километра од града, на десној страни магистралног пута Добој-Петрово, у селу Јошава.

Горанско језеро подигнуто је акцијашким радом омладине и војске 1971. године. У почетку није постало атрактивно колико се очекивало, а разлог је што се у њему налазило доста муља, што је чинило воду непривлачном за купаче.

Тек након посљедњег рата Горанско језеро је уређено тако што му је дно бетонирано, плажа посуга ситним пијеском, а око изграђене скакаонице и мањи угоститељски објекти.

Сваке године, током љета, ово језеро постане претијесно да прими све купаче из Добоја и сусједних општина, који би се расхладили у овој планинској води.

Goransko Lake gives an ideal conditions for entertainment and recreation

air making of it very attractive to anyone who sees it at least once.

There are springs of salted water thermal-mineral water in Sockovac in the same area we are talking about. It gives an opportunity for development of Medical tourism.

First phase of project Preslica was to clean and repair Plato in front of the Monument to the soldiers in Second World War from this area. Further phases of the project mean to build some facilities for sports and tourism. Construction of the football, tennis playground, bikes paths, footing paths, skiing terrains and jumping platforms for ski jumping are to be done.

One of the parts of Preslica complex is Goransko Lake, artificial lake built in 1971. It is 4 kilometers far away from the Doboј town on the right side of the regional road Doboј – Petrovo, in the village of Josava. Due to muddy water at first, it was not become touristy attraction as it was supposed to be.

After the Civil War Goransko Lake was repaired, cleaned, the bottom of the sea was concreted, coast surrounding it was covered with a gravel and sand. In addition, some jumping platforms and restaurants were built.

During the summer every year this Lake becomes too small for all visitors from Doboј and neighbor areas.

Пећина у Становима

Село Станови смјештено је уз путни пут Добој-Станари-Бања Лука и локални пут Добој-Путниково брдо-Церовица. Село је удаљено од центра града 8 километара.

У овом насељу постоји пећина, коју у народу зову „Дјевојчица“. Легенда каже да је дјевојчица, која је била часна сестра у оближњој цркви, извршила самоубиство након што је над њом извршена обљуба. Црква је порушена у 16. вијеку. Дужином пећине, која се простире испод засека Пурачић, пролази рјечица Горуша. Ова природна знаменитост налази се надохвата урбаниог дијела насеља, али за сада још увијек без адекватног путног прилаза. Постоје озбиљни планови да се овдје приступи изградњи спортско-рекреативног центра „Пећина“, који би био од значаја за цјелокупан Крњин и град Добој.

Stanovi

Village Stanovi is placed beside the regional road Doboј-Stanari-Banja Luka and local road Doboј-Putnikovo Brdo-Cerovica. This village is 8 kilometers far from Doboј Town.

There is a cave in this village, by the local people named "Girly". Legend says that the girl-not church committed suicide after she was raped. The church in question was crashed down in 16th century. In the middle of the cave placed above the hamlet Puracic, flows river Gorusa. This natural monument is placed close to the urban part but still there is no road to it. Presently, there are some serious plans to build sports-recreational complex "Pecina" (cave in English), which will be so important for the whole area of Knin and town of Doboј.

Ресторани

Од ексклузивнијих ресторана на подручју општине Добој издавамо: ресторан „Вал“, „Шумадија“, „Далмација“, „Сити“, „Грација“ и „Оморика“ (сви у Добоју), те ресторани „Рибарска прича“ Руданка, „Гајић“ Шешлије, „Тргопревоз“ Шешлије и ресторан „Оливер“ Грабовица.

Ресторан „Рибарска прича“ у Руданци код Добоја
Restaurant "Ribarska prica" in Rudanca near Doboј

Restaurants

We have to point out some exclusive restaurants in Doboј municipality: "Val", "Sumadija", "Dalmacija", "City", "Grazia" and "Omorika" (all in the town of Doboј, restaurant " Ribarska prica" Rudanka, "Gajic" in Seslige, "Trgoprevoz" in Seslige and restaurant "Oliver" in Grabovica.

Ресторан „Далмација“
Restaurant "Dalmacija"

Мотел “Магистрала”

Мотел "Магистрала" налази се на ушћу Усоре у Босну у Добоју, поред магистралног пута Добој – Сарајево. Мотел располаже са 30 удобних лежајева, смјештених у комфорним собама са телефоном, ТВ и приступом на интернет, а комплетан простор је климатизован. У саставу Мотела је и ресторан са 100 мјеста и салом за састанке и презентације са 50 мјеста. Врхунски мајстори кулинарства у ресторану припремају јела домаће и интернационалне кухиње.

Испред мотела је чувани паркинг са видеонадзором за аутобусе и путничка возила.

Motel "Magistrala"

Motel "Magistrala" is placed at the delta of Usora and Bosnia rivers in Doboј, besides the regional road M-17. It has 30 beds in comfort rooms with phones, TV and Internet access. Complete Motel is air-conditioned. Motel restaurant has 100 seats with a meeting – presentation room with 50 seats. Top chiefs in the restaurant prepare national and international meals.

There is guarded parking in front of the motel with video monitoring for the passenger vehicles and busses.

Ловачко удружење "Фазан" Добој

Ловачко удружење "Фазан" у Добоју броји 970 чланова и по броју ловаца највећа је ловачка организација у Републици Српској.

Ловиште Ловачког удружења "Фазан" укупне је површине 83.260 хектара. Ловне површине чине 76.297, а неловне 6.963 хектара. Добојско ловиште подијељено је на пет ревира: Требава, Озрен, Крњин 1, Крњин 2, и Вучијак. Надморска висина ловишта креће се од 118 до 917 метара и спада у брдски тип ловишта.

На основу природних особености ловиште је богато срнјем дивљачи, зецом, фазаном и польском јаребицом. Од незаштићених врста дивљачи ловиште обилује дивљом свињом, нарочито на подручју Озрена, те лисицом, куном, а посљедњих година примјетан је и вук.

По цијелом подручју ловишта изграђене су ловачке куће, високе чеке и други ловни објекти, што укупно чини ово подручје веома атрактивним за ловни туризам.

У саставу ловачког удружења послује и властита фазанерија у којој се годишње произведе око 20.000 фазанских пилића за потребе властитог, али и других ловишта у Републици Српској и БиХ.

Hunters association "Fazan" (pheasant), Doboj

Hunters' Association "Fazan", Doboj has 970 members and it is the largest hunters' association in Republika Srpska.

Hunting ground of this Association "Fazan" is 83.260 hectares large. Hunting part is 76.297 hectares large and no hunting area is 6.963 hectares large. Doboj hunting ground contains five areas: Trebava, Ozren, Krnjin 1, Krnjin 2 and Vucijak. The height of the ground is from 118 to 917 meters above the sea surface.

This hunting ground is full of deer, rabbits, pheasants and gray partridges. The non-protected game in this hunting ground are wild hogs – especially at the Ozren Mountain, foxes, martens and, lately, wolves.

All over the hunting ground there are hunting lodges and other hunting buildings, which generally makes this hunting ground very attractive for the numerous hunters from Republika Srpska and Bosnia and Herzegovina.

This hunters' association owns farm of pheasants that produces approximately 20 thousands pheasant chickens per year for own needs and needs of others hunting associations from Republika Srpska and Bosnia and Herzegovina.

ХОТЕЛ „Интегра“ Doboј

Хотел „Интегра“ налази се на периферији града, југозападно од Добоја. Хотел располаже са 4 једнокреветне собе, 8 двокреветних (француски лежаји), 4 трокреветне и два апартмана. У саставу хотела налази се ресторан са 60 мјеста и кафана са 40 мјеста.

Хотел „Интегра“ је ексклузивног карактера, са врхунском кухињом и послугом. Комплетан простор хотела је климатизован.

Хотел „Босна“

Добојски Хотел „Босна“ најстарији је угоститељски објекат у граду. Послује у саставу Туристичко-угоститељског предузећа „Озрентурист“.

Хотел је „Б“ категорије, а посљедња фаза његове градње завршена је 1983. године. Хотел је капацитета 240 лежајева и 1.400 сједишта у затвореном и отвореном простору.

Угоститељско-туристичко предузеће „Озрентурист“ годинама је било носилац развоја угоститељско-туристичке привреде општине Добој.

Hotel „Bosnia“

Doboj hotel "Bosnia" is the oldest institution of this type in the town of Doboj. Structurally, it is part of Tourist-Restaurant Company "Ozrenturist".

It is hotel of "B" category and last phase of its construction was finished in 1983. It has a capacity of 240 beds and 1.400 seats indoor and outdoor.

Company "Ozrenturist" is the leader of the tourist and restaurant economy in Doboj municipality.

Информисање

Становништво дубојске општине информише се посредством електронских и штампаних медија, од којих један број има сједиште у Добоју док су остали из сусједних општина БиХ, па чак и из сусједних република Хрватске и Србије.

Од електронских дубојских медија програм емитују: Радио Дубој, Телевизија Дубој и Телевизија "Патрија", а од штампаних медија, редовно или периодично излазе листови: "Свitanja", "Vidici", "Glas komuna", "Poljo glas" и "Vozučica-Udrim".

Радио Дубој је једини електронски медиј на општини који емитује програм на сопственој фреквенцији 96,3 MHz. Почекао је са радом 1967. године и данас је јавни сервис грађана општине Добој. Телевизија "Патрија" приватни је медиј који емитује програм искључиво у кабловској телевизији, док Телевизија Дубој, поред кабловске телевизије, информише грађане посредством једносатне емисије "Хроника Дубоја" која се свакодневно емитује на фреквенцији прњаворске Телевизије "Канал 3".

Лист "Свitanja" настао је приватизацијом пријератног општинског гласила "Глас комуна", а нешто касније појављује се нова приватна новина под стариим називом "Глас комуна". Поред њих у Добоју још излази петнаестодневни лист "Vidici", гласило за пољопривреднике и село "Poljo glas" и периодично завичајно гласило Завидовићана "Vozučica-Udrim".

Media situation

Population of Doboј municipality gets the information through the electronic media and press. Some of them have their HQ's in Doboј, some of neighbor municipalities and some are from neighbor states Croatia and Serbia.

Electronic Medias in Doboј are Radio "Doboј", TV Doboј and TV Patria. Actual newspapers in Doboј are "Svitanja", "Vidici", "Glas komuna", "Poljo glas" and "Vozučica-Udrim".

Radio Doboј is the only electronic media in the municipality which broadcasts program using its own frequency 96.3 MHz. It was founded in 1967 and presently, it is public service of Doboј municipality citizens. TV "Patria" is a private media that broadcasts its program exclusively as a cable TV and TV Doboј broadcasts its program in the cable and one-hour daily news at the frequency of TV "Kanal 3" from Prnjavor.

Magazine "Svitanja" was founded in privatization process of the pre war municipal magazine "Glas komuna". Later on, "Glas komuna" was founded as a new private magazine using the old name. Doboј has 15days magazine "Vidici", and magazine for the village and agriculture "Poljo-glas" and periodical magazine of the people originally from Zavidovici "Vozučica – Udrim".

У С О Р А

1 ОПШТИНА
2 РАДИО ДОБОЈ
3 РУКОМЕТНИ СТАДИОН
4 ГИМНАЗИЈА
5 ЦЕНТР ЗА КУЛТУРУ И ОБРАЗОВАЊА
6 ПАРК
7 ХОТЕЛ "БОСНА"
8 ПОШТА
9 БИБЛИОТЕКА
10 МУЗЕЈ
11 КАТОЛИЧКА ЦРКВА
12 ЗЕЛена ПИЛАЦА
13 ДОМ ЗДРАВЉА
14 ВАТРОГАСНИ ДОМ
15 АПОТЕКА
16 МУП
17 СУД
18 ЖЕЉЕЗНИЧА РС
19 БЕЗВИСКА СТАНИЦА
20 АУТОБУСКА СТАНИЦА
21 БАЗЕНИ "ЧУНГЛА"
22 ЖЕЉЕЗНИКА СТАНИЦА
23 СТАДИОН "СЛОГА"
24 ДЛЧЧИЕ ОБДАНИШТЕ
25 БИЧО
26 ГРАДИНА
27 ЧАМЧИЈА
28 БОЛНИЦА
29 ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА

Садржај Content

Миленко Ђукановић Milenko Djukanovic
Војо Стјепановић Vojo Stjepanovic

ДОБОЈ - МОНОГРАФИЈА - MONOGRAPH -

Издавач: Publisher

Општина Добој Doboј Municipality

За издавача: Publisher representative:

Обрен Петровић, Obren Petrović,
начелник Општине Mayor

Суиздавачи: Co-publisher

Удружење новинара регије Journalists' association
Добој of Doboј region

Новинско-издавачка кућа Publishing – Editorial House
"Штампа" Добој "Press", Doboј

Штампа: Press

"РПС графика" Добој "RPS Graphic", Doboј

За штампарију: Press representative

Станоје-Зеле Лујић Stanoje-Zele Lujic

Тираж: 1000 **Press circulation:** 1000

Штампање првог издања First edition publishing finished
завршено новембра 2006. in November of 2006.

ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ И 5 GEOGRAPHY & CHARACTERISTICS OF
ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ THE NATURE

ДОБОЈ - ОТВОРЕН ГРАД 11 DOBOJ - OPEN TOWN

ВЈЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ 33 RELIGIOUS COMMUNITIES

ПРИВРЕДА 53 ECONOMY

ЗДРАВСТВО 79 HEALTH CARE

ОБРАЗОВАЊЕ 85 EDUCATION

КУЛТУРНИ ЖИВОТ 95 CULTURAL LIFE

СПОРТ 105 SPORT

ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО 111 TOURISM AND HOTEL TOURISM

ЛИТЕРАТУРА:

1. „Добој – друштвено-привредна карта комуне”, ПРЕС Клипинг, Новинско-издавачко предузеће Београд, 1977.
2. „СТАРИ ДОБОЈ – у ријечи и слици”, Бранко Б. Белић, Добој 2003. Издање аутора.
3. „Озрен, Возућа и Гостовић”, М. Ђукановић и Н. Демонић, С е т к њ и г е Београд, 1997.
4. „Соколство добојског краја”, Новак Паравац и Душко Паравац, Српско соколско друштво „Свети Ђорђе” Добој, Добој 2002.
5. „Генерације основаца општине Добој”, Миленко Ђукановић, Здравко Тодоровић и Василије Шајиновић, Новинско-издавачка кућа „Штампа” Добој, 2002.
6. „Средњошколско образовање у Добоју”, Миленко Ђукановић и Василије Шајиновић, „Штампа” Добој, 2003.
7. „ВТШ Добој” – монографија, Переца Гојковић, ВТШ 2006.
8. „Привредно-демографска структура општине Добој”, Институт за економику Добој, 2002.
9. „Стратешки план економског развоја општине Добој 2007-2012” – нацрт, Тим за локални економски развој Добој, 2006.
10. Архивска грађа Удружења новинара регије Добој
11. Архивска грађа Новинско-издавачке куће „Штампа” Добој.

САРАДНИЦИ НА ТЕКСТУ:

1. Стојан Јовановић, протојереј-ставрофор, архијерејски намјесник добојски
2. Бајро еф. Џафић, проф.
3. Јосип Сенјак, жупник, Римокатолички жупни уред Пресветог Срца Исусова Добој
4. Јозеф Атијас, рабин Републике Српске
5. Драган Мићић, Народна библиотека Добој
6. Ђорђе Јовановић, археолог у Музеју Добој
7. Марица Илић, дигл. ек, СО Добој

LITERATURE:

1. "Doboj - social chart of the commune", Press Clipping, Editorial company Belgrade 1977.
2. "Old Doboj - in word and pictures" by Branko B. Belic, Doboj 2003. Edition of the author
3. "Ozren, Vozuca and Gostovic" by M. Djukanovic and N. Djordjevic, The World of the Book, Belgrade 1997.
4. "Sokolstvo of Doboj region" by Novak Paravac and Dusko Paravac, Serbs Hawk Association "St. Djordje" Doboj, Doboj 2002.
5. "Generations of the Elementary Pupils of Doboj" by Milenko Djukanovic and Vasilije Sajinovic, "Press" Doboj 2003.
6. "Secondary education in Doboj" by Milenko Djukanovic and Vasilije Sajinovic
7. "Technical College Doboj" - monograph by Perica Gojkovic, TC 2006.
8. "Economy-demographic structure of Doboj Municipality", Institute of Economics Doboj, 2002.
9. "Strategy of the Economic Development of Doboj from 2007 to 2012" - draft, Team for local economic development Doboj, 2006.
10. Archive of Doboj Regional Association of the Journalists
11. Archive of the Editorial Company "Stampa" Doboj.

ASSISTANTS:

1. Stojan Stojanovic, Archpriest, Archery Regent of Doboj;
2. Bajro el Dzafic, professor;
3. Josip Senjak, Parish priest, Roman-Catholic Parish Office of Holly Heart of Jesus, Doboj;
4. Jozef Atijas, Rabin of Republika Srpska;
5. Dragan Micic, Peoples' Library Doboj
6. Djordje Jovanovic, archeologist in Doboj Museum;
7. Marica Ilic, graduate economist, Municipality of Doboj.

СИР - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

908(479.6 Добој)

БУКАНОВИЋ, Миленко

Добој : монографија = Doboj : monograph / Миленко
Букановић, Војо Стјепановић ; [превео Ромео Дрљић]. -
1. изд. - Добој : Штампа : Општина Добој, 2006 (Добој :
РПС графика). - 128 стр. : фотогр. ; 25 см

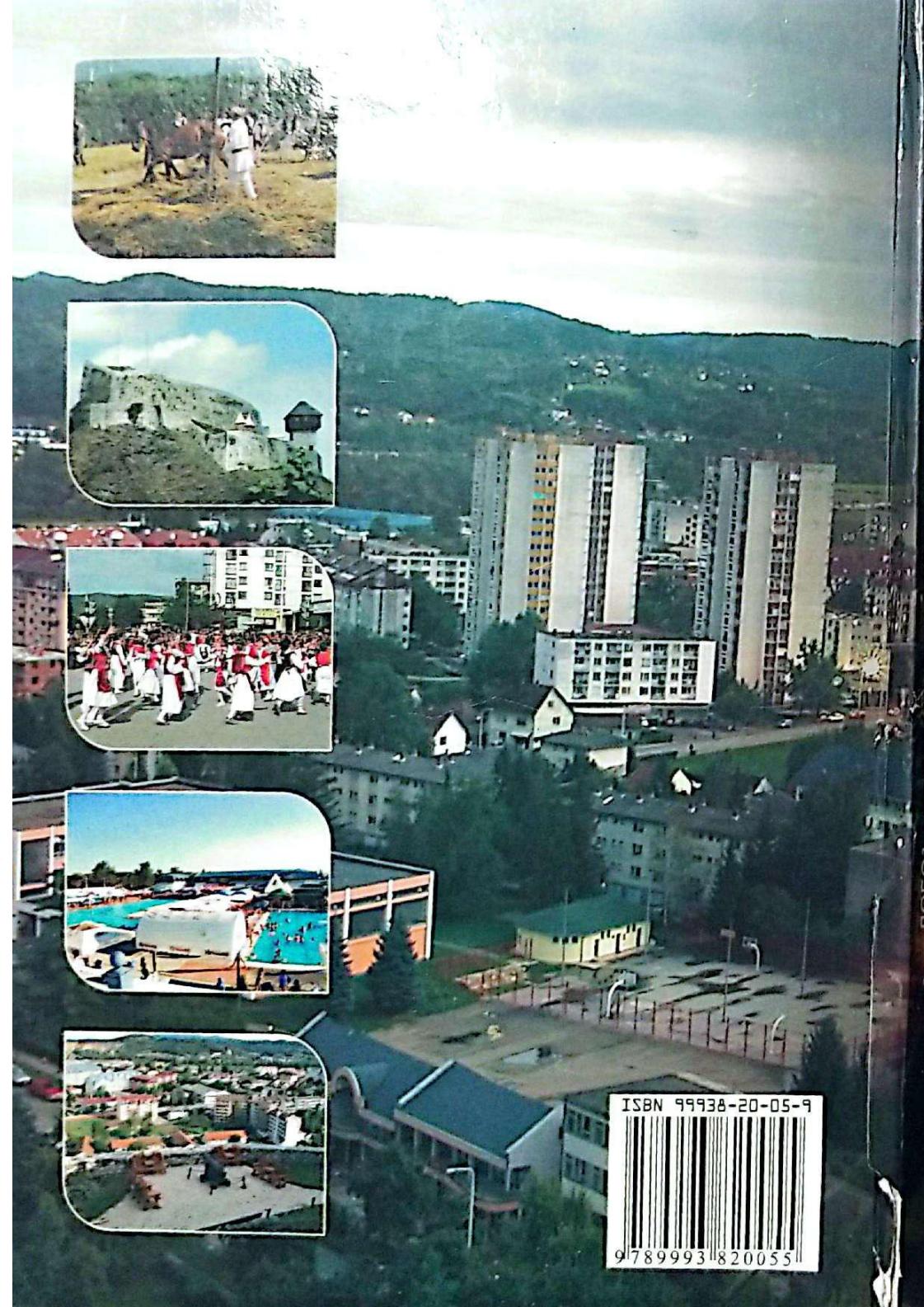
Упоредо срп. текст и енгл. превод. - Тираж 1.000.

ISBN 99938-20-05-9

1. Стјепановић, Војо

а) Добој

COBISS.BH-ID 170776

Добој

монографија

Doboj

monograph

ДОБОЈ - монографија • DOBOJ - monograph

ISBN 99938-20-05-9

9789993820055

